

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W ZIELONEJ GÓRZE

**STAN SANITARNY
POWIATU
ZIELONOGÓRSKIEGO
w 2024 ROKU**

Zielona Góra, marzec 2025 rok

Opracowano:

**w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej
w Zielonej Górze**

Zespół autorski:

*Joanna Adamczyk, Agata Aleksandrowicz,
Maria Chrucka-Krzeszowska, Agnieszka Ganczar,
Marcin Kozłowski, Alicja Nikodem,
Barbara Stadnik, Aneta Tonder, Liliana Gintowt*

Opracowanie i korekta:

*Anna Roskwitalska
Ewa Podgórska*

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W ZIELONEJ GÓRZE

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zielonej Górze

ul Jasna 10

65-470 Zielona Góra

Tel: (68) 325 46 71 do 75, fax. (68) 351 47 96

<http://www.gov.pl/wewb/psse-zielona-gora>

<http://www.bip.wsse.gorzow.pl/pssezielonagora/>

e-mail: psse.zielonagora@sanepid.gov.pl

Jako Państwowa Inspekcja Sanitarna nadzorujemy i kreujemy działania mające na celu dobro i zdrowie publiczne obywateli. Naszym celem jest minimalizowanie negatywnego wpływu bieżących wydarzeń na życie mieszkańców naszego regionu - informujemy, aktywizujemy i edukujemy.

Państwowa Inspekcja Sanitarna to wyspecjalizowana instytucja wykonująca zadania z zakresu zdrowia publicznego, poprzez sprawowanie kontroli i nadzoru nad warunkami higieny w różnych dziedzinach życia, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez opracowanie i wdrażanie programów i planów działań zapobiegawczych i przeciwepidemicznych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna podlega ministrowi właściwemu do spraw zdrowia i kieruje nią Główny Inspektor Sanitarny jako centralny organ administracji rządowej.

Powiatowa Stacja jest jednostką budżetową będącą podmiotem leczniczym, finansowanym z budżetu państwa, w stosunku do którego uprawnienia organu tworzącego posiada Wojewoda Lubuski. Obszarem jej działania jest Miasto Zielona Góra i powiat zielonogórski.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna wchodzi w skład rządowej administracji zespolonej w województwie i działa na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

Na terenie powiatu zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonuje Powiatowy Inspektor Sanitarny przy pomocy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej, poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia, określonych w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W skład Powiatowej Stacji wchodzi dwa oddziały merytoryczne: Oddział Nadzoru Sanitarnego i Oddział Laboratoryjny.

Oddział Nadzoru Sanitarnego sprawuje nadzór nad warunkami:

1. higieny środowiska;
2. higieny pracy w zakładach pracy;
3. higieny procesów nauczania i wychowania;

4. higieny wypoczynku i rekreacji;
5. higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku;
6. higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne – w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Ponadto, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny podejmuje działania w zakresie opiniowania i uzgadniania dokumentacji projektowej pod kątem wymagań higieniczno – sanitarnych, a w zakresie działalności oświatowo – zdrowotnej, promuje i wytycza kierunki przedsięwzięć zmierzających do zapoznania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzuje zasady racjonalnego żywienia, metody zapobiegania chorobom zakaźnym oraz pobudzania aktywności społecznej na rzecz własnego zdrowia.

W działalności inspekcyjnej wdrożono system zarządzania zgodny z normą PE-EN ISO/IEC17020:2012 – *„Ocena zgodności – Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję.”*

Sposób wykonywania kontroli sanitarnych regulowany jest między innymi przez ujednolicone procedury kontrolne wprowadzane zarządzeniami Głównego Inspektora Sanitarnego. Jednolite w całej Polsce procedury kontrolne służą podniesieniu jakości wykonywanych kontroli, ujednoliceniu wymagań oraz eliminowaniu przypadków uznaniowości i różnej interpretacji przepisów prawnych przez pracowników prowadzących kontrole sanitarne .

Oddział Laboratoryjny wspomaga działalność kontrolną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, poprzez badanie próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, badanie parametrów fizycznych i chemicznych środowiska pracy oraz badanie próbek materiału biologicznego między innymi w kierunku wykrywania bakterii *Salmonella sp.* i *Shigella sp.*

Działalność laboratoryjna prowadzona jest w oparciu o system zarządzania zgodny z PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 – *„Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”*.

Od 1 lipca 2005 r. Oddział Laboratoryjny posiada Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego nr AB 622 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji, który stanowi potwierdzenie

kompetencji laboratorium do wykonywania badań w obszarach badań wody, mikrobiologii medycznej i środowiska pracy. W 2021 roku Oddział Laboratoryjny uzyskał przedłużenie akredytacji do 30 czerwca 2025 roku. W ramach uczestnictwa laboratorium w krajowym systemie akredytacji przeprowadzane są coroczne oceny auditorów Polskiego Centrum Akredytacji. W 2025 roku przegląd Polskiego Centrum Akredytacji odbył się w dniach 27.02-04.03.2025 roku.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wymaganiami stawianymi przez Główny Inspektorat Sanitarny i kierownictwo instytucji, w Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Zielonej Górze zatrudniany jest wysoko kwalifikowany personel, stale podnoszący swoje kwalifikacje biorąc udział w szkoleniach zewnętrznych i wewnętrznych.

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Zielonej Górze prowadzi szeroką działalność oświatowo-zdrowotną poprzez inicjowanie i wytyczanie kierunków przedsięwzięć zmierzających do zapoznania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz popularyzację zasad higieny, racjonalnego żywienia, aktywności fizycznej wraz z metodami zapobiegania chorob i uzależnieniom. W tym celu realizuje wiele programów profilaktycznych, organizuje dni otwarte, w czasie których wszyscy zainteresowani, a przede wszystkim młodzież szkolna, mają możliwość zapoznania się z zakresem działalności naszej instytucji.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze

mgr inż. Dorota Baranowska

Spis treści

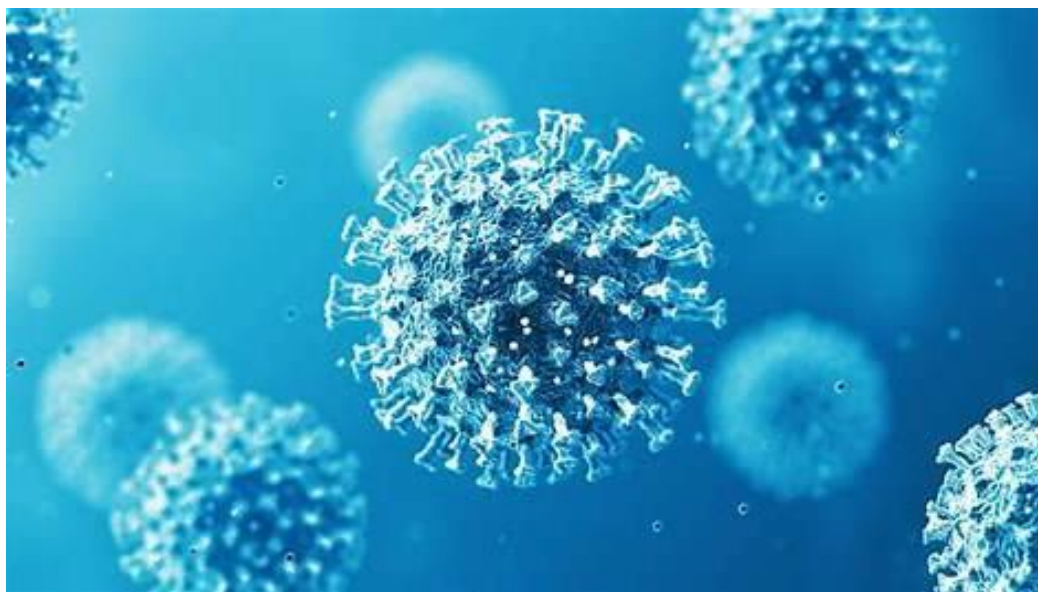
I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE Wybranych CHOROÓB ZAKAŻNYCH	10
1. Nadzór nad chorobami zakaźnymi	11
2. Choroby zakaźne	11
przenoszone drogą pokarmową	
2.1. Wirusowe zakażenia jelitowe	11
2.2. Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	12
2.3. Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	12
2.4. Salmonellozy	13
2.5. Nosiciele pałeczek Salmonella	14
2.6. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	14
3. Zakażenia krwiopochodne	15
3.1. Nowo wykryte zakażenia HIV	15
4. Choroby bakteryjne inwazyjne	15
4.1. Choroby wywołane przez <i>Streptococcus pyogenes</i>	15
4.2. Choroby wywołane przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	15
4.3. Choroby wywołane przez <i>Haemophilus influenzae</i>	16
5. Choroby przeciw którym przeprowadzane są szczepienia ochronne	17
5.1. Krztusiec	17
5.2. Ospa wietrzna	17
6. Zachorowania z powodu ostrych infekcji układu oddechowego	18
6.1. Zachorowania i podejrzenia zachorowań na grypę	18
6.2. Zachorowania na RSV	19
6.3. Zachorowania na COVID-19	19
7. . Choroby odzwierzęce	20
7.1. Szczepienia osób przeciwko wściekliznie	20
7.2. Borelioza z Lyme	20
8. Inne jednostki chorobowe	20
8.1. Gruźlica	20
8.2. Płonica (Szkarlatyna)	21
8.3. Legionelloza (Choroba legionistów)	21
8.4. Kiła	21
9. Szczepienia ochronne	22
9.1. Niepożądane odczyny poszczepienne.	25
II. STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH	27
1. Stan sanitarny podmiotów prowadzących działalność leczniczą	28
1.1. Podmioty wykonujące działalność leczniczą polegającą na udzielaniu stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych	28
1.2. Podmioty wykonujące działalność leczniczą polegającą na udzielaniu ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych	32
1.3. Praktyki zawodowe: indywidualne, indywidualne specjalistyczne, i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek i położnych	32
1.3.1. Indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie i grupowe praktyki lekarskie	33
1.3.2. Indywidualne praktyki lekarzy dentystów, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów i grupowe praktyki lekarzy dentystów	33
1.3.3. Indywidualne praktyki pielęgniarek, indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek i grupowe praktyki pielęgniarek	33
1.4. Działalność kontrolno-represyjna	34
Podsumowanie	34
III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	35
1. Informacje ogólne	36
2. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	36
2.1. Ustępy publiczne	36
2.2. Domy pomocy społecznej oraz placówki zapewniające całodobową opiekę	36
2.3. Noclegownie dla bezdomnych	36
2.4. Obiekty świadczące usługi noclegowe	37
2.5. Obiekty z branży beauty tj. zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, studia tatuażu.	37
2.6. Dworce PKP i PKS, miejsca obsługi podróżnych	38

Spis treści

2.7. Tereny rekreacyjne	38
2.8. Zakład Karny	39
2.9. Imprezy masowe	39
3. Inne	39
Podsumowanie	40
IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO – ŻYWIENIOWYCH	41
4. Stan sanitarny obiektów żywnościowo – żywieniowych	42
4.1 Ocena stanu sanitarnego obiektów będących pod nadzorem PPIS w Zielonej Górze	42
4.2. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	45
4.3. Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi i środkami masowego przekazu	45
4.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych	46
4.5. Funkcjonowanie systemu RASFF	47
4.5.1. Powiadomienia w systemie RASFF dotyczące żywności	48
4.5.2. Powiadomienia w systemie RASFF dotyczące materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	49
4.6. Działalność kontrolno-represyjna	50
Podsumowanie	50
V. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH	52
1. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczy	53
Stan sanitarno-techniczny obiektów	53
1.1. Stan sanitarno-techniczny obiektów	53
1.2. Warunki do utrzymania higieny	53
1.3. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego	53
1.4. Warunki bezpieczeństwa i higieny na placach zabaw i terenach rekreacyjnych	54
1.5. Dożywianie dzieci i młodzieży	54
1.6. Warunki zdrowotne i higieniczne w żłobkach i klubach dziecięcych	55
1.7. Realizacja Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w placówkach oświatowo-wychowawczych	55
1.8. Higiena procesu nauczania	55
1.9. Ergonomia stanowiska pracy ucznia i przedszkolaka	56
1.10. Tornistry oraz warunki na pozostawienie przez uczniów przyborów i podręczników szkolnych	56
1.11. Warunki sanitarne w gabinetach profilaktycznej opieki medycznej w szkołach	56
1.12. Wypoczynek dzieci i młodzieży	57
1.13. Przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego 2024/2025	57
1.14. Substancje i preparaty chemiczne w szkolnych pracowniach chemicznych.	58
1.15. Oświetlenie w pomieszczeniach do nauki	58
1.16. Szczepienia zalecane przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV w szkołach podstawowych.	58
1.17. Powódź	59
1.18. Działania informacyjno-edukacyjne	59
1.19. Działania kontrolne represyjne	59
Podsumowanie	60
VI. WARUNKI HIGIENICZNO - SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY	62
1.1. Warunki higieniczno-sanitarne w środowisku pracy	63
1.2. Zagrożenia w środowisku pracy	63
1.3. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami	67
1.4. Nadzór nad środkami zastępczymi	67
1.5. Nadzór nad kosmetykami	68
1.6. Choroby zawodowe	68
Podsumowanie	70
VII. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA	71
1. Wstęp	72
2. Zaopatrzenie ludności w wodę	73
3. Analiza przekroczeń wskaźników mikrobiologicznych i fizyko-chemicznych w badanych próbkach wody	74
4. Badania ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju Legionella sp	76
Podsumowanie	77
VIII STAN SANITARNY KOĄPIELISK, MIEJSC OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANYCH DO KĄPIELI I PŁYWALNI	79
1. Stan sanitarny kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel	80
2. Stan sanitarny pływalni	81
Podsumowanie	83
IX. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO	85
1. Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	86
1.1 Realizacja zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	86
1.1.1 Opinie dotyczące planowania przestrzennego w gminie	87

Spis treści

1.1.2	Opinie dotyczące oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	88
1.1.3	Opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych	90
1.1.4	Uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych i inne opinie sanitarne	91
1.1.5	Inne opinie sanitarne	92
2	Kontrole obiektów i wizje terenowe	92
	Podsumowanie	92
	X. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE PROMOCJI ZDROWIA I OŚWIATY ZDROWOTNEJ	94
	Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	95
	Realizowane programy profilaktyczne i kampanie prozdrowotne	95
	I PROGRAMY EDUKACYJNE	95
1.	Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!”	95
2.	Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”	95
3.	Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS	96
4.	Program „Znamie! Znam je?”.	96
5.	Program „Podstępne WZW”	96
6.	Program „Wybierz życie-Pierwszy krok”	96
7.	Wojewódzki Program Profilaktyki nowotworów	97
8.	Wojewódzki Program „Z higieną za Pan brat”	97
	II KAMPANIE/AKCJE EDUKACYJNE	97
1.	Światowy Dzień Zdrowia	97
2.	Światowy Dzień bez Papierosa i Światowy Dzień Rzucania Palenia	97
3.	Kampania „Nie odpalaj nowej fajki wrzuc palenie między bajki”	98
4.	Kampania „Żyj pełnią życia bez energetyka”.	98
5.	Kampania EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”	98
6.	Kampania „Dbaj o zdrowie roślin”	98
7.	Kampania dotycząca profilaktyki grypy	98
8.	Europejski Tydzień Szczepień	99
9.	Tydzień dla profilaktyki chorób zakaźnych	99
10.	Kampania „STOP dopalaczom”	99
11.	Bezpieczne i zdrowe wakacje/ferie	99
12.	Kampania „Lekki tornister”	100
	III WSPÓŁPRACA	100
	Podsumowanie	100
	XI. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA	101
1.	Kierunki i zakresy badań	102
2.	Badania laboratoryjne	106
2.1	Badania środowiskowe	106
2.2	Badania środowiska pracy	108
2.3	Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej	110
	Podsumowanie	112

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

1. Nadzór nad chorobami zakaźnymi

Dane epidemiologiczne w niniejszym sprawozdaniu zostały zgromadzone na podstawie zgłoszeń dokonywanych przez lekarzy, którzy rozpoznali zakażenie, chorobę zakaźną lub zgon z powodu zakażenia, lub choroby zakaźnej, określonej na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tj. Dz.U. 2023 poz. 1284) i przedstawione w formie graficznej oraz tabelarycznej.

Tabela 1 Zapadalność na choroby zakaźne w Mieście Zielona Góra i powiecie zielonogórskim w latach 2014 - 2024

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
2236,04	1518,08	1808,28	2174,62	2145,59	2381,50	5658,61	11210,66	13473,32	9908,75,91	2077,95

Wykres 1 Współczynnik zapadalności na choroby zakaźne rejestrowane w Mieście Zielona Góra i Powiecie Zielonogórskim w latach 2014 - 2024.

W 2024 roku na terenie powiatu ziemskiego zarejestrowano ogółem **1779** zachorowań na choroby zakaźne przy wskaźniku zapadalności **2369,57** obliczonym na 100 000 mieszkańców.

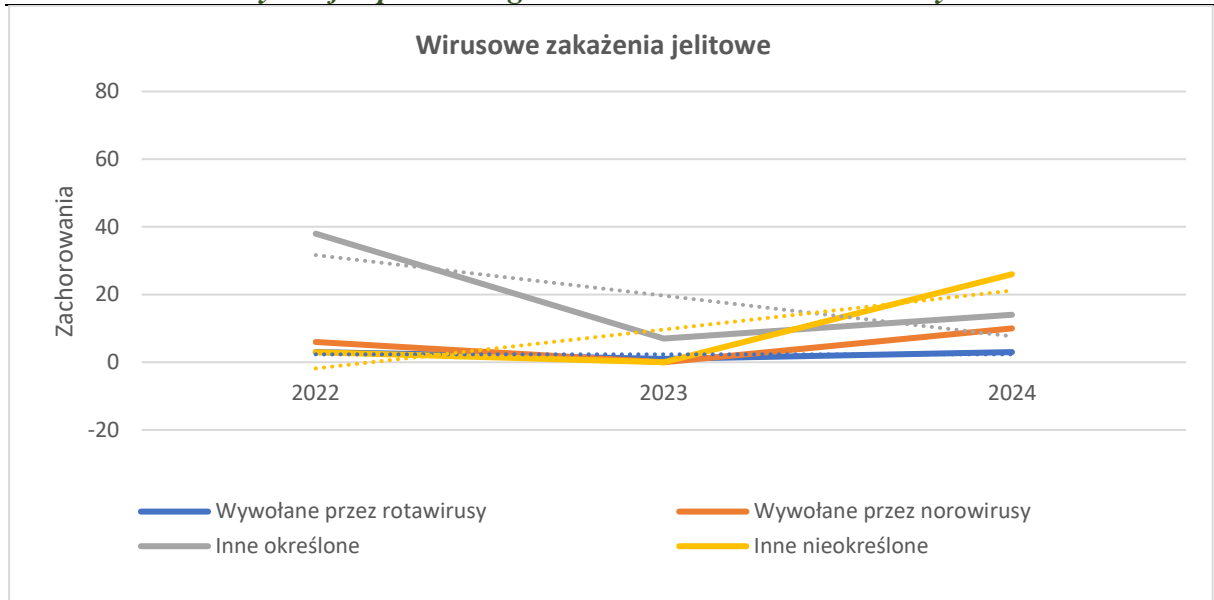
W opracowaniu, obliczając wskaźnik zapadalności, posłużono się danymi Głównego Urzędu Statystycznego. Według uzyskanych danych na dzień 31.12.2023r., na terenie powiatu ziemskiego zamieszkuje **75 077** osób, w tym **38 080** kobiet i **36 997** mężczyzn.

2. Choroby zakaźne przenoszone drogą pokarmową.

2.1. Wirusowe zakażenia jelitowe.

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Wywołane przez rotawirusy	3	1	3
Wywołane przez norowirusy	6	0	10
Wywołane przez inne określone	38	7	14
Wywołane przez inne nieokreślone	3	0	26

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Wykres 2. Wirusowe zakażenia jelitowe w latach 2022 – 2024.

2.2 Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2.	40	2	19

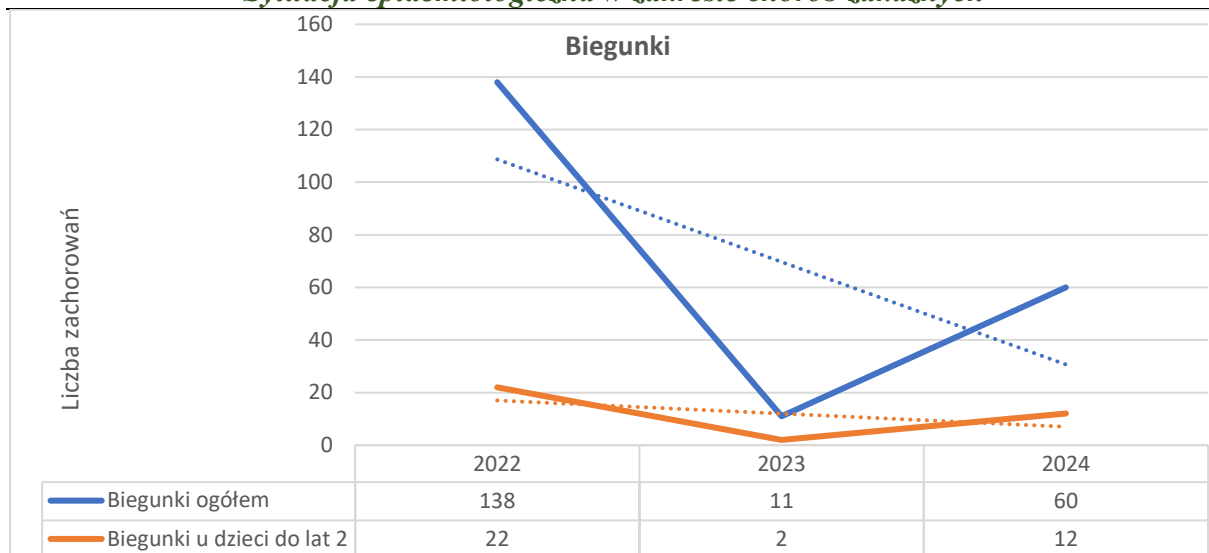

Wykres 3. Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2, w latach 2022 – 2024.

2.3 Biegunki i zapalenia żołądkowo – jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Biegunki ogółem	138	11	60
Biegunki u dzieci do lat 2	22	2	12

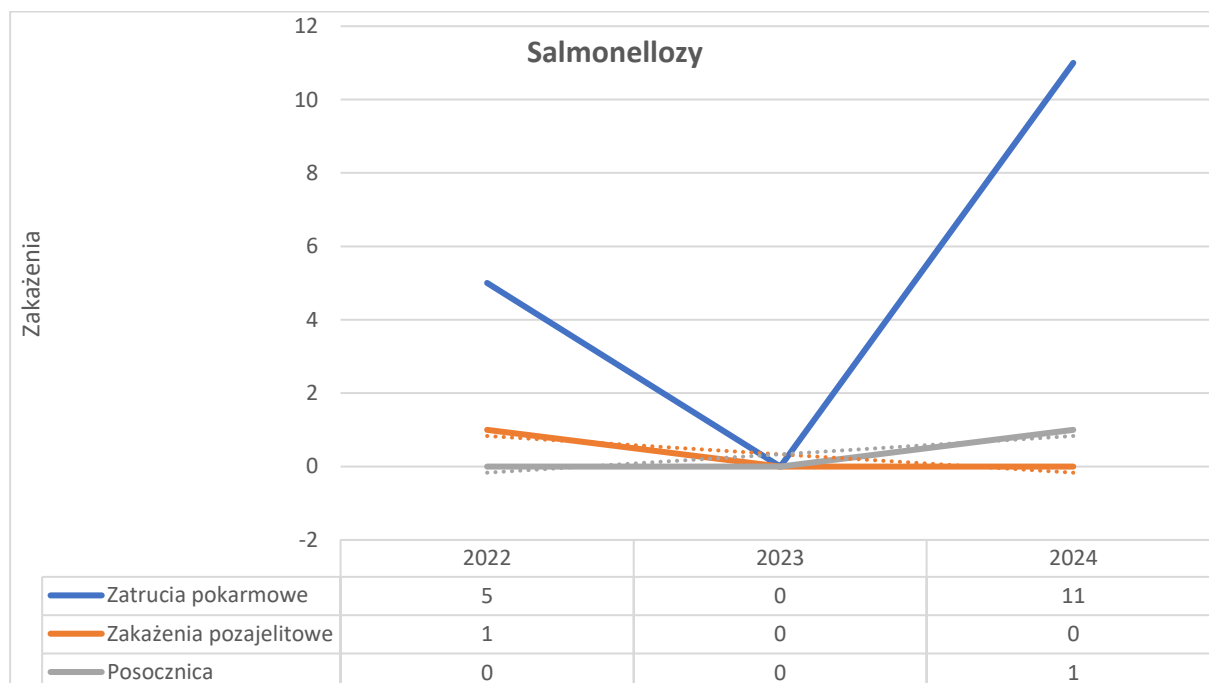
Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Wykres 4. Biegunki w latach 2022 – 2024.

2.4 Salmonellozy

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Zatrucia pokarmowe	5	0	11
Zakażenia pozajelitowe	1	0	0
Posocznica	0	0	1
Ogółem	6	0	12

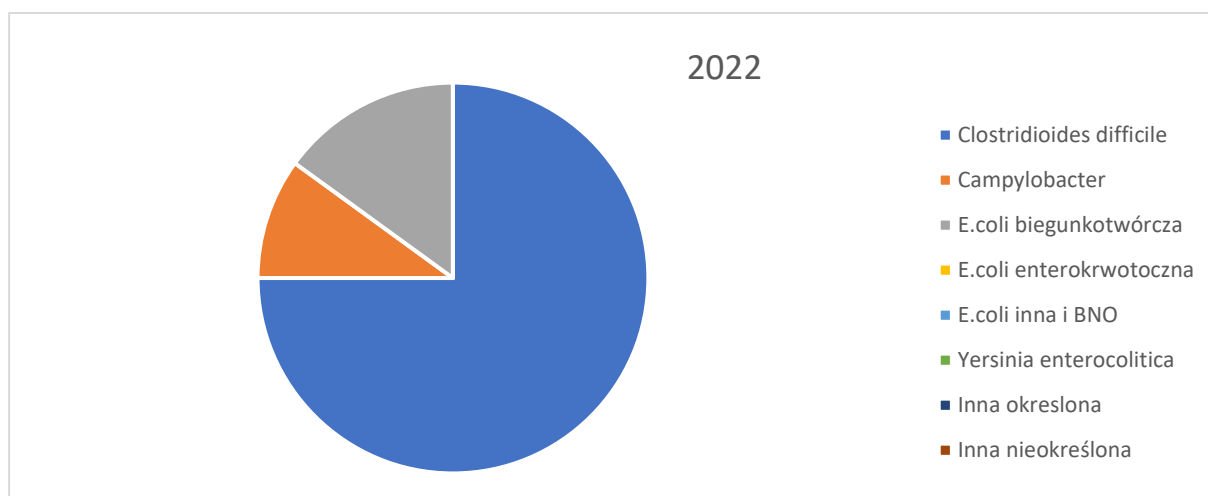
Wykres 5. Salmonellozy w latach 2022 – 2024.

2.5 Nosiciele pałeczek *Salmonella*.

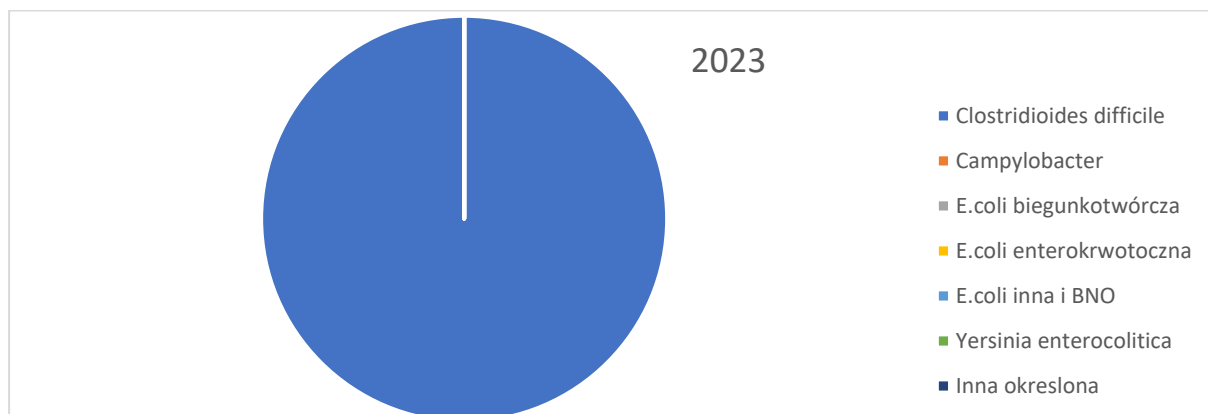
Nosiciele pałeczek <i>Salmonella</i>	2023	2024
Powiat Grodzki	23	22
Powiat Ziemski	6	8
Ogółem	29	30

2.6 Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
<i>Clostridioides difficile</i>	15	2	18
<i>Campylobacter</i>	2	0	0
<i>E. coli</i> biegunkotwórcza	3	0	4
<i>E. coli</i> enterokrwotoczna	0	0	0
<i>E. coli</i> inna i bliżej nieokreślona	0	0	0
<i>Yersinia enterocolitica</i>	0	0	1
Inna określona	0	0	0
Inna nieokreślona	0	0	0

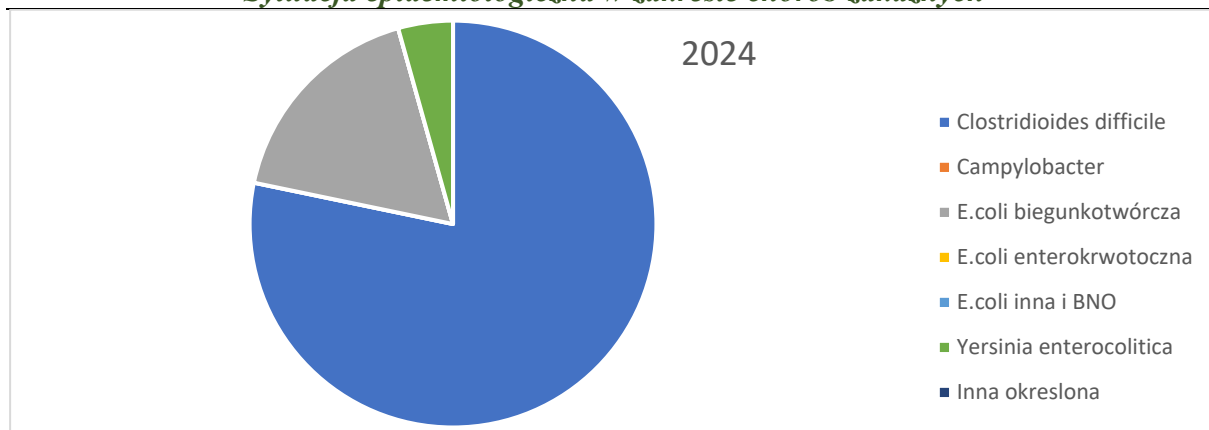

Wykres 6. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe w roku 2022..

Wykres 7. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe w roku 2023..

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

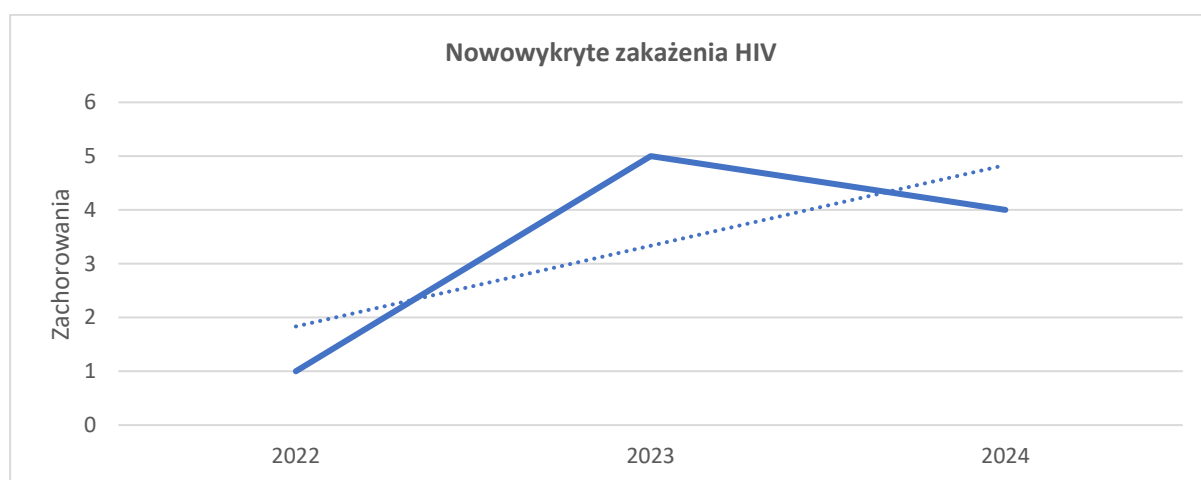

Wykres 8. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe w roku 2024..

3. Zakażenia krwiopochodne

3.1 Nowo wykryte zakażenia HIV

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
HIV	1	5	4

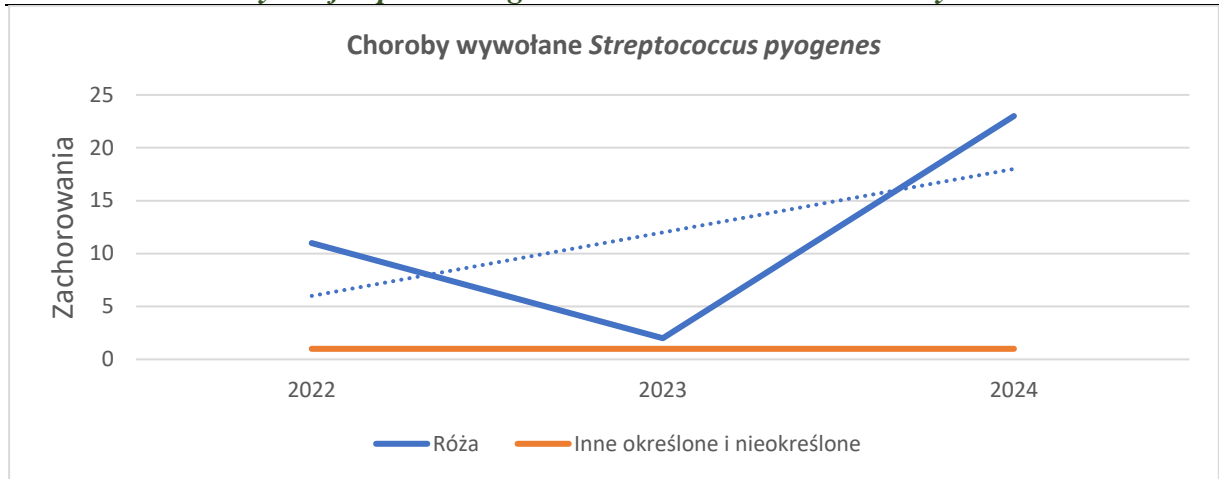
Wykres 9. Nowo wykryte zakażenia HIV w latach 2022 – 2024

4. Choroby bakteryjne inwazyjne

4.1. Choroby wywołane przez *Streptococcus pyogenes*

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Róża	11	2	23
Inna określona i nieokreślona	1	1	1
Ogółem	12	3	24

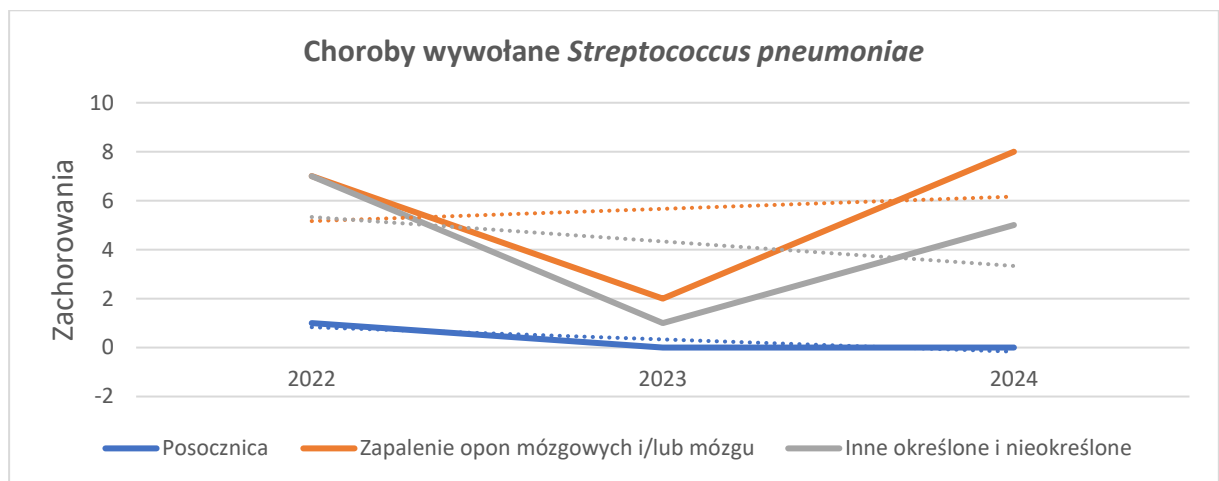
Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Wykres 10. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane *Streptococcus pyogenes* w latach 2022-2024.

4.2. Choroby wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1	0	0
Posocznica	7	2	8
Inna określona i nieokreślona	7	1	5
Ogółem	15	3	13

Wykres 11. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane *Streptococcus pneumoniae* w latach 2022 - 2024.

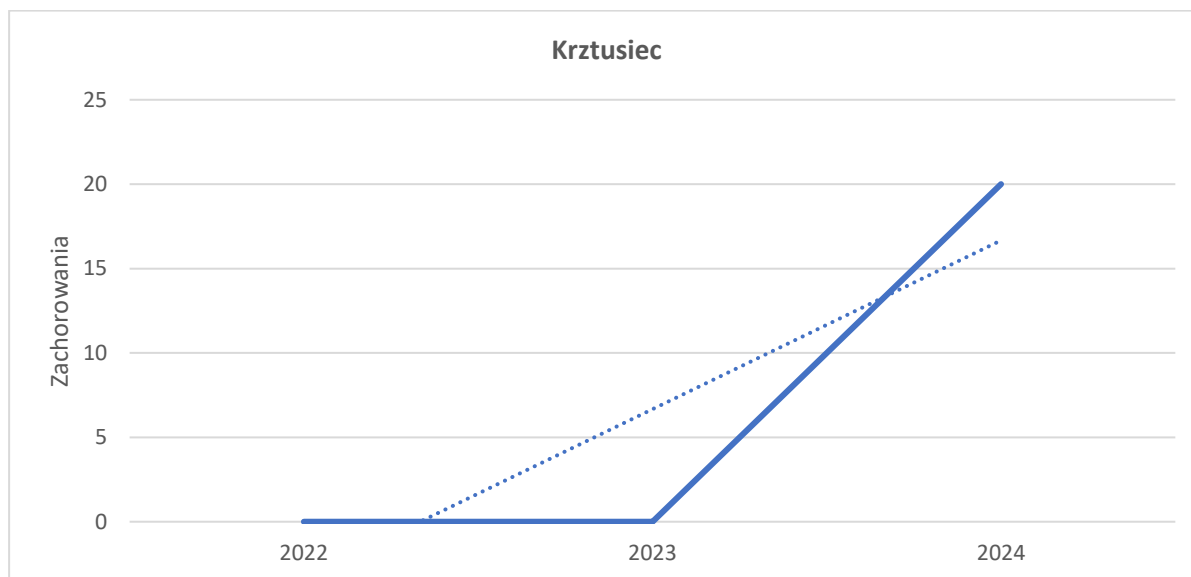
4.3. Choroby wywołana przez *Haemophilus influenzae*

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Inna określona i nieokreślona	1	0	0

5. Choroby przeciw którym przeprowadzane są szczepienia ochronne

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Krztusiec	0	0	20
Ospa wietrzna	326	183	265
Świnka	0	0	1
Odra	0	0	0
Różyczka	0	0	0

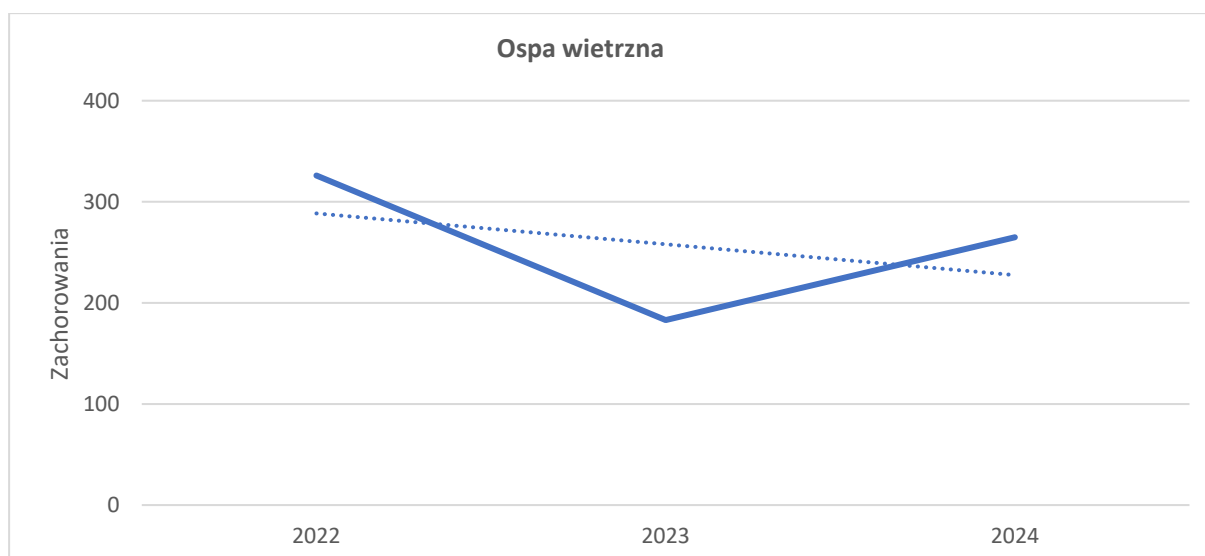
5.1 Krztusiec

Wykres 12. Zachorowania na krztusiec w latach 2022 – 2024.

Od roku 2022 wzrasta liczba zachorowań na krztusiec.

5.2 Ospa wietrzna

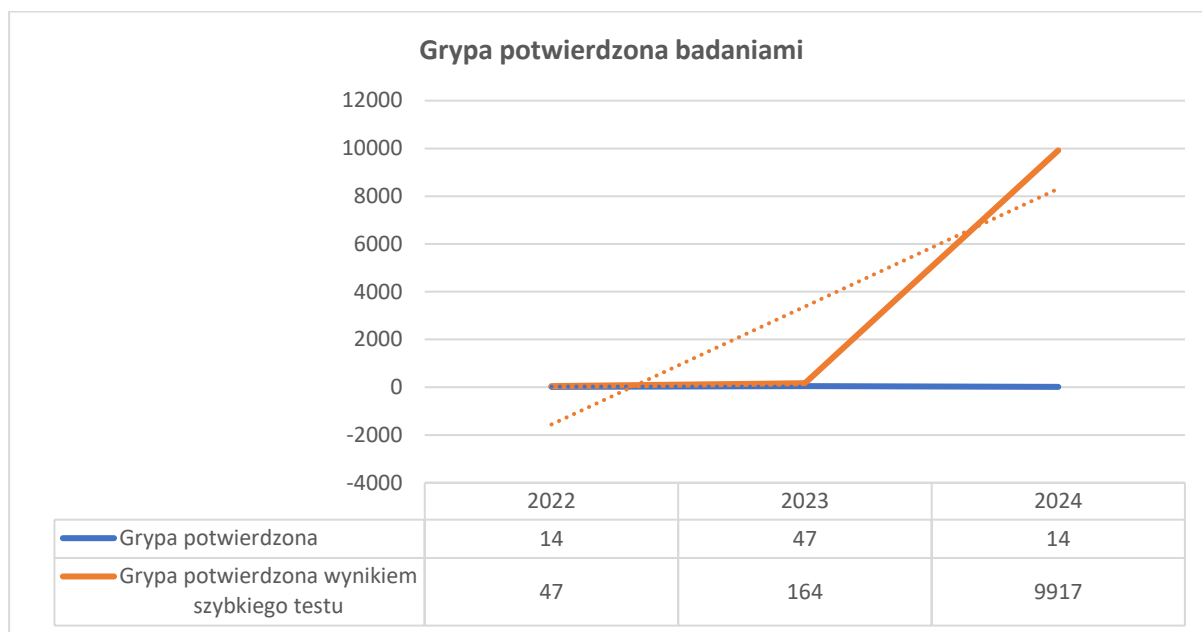

Wykres 13. Zachorowania na ospę wietrzną w latach 2022 – 2024.

6. Zachorowania z powodu ostrych infekcji układu oddechowego

6.1. Zachorowania i podejrzenia zachorowań na grypę

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Grypa potwierdzona laboratoryjnie	14	47	14
Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego	0	164	14
Grypa sezonowa	410	9917	1115

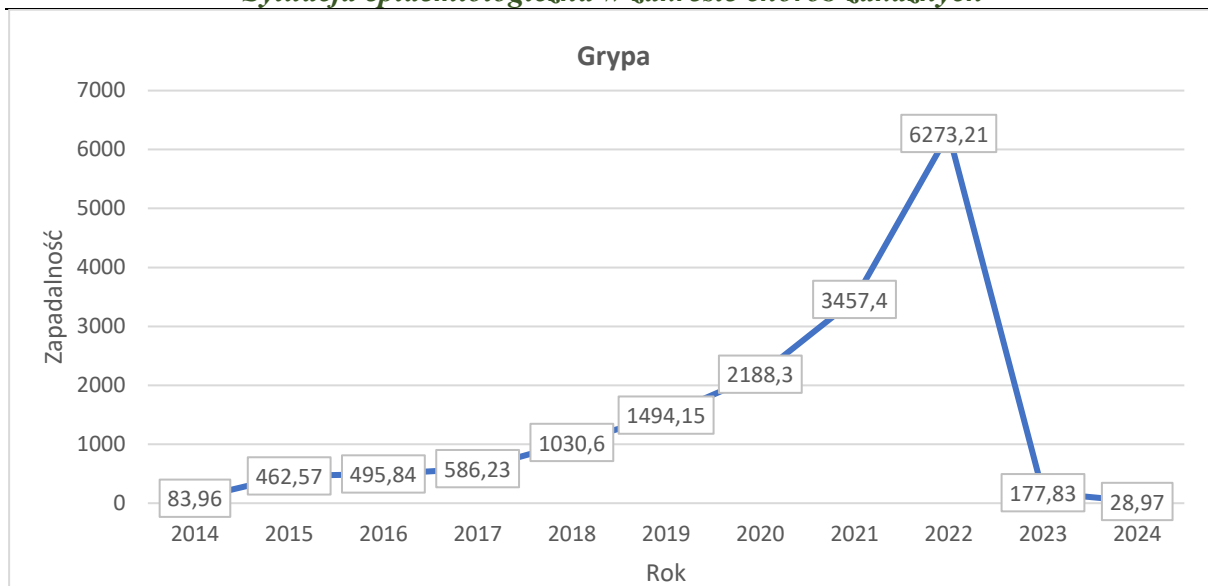

Wykres 14. Zachorowania na grypę potwierdzona badaniami w latach 2022 – 2024.

Wykres 15. Zachorowania na grypę sezonowa w latach 2022 – 2024.

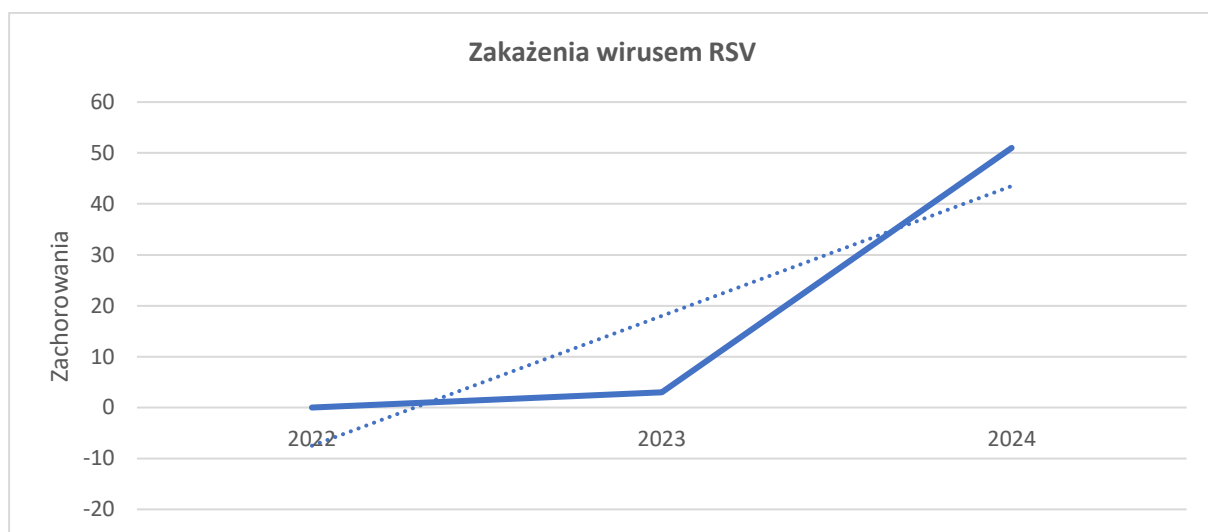
Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Wykres 16. Zestawienie zapadalności na grypę w latach 2014 –2024.

6.2 Zachorowania na RSV

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
RSV	0	3	51

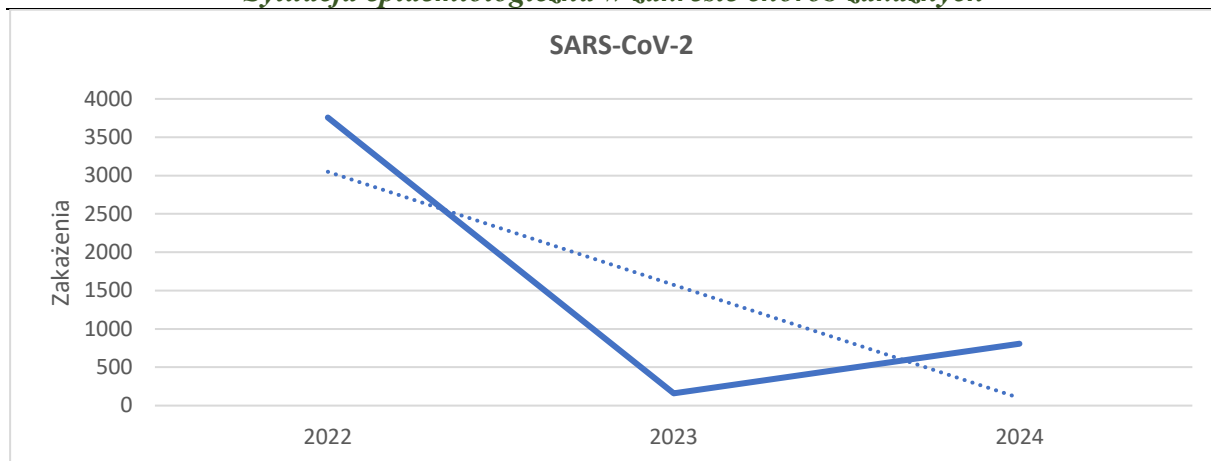
Wykres 17. Zakażenia wirusem RSV w latach 2022 – 2024.

Od roku 2022 systematycznie wzrastała liczba zakażeń RSV.

6.3 Zachorowania na COVID-19

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
SARS-CoV-2	3 757	160	807

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Wykres 18. Liczba zakażeń SARS-CoV-2 w latach 2022 – 2024.

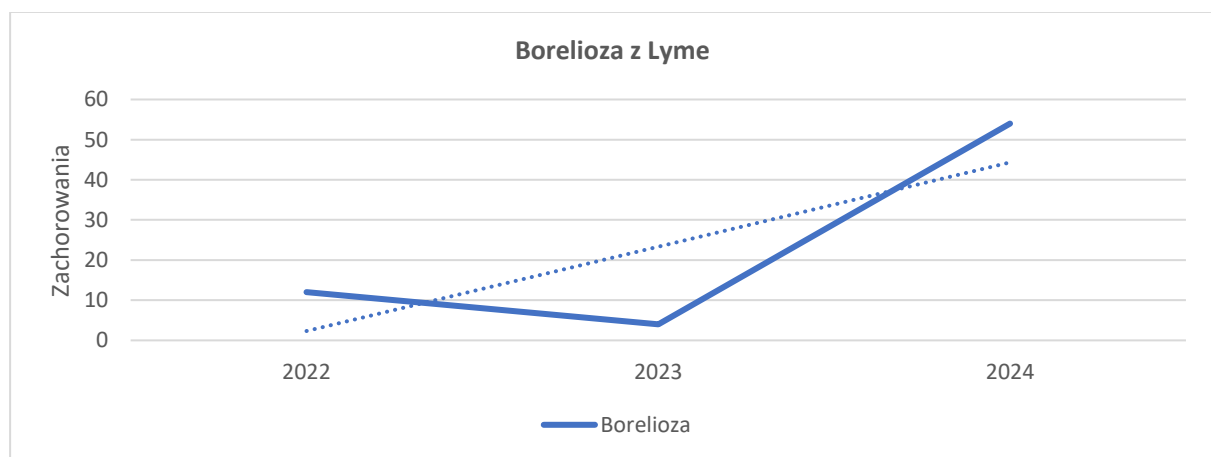
7 Choroby odzwierzęce

7.1 Szczepienia osób przeciwko wściekliznie

W 2024 roku zarejestrowano 20 przypadków narażenia na zakażenie wścieklizną (zap. 26,64) w wyniku kontaktu ze zwierzętami. W związku z pokąsaniem przez zwierzę powzięto decyzję o przeprowadzeniu szczepień poekspozycyjnych przeciwko wściekliznie.

7.2 Borelioza z Lyme

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Borelioza	12	4	54

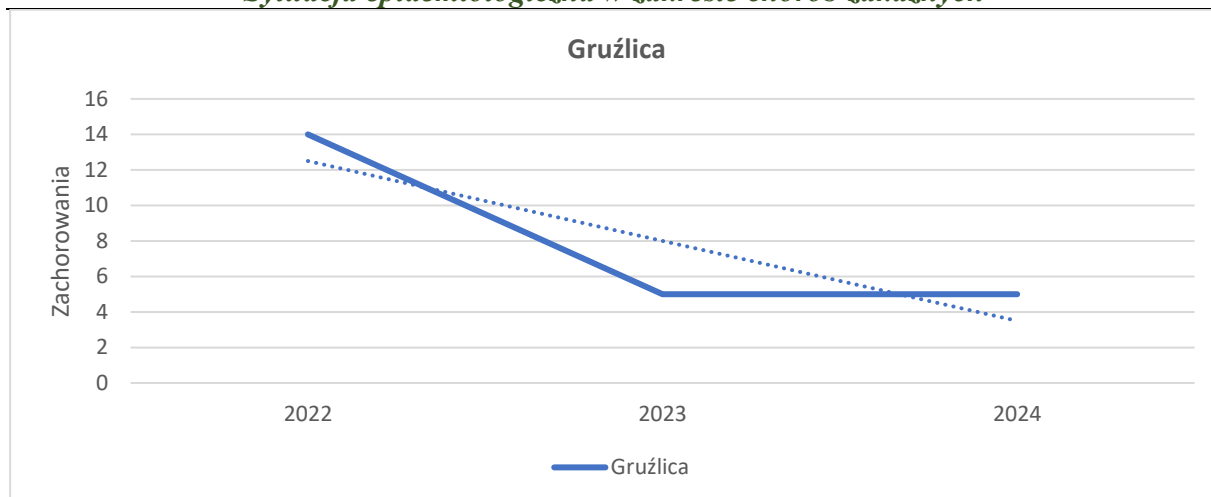
Wykres 19. Zachorowania na boreliozę w latach 2022 – 2024.

8 Inne jednostki chorobowe

8.1 Gruźlica

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Gruźlica	14	5	5

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Wykres 20. Zachorowania na gruźlicę w latach 2022 – 2024.

8.2 Płonica (Szkarlatyna)

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Płonica	13	11	84

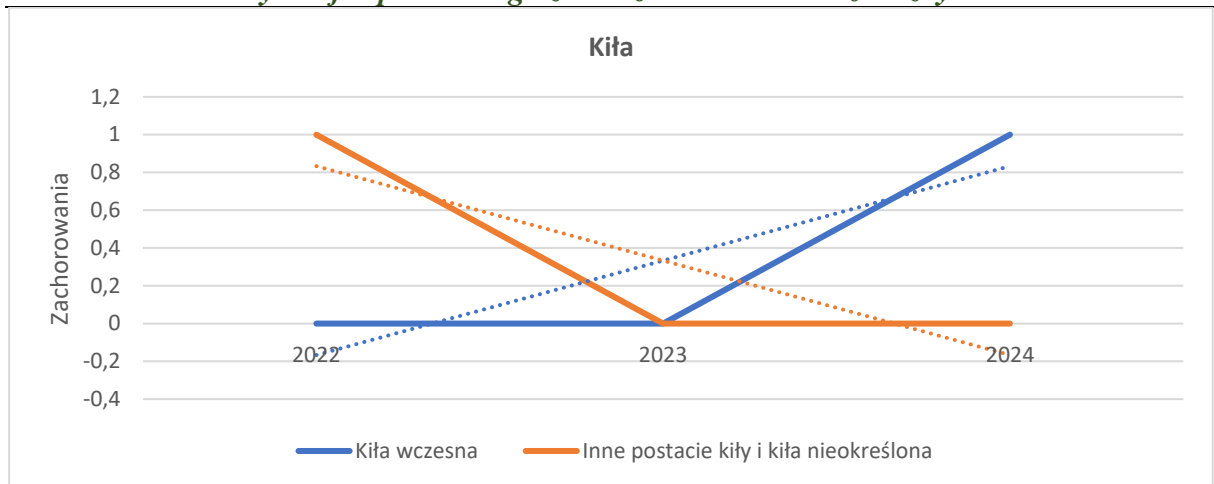
Wykres 21. Liczba zachorowań na szkarlatynę w latach 2022 – 2024.

8.3 Legionelloza (Choroba legionistów)

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Choroba legionistów	0	0	0

8.4 Kiła

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Kiła wczesna	0	0	1
Inne postacie kiły i kiła nieokreślona	1	0	0

Wykres 23. Liczba zachorowań na kiłę w latach 2022 – 2024.

9. Szczepienia ochronne

Celem szczepień ochronnych jest przede wszystkim zapewnienie maksymalnej ochrony przed zachorowaniem na groźne choroby zakaźne oraz wyeliminowanie występowania poszczególnych chorób zakaźnych w społeczeństwie. Szczepionka to preparat biologiczny, który imituje naturalną infekcję i prowadzi do rozwoju odporności analogicznej do tej którą uzyskuje organizm w czasie pierwszego kontaktu z prawdziwym drobnoustrojem.

W skład szczepionki wchodzi najczęściej antygeny, które uzyskiwane są z żywych lub zabitych drobnoustrojów, ich oczyszczonych fragmentów lub produktów metabolizmu bakterii, jak również w wyniku inżynierii genetycznej. Szczepionki najnowszej generacji (np. mRNA lub wektorowe) zawierają informację genetyczną, na podstawie której (już w komórkach osoby zaszczepionej) produkowany jest antygen.

Źródło: <https://www.onkonet.pl> 1

Ponadto szczepionka zawiera substancje pomocnicze, wśród których wyróżniamy: substancje stabilizujące, adiuwanty wzmacniające i przyspieszające pojawienie się odporności, substancje konserwujące, chroniące przed zanieczyszczeniem, a także śladowe ilości substancji pochodzących z procesu wytwarzania szczepionki.

Antygen ze szczepionki jak również antygen wyprodukowany w komórkach osoby zaszczepionej pobudza komórki układu odpornościowego do produkcji swoistych przeciwciał (odpowiedź humoralna) oraz wyspecjalizowane komórki

Źródło: <https://apteline.pl> 1

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

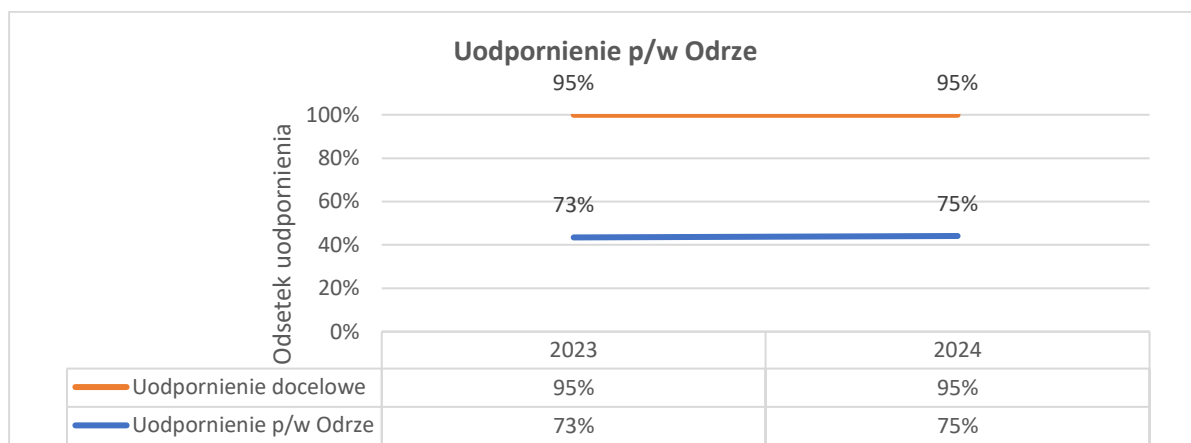
odpornościowe (odpowiedź komórkowa). Powstają także komórki pamięci immunologicznej, które zapewniają długotrwały efekt ochronny szczepienia

Celem szczepień ochronnych jest przede wszystkim zapewnienie ochrony przed zachorowaniem osoby szczepionej ale również uzyskanie tzw. Odporności zbiorowiskowej.

Odporność zbiorowiskowa, inaczej zwana odpornością populacyjną, jest to ochrona osób nieuodpornionych w wyniku zaszczepienia wysokiego odsetka społeczeństwa. Obecność w populacji osób uodpornionych przeciwko danej chorobie zmniejsza prawdopodobieństwo zachorowania na tę chorobę również osób nieuodpornionych. Pojęcie to ma zastosowanie dla chorób, które przenoszą się z człowieka na człowieka, ale nie dotyczy takich chorób jak tężec, kleszczowe zapalenie mózgu czy wścieklizna.

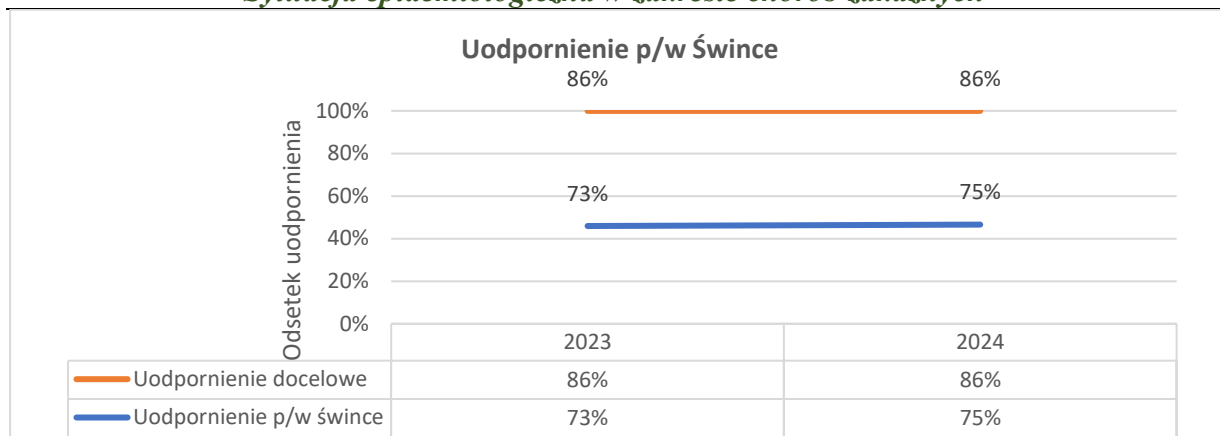
Próg odporności zbiorowiskowej jest definiowany jako odsetek osób uodpornionych w populacji, po osiągnięciu którego liczba nowych zakażonych zaczyna się zmniejszać. Zwykle wymaga **90-95% populacji uodpornionej**. Jednak procentowy wskaźnik osób uodpornionych poprzez szczepienie ma różną wartość w zależności od choroby. W przypadku odrzy taki „próg bezpieczeństwa” wynosi aż 95%, dla krztuśca szacowany - 92-94%, błonicy i różyczki na 83-86%, świnki na 75-86%. Oznacza to, że tyle osób w populacji musi być odpornych na daną chorobę, żeby nie doszło do zakażeń na większą skalę.

W 2024 roku, w Powiecie Zielonogórskim, z corocznych sprawozdań z wykonania szczepień ochronnych wynika, że w przypadku szczepień ochronnych p/w gruźlicy uzyskano uodpornienie na poziomie 96 %, podobnie jak w roku ubiegłym.

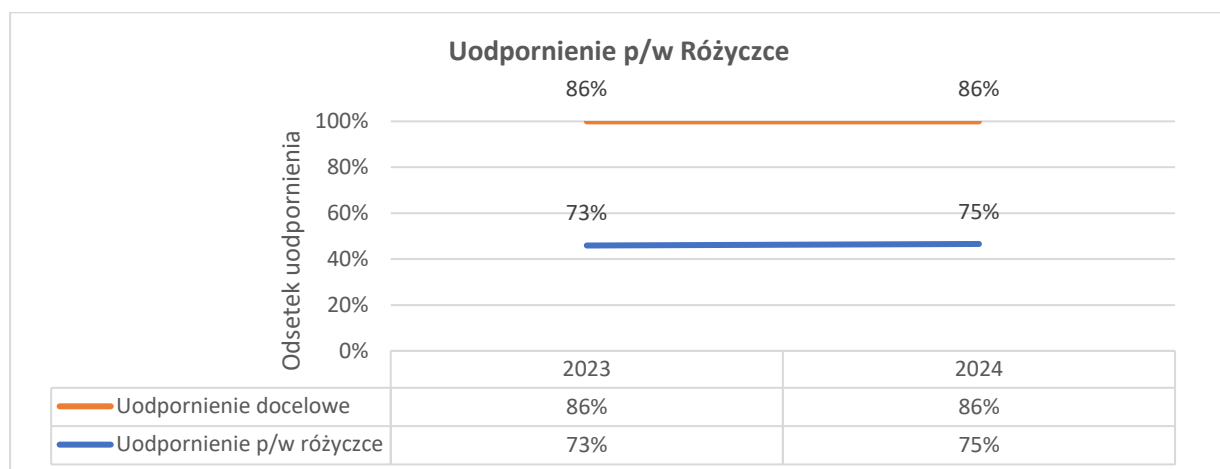

Wykres 24: Odsetek uodpornienia p/w Odrze

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

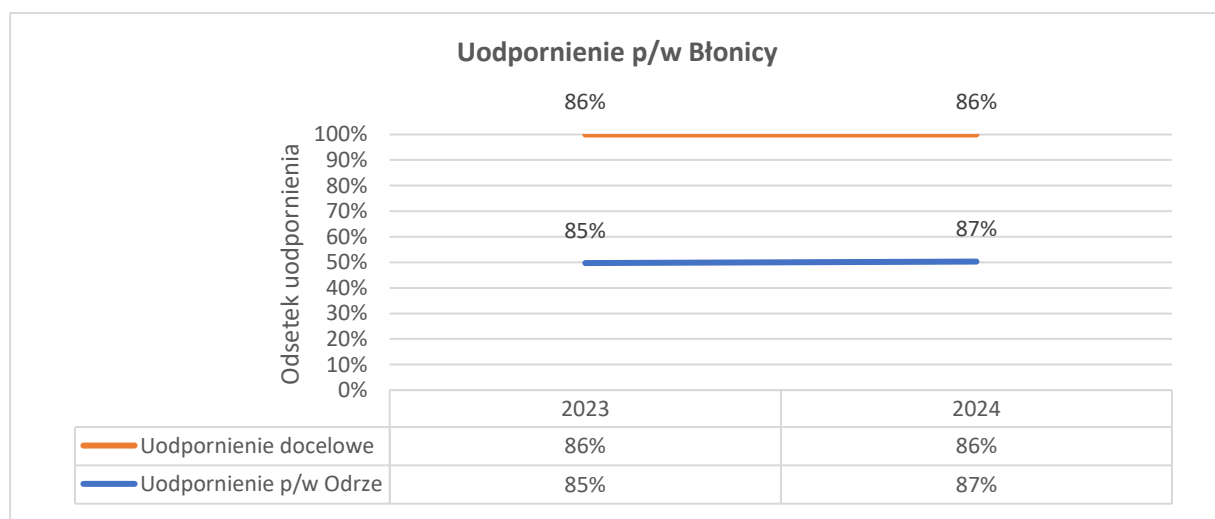

Wykres 25 : Odsetek uodpornienia p/w Śwince.

Wykres 26: Odsetek uodpornienia p/w Różyczce.

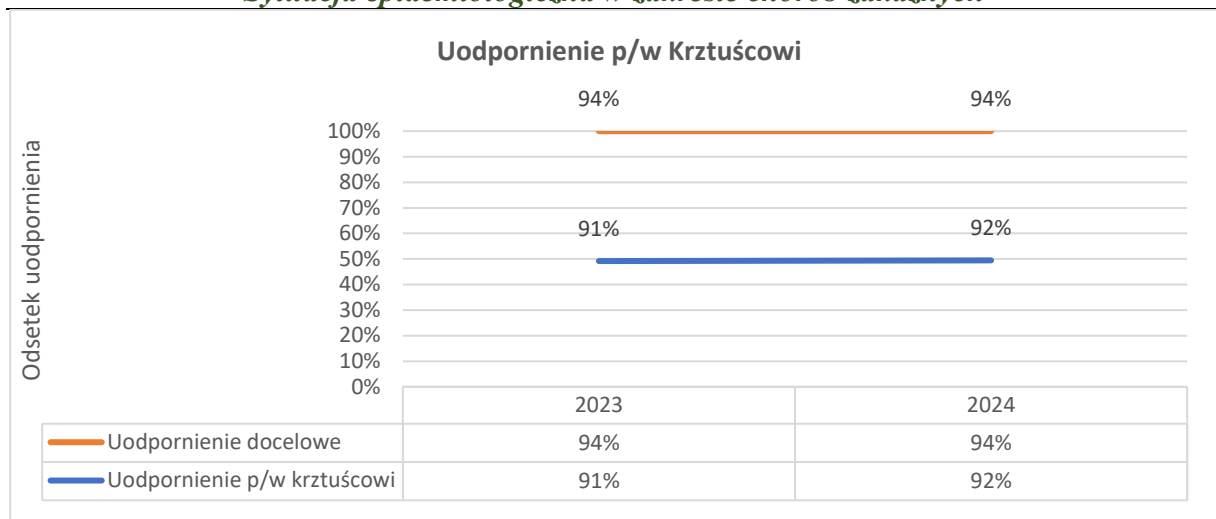
W roku 2024 p/w odrze, śwince i różyczce uodporniono 75% populacji. W roku 2023 – 73%.

Wykres 27: Odsetek uodpornienia p/w Błonicy.

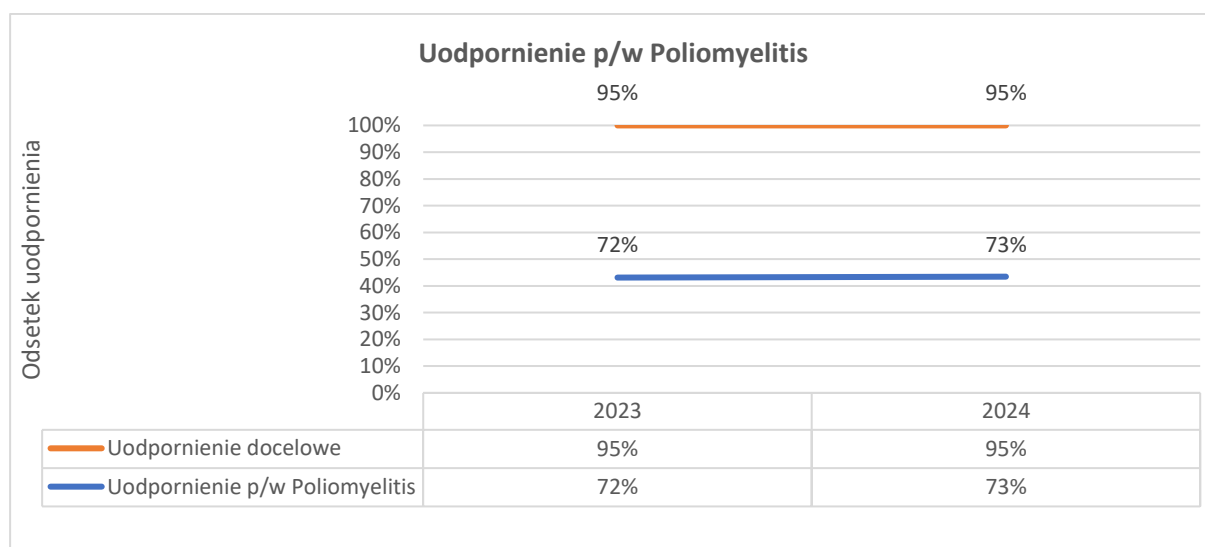
Przeciwno błonicy i tężcowi, odsetek osób, które uzyskały pełne uodpornienie przypominające (III dawka szczepionki), w zależności od rocznika urodzenia, w roku 2024 oscyluje między 71% - 87%. W roku 2023 analogiczną populację wyszczepiono w 71% - 85%.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Wykres 28 : Odsetek uodpornienia p/w Krztuścowi.

W 2024 roku pełne uodpornienie p/ krztuścowi u 77% - 92% populacji podlegającej szczepieniu, a w roku 2023 – 78% - 91%.

Wykres 29: Odsetek uodpornienia p/w Poliomyelitis.

P/w Poliomyelitis, w 2024 r. uodporniono 73% populacji podlegającej szczepieniom, a w roku 2023 – 72%.

9.1 Niepożądane odczyny poszczepienne

Niepożądany odczyn poszczepienny, w skrócie NOP, jest to zaburzenie stanu zdrowia, które wystąpiło w okresie 4 tygodni po podaniu szczepionki. Wyjątek stanowią odczyny po szczepieniu p/w gruźlicy BCG, ponieważ tych wypadkach kryterium czasowe jest znacznie wydłużone, co wynika ze specyfiki szczepionki.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Jak podają źródła, częstość występowania NOP zależy od rodzaju szczepionki. W Polsce NOP są zgłaszane średnio z częstością 0,05% dla wykonanych szczepień podawanych w ramach Programu Szczepień Ochronnych.

Pod względem częstości można je podzielić na odczyny bardzo częste, częste, umiarkowanie częste, rzadkie i bardzo rzadkie. Przykładowo reakcja anafilaktyczna może wystąpić z częstością 1-1,1 na milion podanych dawek szczepionek, natomiast objawy miejscowe z częstością 1 na 10 podanych dawek. Rozpoznanie NOP to zadanie lekarza po zbadaniu szczepionej osoby zgłaszającej niepokojące objawy, do których można zaliczyć wysoką gorączkę, wysypkę, trudności z oddychaniem, długi płacz i problemy z utuleniem dziecka lub inne, pojawiające się po szczepieniu.

W 2024 r. zarejestrowano 18 niepożądanych odczynów poszczepiennych. W powiecie grodzkim 14, natomiast w powiecie ziemskim 4. W większości, reakcję organizmu po szczepieniach zakwalifikowano jako odczyny łagodne.

SP ZOZ W SULECHOWIE

https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&sca_esv=55a94ad99e6b3978&q=SPZOZ+SULECH%C3%93W&tbm=isch&source=lnms&sa=X&ved=2ahUKEwia46bmj9qEAXU8VfEDHRw1BMYQ0pQJegQIGBAB&biw=1920&bih=1047&dpr=1#imgrc=xwvOtgHFTMJFuM

II. STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH

1. Stan sanitarny podmiotów prowadzących działalność leczniczą

W 2024 r. na obszarze nadzorowanych powiatów ziemskiego zewidencjonowano ogółem 86 obiektów prowadzących działalność leczniczą, w tym:

- 4 obiektów leczniczych wykonujących stacjonarne świadczenia zdrowotne,
- 2 stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne w grupie inne,
- 41 obiektów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne,
- 39 praktyki zawodowe lekarskie i pielęgniarskie.

Skontrolowano 59 obiektów prowadzących działalność leczniczą (68,6%), w tym:

- 4 obiekty, w których wykonywane są stacjonarne świadczenia zdrowotne (100%),
- 2 stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne w gr. Inne (100%),
- 33 obiekty, w których wykonywane są ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (80,5%),
- 20 praktyk zawodowych lekarskich i pielęgniarskich (51,3%).

W obiektach przeprowadzono 76 kontroli, których zakres obejmował:

- stan sanitarno – higieniczny oraz techniczny pomieszczeń
- przestrzeganie zasad aseptyki, dezynfekcji i sterylizacji
- sposób przechowywania, oznakowania i terminy ważności narzędzi i sprzętu medycznego
- stosowanie procedur i standardów medycznych
- postępowanie w zakresie dekontaminacji narzędzi medycznych, sprzętu i powierzchni
- kontrolę skuteczności procesów sterylizacji
- kontrolę wewnętrzną w obszarze zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym
- prowadzenie gospodarki odpadami komunalnymi i medycznymi oraz ściekami
- postępowanie z bielizną czystą i brudną
- stosowanie środków ochrony indywidualnej personelu.

1.1. Podmioty wykonujące działalność leczniczą polegającą na udzielaniu stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych

W tej grupie podmiotów zewidencjonowano 4 obiekty, tj.:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Sulechowie, ul. Zwycięstwa 1;
- Szpital Rehabilitacyjno-Leczniczy dla Dzieci Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Wojnowie, Wojnowo 7A;
- Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży SPZOZ w Zaborze, ul. Zamkowa 1;
- Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „URO-LASER” W. Zwierzyński i M. Drozd Lekarska Spółka Partnerska w Sulechowie, ul. Zwycięstwa 1;

W obiektach przeprowadzono łącznie 7 kontroli, 4 kompleksowe i 3 tematyczne. Wydano 4 decyzje nakazujące podjęcie działań zmierzających do poprawy stanu techniczno-sanitarnego i warunków pracy oraz zalecenia pokontrolne oraz 2 decyzje zmieniające termin wykonania obowiązków wynikających z poprzednich kontroli. Wymienione podmioty lecznicze podobnie jak i podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych o charakterze ambulatoryjnym są zobowiązane spełniać warunki

sanitarno– funkcjonalne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie *szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą*. W stosunku do podmiotów niespełniających wymagań ww. rozporządzenia prowadzone jest postępowanie administracyjne.

SPZOZ Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży w Zaborze, ul. Zamkowa 1

W 2024 r. przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową, w czasie której stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego.

Wydana została decyzja administracyjna nakazująca wykonanie nieprawidłowości.

<https://en.wikipedia.org/wiki/Zab%C3%B3r>

Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży w Zaborze jest szpitalem specjalistycznym, realizującym świadczenia medyczne z zakresu zaburzeń zdrowia psychicznego u dzieci i młodzieży (do ukończenia 18 roku życia). Szpital mieści się w kompleksie pałacowo – parkowym, dysponuje zapleczem terapeutyczno-rekreacyjnym z salą gimnastyczną, zakładem fizjoterapii, odkrytym obiektem sportowym.

W strukturze organizacyjnej zarejestrowano przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego:

- Szpital Psychiatryczny dla Dzieci i Młodzieży wykonujący działalność w formie stacjonarnych, całodobowych świadczeń zdrowotnych, w skład którego wchodzi:
 - trzy pododdziały szpitalne: Psychiatryczny dla Dzieci, Psychiatryczny dla Młodzieży, Psychiatryczny Obserwacyjny dla Dzieci i Młodzieży.
 - Izba Przyjęć
 - Zakład Rehabilitacji.
- Poradnię Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży realizującą ambulatoryjne świadczenia zdrowotne od stycznia 2024 r. w budynku przy ul. Monte Cassino 21b w Zielonej Górze.

Przeprowadzono 1 kontrolę w nowopowstałym obiekcie przy ul. Monte Cassino 21b w Zielonej Górze, w czasie której stwierdzono nieprawidłowości. Wydana została decyzja administracyjna nakazująca wykonanie nieprawidłowości.

Sprzątaniem pomieszczeń zajmuje się zatrudniony personel jednostki macierzystej. Sprzątanie pomieszczeń szpitala przeprowadzane jest zgodnie z opracowaną procedurą utrzymania czystości w szpitalu. Otoczenie budynków stanowi duży teren o charakterze parku. Jest on utrzymany w zadowalającym stanie porządkowym. Drogi komunikacyjne są utwardzone. Wydzielone są miejsca na ustawienie zbiorczych pojemników na odpady stałe, które są gromadzone selektywnie. Nie stwierdzono zaniedbań w obszarze przestrzegania bieżącej czystości i porządku.

Sposób postępowania z odpadami medycznymi jest zgodny z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w *sprawie szczegółowego sposobu*

postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975). Odbiór odpadów odbywa się z właściwą częstotliwością. Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z nieczystościami stałymi (medycznymi i komunalnymi).

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży w Zaborze dysponuje pomieszczeniem służącym do magazynowania odpadów medycznych.

Nieczystości płynne odprowadzane są bezpośrednio do urządzeń kanalizacji ogólnospławnej

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Sulechowie, ul. Zwycięstwa 1, 66-100 Sulechów

W 2024 roku, w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Sulechowie przeprowadzono ogółem 2 kontrole: kompleksową, w czasie której stwierdzono nieprawidłowości, oraz 1 tematyczną. Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego, regulowane są decyzją administracyjną.

W stosunku do kontrolowanego podmiotu tutejszy organ prowadzi postępowania administracyjne wynikające z nieprawidłowości stwierdzonych w czasie poprzednich kontroli kompleksowych.

Sprzątanie pomieszczeń przeprowadzane jest zgodnie z opracowanymi i wdrożonymi szczegółowymi procedurami (instrukcjami), nie stwierdzono zaniedbań w obszarze przestrzegania bieżącej czystości i porządku.

Sposób postępowania z odpadami medycznymi jest zgodny z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975). Odbiór odpadów odbywa się z właściwą częstotliwością. Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z nieczystościami stałymi (medycznymi i komunalnymi). Nieczystości płynne odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej.

Szpital Rehabilitacyjno-Lecznicy dla Dzieci Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Wojnowie

<https://powiat-zielonogorski.pl/pl/Powiat/Powiatowe-jednostki-organizacyjne/Szpital-Rehabilitacyjno-Lecznicy-dla-Dzieci-w-Wojnowie>

Szpital znajduje się w zabytkowym pałacu w Wojnowie. Zapewnia leczenie i rehabilitację dzieci w wieku od 3 do 18 lat ze schorzeniami układu oddechowego i chorobami o podłożu alergicznym. Pobyt dzieci odbywa się w formie turnusów rehabilitacyjno - leczniczych trwających 3 tygodnie (22 dni). W skład struktury szpitala wchodzi Oddział Rehabilitacji Pulmonologicznej dla Dzieci, Oddział Rehabilitacji dla Dzieci, Poradnia Chorób Płuc dla Dzieci. Budynek podlega nadzorowi konserwatora zabytków.

W 2024 r. przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową oraz 1 kontrolę tematyczną. Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego, regulowane są decyzją administracyjną. Sprzątaniem pomieszczeń zajmuje się zatrudniony personel jednostki macierzystej. Sprzątanie pomieszczeń szpitala przeprowadzane jest zgodnie z opracowaną procedurą utrzymania czystości w szpitalu. Otoczenie budynków stanowi duży teren o charakterze parku. Jest on utrzymany w zadowalającym stanie porządkowym. Drogi komunikacyjne są utwardzone. Wydzielone są miejsca na ustawienie zbiorczych pojemników na odpady stałe, które są gromadzone selektywnie. Nie stwierdzono zaniedbań w obszarze przestrzegania bieżącej czystości i porządku.

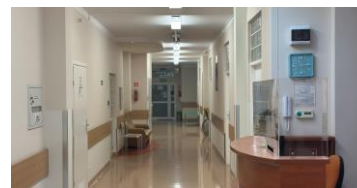
Sposób postępowania z odpadami medycznymi jest zgodny z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975). Odbiór odpadów odbywa się z właściwą częstotliwością. Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z nieczystościami stałymi (medycznymi i komunalnymi).

Nieczystości płynne odprowadzane są bezpośrednio do urządzeń kanalizacji ogólnospławnej.

„URO-LASER” M. Drozd, W. Zwierzyński Lekarska Spółka Partnerska, Sulechów, ul. Zwycięstwa 1

W 2024 roku przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową. W ramach kontroli stwierdzono nieprawidłowości, które regulowane są decyzją administracyjną.

Pomieszczenia szpitala dzierżawione są od SPZOZ Sulechów.

<https://www.uro-laser.pl/>

Wszystkie media zapewnia SPZOZ Sulechów w ramach zawartej umowy długoterminowej. Oddział liczy 10 łóżek. Pomieszczenia są przystosowane dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich – zapewniony jest dźwig osobowy oraz dostatecznie duże pomieszczenia higieniczno-sanitarne.

Sprzątaniem pomieszczeń zajmuje się personel kontrolowanego zakładu. Blok operacyjny sprzątają te same osoby używając do sprzątania tej części wydzielonego sprzętu. Otoczenie budynku, w którym mieści się placówka jest utwardzone, a zagospodarowaniem zajmuje się właściciel posesji, tj. SPZOZ Sulechów. Nie stwierdzono zaniedbań w obszarze przestrzegania bieżącej czystości i porządku.

Sposób postępowania z odpadami medycznymi jest zgodny z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975). Odbiór odpadów odbywa się z właściwą częstotliwością. Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z nieczystościami stałymi (medycznymi i komunalnymi). Nieczystości płynne odprowadzane są bezpośrednio do urządzeń kanalizacji ogólnospławnej.

Podmiot nie dysponuje własną sterylizatornią. Strona ma zawartą umowę z SPZOZ w Sulechowie na korzystanie z usług centralnej sterylizatorni szpitalnej. W świetle obowiązujących

przepisów Strona została zobowiązana do zweryfikowania zawartej umowy w zakresie zasad świadczenia usług sterylizacji przez SPZOZ w Sulechowie z uwzględnieniem obowiązujących wymogów i skorelowania jej treści z procedurą obowiązującą w SPZOZ Sulechów, a dotyczącą świadczenia usług sterylizacji narzędzi pochodzących z jednostek zewnętrznych.

1.2 Podmioty wykonujące działalność leczniczą polegającą na udzielaniu ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych

W 2024 r. na 13 istniejących praktyk lekarskich skontrolowano 3, tj.: 23,1%. W wyniku prowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Stan techniczno-sanitarny pomieszczeń, w których prowadzone są praktyki zawodowe ocenia się ogólnie jako dobry. Nie kwestionowano bieżącej czystości i porządku w pomieszczeniach praktyk. Stosowane narzędzia wielorazowego użytku, poddawane są sterylizacji w autoklawach parowo-ciśnieniowych. Narzędzia do sterylizacji pakowano w jednorazowe torebki lub rękawy papierowo-foliowe, znakowane datą sterylizacji i przechowywano w odpowiednich warunkach. Powstałe w ramach działalności odpady stałe gromadzono przestrzegając zasady segregacji, w miejscu ich powstawania, na komunalne i medyczne. Zakaźne odpady medyczne magazynowano w urządzeniach chłodniczych. Odbiorem odpadów medycznych do utylizacji zajmowały się koncesjonowane przedsiębiorstwa.

1.3. Praktyki zawodowe: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek i położnych.

W 2024 r. skontrolowano ogółem stan sanitarny 20 praktykach zawodowych, co stanowiło 51,3%, spośród 39 ujętych w ewidencji. W wyniku kontroli i stwierdzonych nieprawidłowości wydano 2 decyzje administracyjne. Wystosowano zalecenia pokontrolne dotyczące: zwiększenia częstotliwości kontroli biologicznej procesów sterylizacji, zapewnienia wskaźników chemicznych klasy 5 lub 6, zapewnienia preparatu do dezynfekcji powierzchni zanieczyszczonych materiałem biologicznym, prowadzenia rejestru temperatury panującej w urządzeniu chłodniczym na odpady medyczne, kontrolowania każdego cyklu sterylizacji przez rejestrację parametrów fizycznych archiwizowanych jako zapis papierowy lub elektroniczny. Ocena stanu sanitarnego praktyk zawodowych obejmowała sprawdzenie: sposobu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania nieczystości płynnych, warunków sanitarno-technicznych pomieszczeń i ich funkcjonalności, w tym wykończenia ścian i podłóg, sprawności wentylacji i oświetlenia, wyposażenia w umywalki, dozowniki na mydła, ręczniki jednorazowe, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz sposobu segregacji odpadów i postępowanie z odpadami komunalnymi i medycznymi. Kontrola obejmowała także procedury higieniczne, ich wdrożenie oraz prowadzenie kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

1.3.1 Indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie i grupowe praktyki lekarskie.

W 2024 r. na 13 istniejących praktyk lekarskich skontrolowano 3, tj.: 23,1%. W wyniku prowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Stan techniczno-sanitarny pomieszczeń, w których prowadzone są praktyki zawodowe ocenia się ogólnie jako dobry. Nie kwestionowano bieżącej czystości i porządku w pomieszczeniach praktyk. Stosowane narzędzia wielorazowego użytku, poddawane są sterylizacji w autoklawach parowo-ciśnieniowych. Narzędzia do sterylizacji pakowano w jednorazowe torebki lub rękawy papierowo-foliowe, znakowane datą sterylizacji i przechowywano w odpowiednich warunkach. Powstałe w ramach działalności odpady stałe gromadzono przestrzegając zasady segregacji, w miejscu ich powstawania, na komunalne i medyczne. Zakaźne odpady medyczne magazynowano w urządzeniach chłodniczych. Odbiorem odpadów medycznych do utylizacji zajmowały się koncesjonowane przedsiębiorstwa.

1.3.2. Indywidualne praktyki lekarzy dentystów, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów i grupowe praktyki lekarzy dentystów.

W 2024 r. na 22 istniejące praktyki lekarzy dentystów skontrolowano 14 tj.: 63,6%. Na nieprawidłowości stwierdzone w czasie kontroli zostało wydanych 2 decyzje administracyjne. Drobne uchybienia korygowano zaleceniami pokontrolnymi. Uchybienia dotyczyły m.in.: braku dostosowania procedury dotyczącej postępowania z odpadami medycznymi do obowiązujących przepisów prawnych, sporadycznego wykonywania testów biologicznych, braku rejestru temperatury panującej w urządzeniu chłodniczym na odpady medyczne, braku środka do dezynfekcji powierzchni skażonych materiałem biologicznym. Stwierdzono, że coraz częściej obiekty wykonują kontrole biologiczne procesów sterylizacji we własnym zakresie przy użyciu inkubatorów do testów biologicznych. W praktykach nie stwierdzono zaniedbań w zakresie bieżącej czystości pomieszczeń. Do zabiegów dezynfekcyjnych używano wyłącznie preparatów przeznaczonych do stosowania w placówkach ochrony zdrowia, przygotowywane zgodnie z zaleceniami producenta. Narzędzia wielorazowego użytku do sterylizacji pakowano w jednorazowe torebki lub rękawy papierowo-foliowe, znakowano najczęściej datą sterylizacji, a po sterylizacji przechowywano w odpowiednich warunkach. W praktykach używano bielizny jednorazowej, tj.: maseczki, śliniaki, rękawiczki. Bieliznę wielorazową stanowiła jedynie odzież robocza personelu. Powstałe w ramach działalności odpady segregowano w miejscu ich powstawania na komunalne oraz medyczne i gromadzono w oddzielnych pojemnikach lub workach. Odpady medyczne tzw. „ostre” gromadzono w jednorazowych, czerwonych pojemnikach plastikowych, pozostałe odpady gromadzono w wielorazowych pojemnikach wyłożonych czerwonymi workami.

1.3.3. Indywidualne praktyki pielęgniarek, indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek i grupowe praktyki pielęgniarek

W roku 2024 na 4 indywidualne praktyki pielęgniarские skontrolowano 3. W skontrolowanych obiektach nieprawidłowości nie stwierdzono. Drobne uchybienia korygowano zaleceniami

pokontrolnymi. Uchybienia dotyczyły braku preparatu do dezynfekcji powierzchni skażonych materiałem biologicznym oraz aktualizacji procedury dotyczącej postępowania z odpadami medycznymi. W praktykach nie stwierdzono zaniedbań w zakresie bieżącej czystości pomieszczeń. Do zabiegów dezynfekcyjnych używano wyłącznie preparatów przeznaczonych do stosowania w placówkach ochrony zdrowia. W praktykach używano bielizny jednorazowej, tj.: масечек, rękawiczek, fartuchów. Powstałe w ramach działalności odpady segregowano na komunalne oraz medyczne.

1.4 Działalność kontrolno-represyjna

Ogółem przeprowadzono 96 kontroli planowych i pozaplanowych, w wyniku których wystosowano:

- 12 decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości ujemnie rzutujących na stan sanitarno– higieniczny i funkcjonalność obiektów,
- 10 decyzji o opłacie,
- 3 decyzje o przedłużeniu terminu wykonania nałożonych obowiązków,
- Wystawiono 2 mandaty na kwotę 300 zł

Podsumowanie:

1. W większości skontrolowanych podmiotów leczniczych gospodarka odpadami medycznymi prowadzona jest w sposób prawidłowy oraz zgodnie z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. *w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975).
2. We wszystkich skontrolowanych podmiotach opracowane zostały procedury i instrukcje higieniczne dostosowane do charakteru świadczonych usług medycznych.
3. W podmiotach, w zależności od świadczonych usług medycznych lub możliwości lokalowych, funkcjonują stanowiska sterylizacji gabinetowej, sterylizatornie lokalne lub sterylizatornie centralne (szpitale).
4. Sterylizacja sprzętu odbywa się w sterylizatorach parowych lub plazmowych. Monitorowanie procesów odbywa się poprzez kontrole parametrów fizycznych (ciśnienie, temperatura, czas), chemicznych (paski testowe) i biologicznych (sporał A lub inkubatory).
5. W przypadku stosowania narzędzi wielokrotnego użytku, w większości podmiotów zapewniony jest prawidłowy ciąg technologiczny do dekontaminacji narzędzi wielorazowego użytku, uwzględniający na każdym etapie technologicznym jednokierunkowy ruch materiałów od punktu przyjęcia materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylnego.
6. Wykorzystywane preparaty charakteryzują się szerokim spektrum działania.
7. Bieżąca czystość w podmiotach leczniczych zachowana, nie stwierdzono braków w zaopatrzeniu w sprzęt do sprzątania oraz w środki myjące i dezynfekcyjne.
8. Nie stwierdzano istotnych uchybień w postępowaniu z bielizną stosowaną w podmiotach leczniczych.

POWIAT ZIELONOGÓRSKI

Źródło: <https://powiat-zielonogorski.pl/>

III.STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

1. Informacje ogólne.

W 2024 roku na terenie powiatu zielonogórskiego przeprowadzono **87** kontroli w obiektach użyteczności publicznej, spośród **202** ujętych w ewidencji tj. 43,10% (2023 r.- 39,5 %)

Kontrolą objęto:

- Ustępy publiczne.
- Domy pomocy społecznej oraz placówki zapewniające całodobową opiekę.
- Noclegownia dla osób bezdomnych.
- Obiekty świadczące usługi noclegowe.
- Obiekty z branży beauty tj. zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, , odnowy biologicznej, studia tatuażu.
- Dworce PKP, PKS i miejsca obsługi podróżnych.
- Tereny rekreacyjne.
- Zakład karny.

W 8 obiektach stwierdzono niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny i/lub techniczny. Stwierdzenie powyższych nieprawidłowości skutkowało wszczęciem postępowania administracyjnego i wydaniem decyzji administracyjnej lub nałożeniem na osobę odpowiedzialną mandatu karnego bądź pouczenia.

W skontrolowanych obiektach wydano w sumie 68 zaleceń, nałożono 5 grzywien w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 1000 zł

2. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

2.1. Ustępy publiczne

Kontrola nie wykazała nieprawidłowości, które skutkowałyby wszczęciem postępowania administracyjnego.

Stan sanitarny obiektu oceniono jako „dobry”.

2.2. Domy pomocy społecznej oraz placówki zapewniające całodobową opiekę.

Źródło: <https://mywtoruniu.pl/z-usmiechem-przed-siebie/>

Kontrole nie wykazały nieprawidłowości, które skutkowałyby wszczęciem postępowania administracyjnego.

Stan sanitarny obiektów oceniono jako „dobry”.

2.3. Noclegownie dla osób bezdomnych.

Kontrola w obiekcie udzielającym wsparcia osobom bezdomnym została przeprowadzona w zakresie przestrzegania warunków higienicznych i zdrowotnych oraz przygotowania placówki do sezonu

zimowego. W trakcie kontroli stwierdzono zły stan sanitarno-techniczny w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych zlokalizowanych przy pokojach mieszkalnych oraz w jadalni.

Wszczęto postępowanie administracyjne, wydano decyzję administracyjną.

2.4. Obiekty świadczące usługi noclegowe.

Kontrole sanitarne w obiektach z tej grupy nie wykazały nieprawidłowości. Stan obiektów oceniono jako „dobry”.

2.5. Obiekty z branży beauty tj. zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, , odnowy biologicznej, studia tatuażu.

W roku 2024 nadzorem objęto 64 obiekty tj. zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, studia tatuażu.

W tej grupie obiektów przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną w zakładzie fryzjerskim. Interwencja dotyczyła naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych przy wykonywaniu usług tj.: niewłaściwa dezynfekcja i przechowywania narzędzi fryzjerskich. Kontrola sanitarna potwierdziła zasadność złożenia interwencji. Wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono grzywny w drodze mandatu karnego. Kontrole sprawdzające wykazały wykonanie zaleceń w całości.

W trakcie kontroli w obiektach z branży beauty szczególną uwagę zwracano na stan sanitarno-porządkowy pomieszczeń i miejsca świadczenia usług, wyposażenie gabinetów, stosowane kosmetyki, stan techniczny narzędzi, sposób ich mycia, dezynfekcji i sterylizacji oraz przechowywania, a także na sposób prowadzenia właściwej gospodarki odpadami potencjalnie zakaźnymi. Ponadto każdorazowo sprawdzane jest posiadanie i wdrażanie procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, procedur postępowania z narzędziami wielokrotnego użycia, stosowanie preparatów do dezynfekcji narzędzi o szerokim spektrum działania, dokumentacja potwierdzająca poddawanie narzędzi sterylizacji.

Źródło: <https://en.picmix.com/pic/Makeup-12004390>

W grupie obiektów z branży beauty najczęściej spotykane nieprawidłowości to:

- brak wdrażania i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi podczas świadczenia usług fryzjersko/barberskich przy użyciu brzytwy;
- brak dostępu do bieżącej ciepłej wody na sali świadczenia usług (gabinety kosmetyczne) oraz brak zestawu do higienizacji rąk;
- brak wdrażania i stosowania procedur higienicznych w zakresie prowadzonej dezynfekcji narzędzi wielokrotnego użycia tj. proces dezynfekcji wykonywany niezgodnie z zaleceniem producenta,
- niewłaściwe przechowywanie narzędzi kosmetycznych wielokrotnego użycia;

- nieskuteczna dezynfekcja narzędzi wielokrotnego użycia stosowanych przy zabiegach kosmetycznych tj. brak preparatów o szerokim spektrum działania (bakterio-, wiruso-, grzybo- i sporobójczym).

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 5 grzywien w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 1000 zł, wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania oraz wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą usunięcie uchybień technicznych z zakreślonym terminem wykonania obowiązku. Kontrole sprawdzające wykazały wykonanie zaleceń.

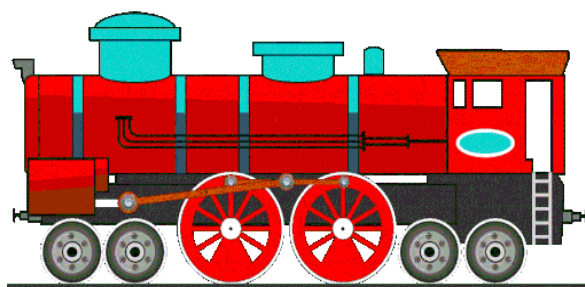
Obiekty z tej grupy oceniono jako „**dobre**”.

2.6. Dworce PKP, PKS i miejsca obsługi podróżnych.

W 2024 r. skontrolowano 10 obiektów z tej grupy.

Jeden z dworców PKP w 2024 r. został oddany do użytkowania po zakończonej modernizacji budynku, która polegała m.in. na dostosowaniu przestrzeni obsługi pasażerów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Dworzec został wyposażony w monitoring, pompy ciepła, energooszczędne oświetlenie, system inteligentnego zarządzania budynkiem (BMS) sterujący urządzeniami i instalacjami, a także optymalizujący zużycie energii elektrycznej, ciepłej i wody, ścieżki prowadzące z polami uwagi, oznaczenia w alfabecie Braille'a, tablice dotykowe z planem dworca, elektroniczne tablice przyjazdów i odjazdów, zegar, gabloty z rozkładami jazdy, toalety dla podróżnych z usprawnieniami dla osób z niepełnosprawnościami oraz dla rodziców z dziećmi (przewijaki), nowy chodnik i schody z poręczami.

Źródło: <https://pixabay.com/pl/gifs/poci%C4%85g-kolejowa-podr%C3%B3%C5%BCe-ci%C4%85gnik-4781/>

Kontrola Stacji Paliw wykazała, że strona nie prowadzi wewnętrznej kontroli jakości wody pochodzącej z indywidualnego ujęcia wody zaopatrującej obiekt w wodę do spożycia. Wszczęto postępowanie administracyjne. Strona przekazała Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Zielonej Górze harmonogram pobierania próbek wody z indywidualnego ujęcia wody na rok 2024, który organ zatwierdził.

W 1 obiekcie wydano doraźne zalecenia pokontrolne, które strona wykonała w terminie natychmiastowym.

Kontrole w pozostałych obiektach z tej grupy nie wykazały nieprawidłowości, które skutkowałyby wszczęciem postępowania administracyjnego.

Stan obiektu oceniono jako „**dobry**”.

2.7. Tereny rekreacyjne

W roku 2024 skontrolowano 3 tereny rekreacyjne obejmujące łącznie 15 placów zabaw.

Podczas kontroli 1 podmiotu oceniono 10 placów zabaw, na jednym obiekcie wydano doraźne zalecenia pokontrolne dotyczące dokumentacji urządzeń oraz uzupełnienia piasku pod urządzeniami zabawowymi. Zalecenia zostały wykonane niezwłocznie.

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.

Podczas kontroli kolejnego podmiotu oceniono 3 place zabaw, na jednym obiekcie stwierdzono brak tabliczek znamionowych na urządzeniach zabawowych. Wydano zalecenia w tym zakresie, które zostały wykonane niezwłocznie.

Podczas kontroli kolejnego podmiotu oceniono 2 place zabaw, na jednym obiekcie wydano zalecenia dotyczące odmalowania ławek i urządzeń zabawowych. Zalecenia zostały wykonane niezwłocznie.

Bieżący stan porządkowy skontrolowanych terenów rekreacyjnych nie budził zastrzeżeń.

Stan obiektów oceniono jako „dobry”.

2.8. Zakład karny.

W trakcie kontroli zakładu karnego stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu fryzjerni tj.: nieprawidłowa dezynfekcja narzędzi fryzjerskich, niewłaściwe przechowywanie narzędzi wielokrotnego użycia. Ponadto stwierdzono, że zły stan sanitarno-techniczny pomieszczenia palarni dla kobiet, 1 celi oraz 3 pomieszczeń sanitarnych.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami dotyczącymi nieodpowiedniego postępowania z narzędziami fryzjerskimi, wydano zalecenie z natychmiastowym terminem wykonania. Nieprawidłowości sanitarno-techniczne skutkowały wydaniem decyzji administracyjnej z określonym terminem wykonania.

2.9. Imprezy Masowe

W 2024 roku wydano 3 opinie sanitarne (pozytywne) dotyczące imprez o charakterze kulturalno-sportowym planowanych na terenie powiatu zielonogórskiego.

Źródło: <https://pl.picmix.com/stamp/Music-Rock-n-Roll-bp-1526520>

3. Inne

W 2024 roku wydano:

- 113 decyzji merytorycznych w sprawie ekshumacji zwłok albo szczątków ludzkich w tym 3 decyzje zmieniające;
- 15 postanowień dotyczących sprowadzenia zwłok albo szczątków ludzkich z obcego państwa;
- 3 opinie o projektach uchwał samorządów lokalnych;
- 2 opinie sanitarne o kąpieliskach;
- 1 opinię sanitarną o miejscu wykorzystywanym do kąpieli;
- na bieżąco wydawano pisma w sprawach obowiązujących przepisów, w tym zapytań o tematyce kosmetycznej/fryzjerskiej oraz pism dotyczących obiektów użyteczności publicznej;

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.

- rozpatrzono 23 interwencje, z których 10 uznano za zasadne, 3 za bezzasadne, 3 pozostawiono bez rozpatrzenia (strony nie uzupełniły braków formalnych we wnioskach), 1 interwencja została wycofana, 5 zostało przekazanych według właściwości innym organom, 1 interwencja z 2024 roku nadal jest w trakcie rozpatrywania.

Podsumowanie:

1. W 2024 roku skontrolowano 43,10% obiektów użyteczności publicznej znajdujących się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze, (2023 r.- 39,5 %).
2. W 8 obiektach stwierdzono niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny lub techniczny, co skutkowało wszczęciem postępowania administracyjnego i wydaniem decyzji administracyjnej lub nałożeniem na osobę odpowiedzialną mandatu karnego bądź pouczenia.

źródło: www.freepnglogos.com

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOSTCIOWO - ŻYWIENIOWYCH

4. Stan sanitarny obiektów żywnościowo – żywieniowych.

4.1 Ocena stanu sanitarnego obiektów będących pod nadzorem PPIS w Zielonej Górze.

W ewidencji PSSE w Zielonej Górze w 2024 r. znajdowało się:

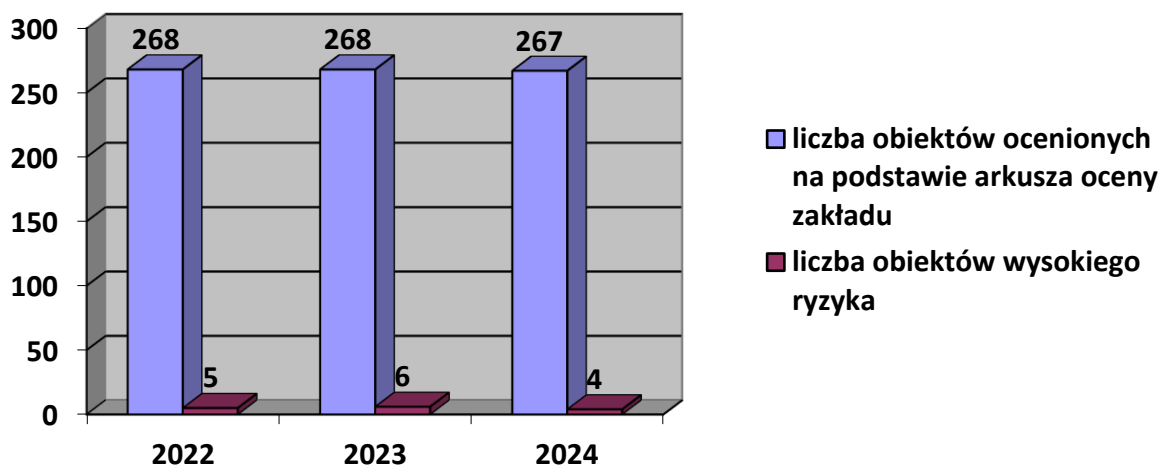
- 1122 obiektów produkcji i obrotu żywnością, w tym 217 środków transportu żywności;
- 23 obiektów produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością;

Spośród objętych nadzorem obiektów żywnościowo-żywnieniowych najliczniejsze to:

- sklepy – 224 obiektów;
- zakłady żywienia zbiorowego otwartego (bary, restauracje, kawiarnie, punkty małej gastronomii) – 325 obiektów;
- inne obiekty obrotu żywnością – 55 obiektów;
- zakłady żywienia zbiorowego zamknięte (stołówki: w przedszkolach, żłobkach, szkołach, domach pomocy społecznej, zakłady cateringowe) – 78 obiektów;

W nadzorowanych obiektach żywnościowo-żywnieniowych przeprowadzono 492 kontrole sanitarnych, w tym 26 kontrole interwencyjnych.

W roku 2024 dokonano oceny stanu sanitarnego w 267 obiektach (żywnościowo-żywnieniowych. W oparciu o arkusz oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością – stwierdzono 4 obiektów wysokiego ryzyka (ocena wynika z klasyfikacji GIS). Wszystkie z obiektów wysokiego ryzyka zostały zaplanowane do kontroli na kolejny rok kalendarzowy.

Wykres nr 1. Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywnościowo-żywnieniowych w oparciu o przeprowadzoną ocenę stanu sanitarnego na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w latach 2022-2024.

Stan sanitarny poszczególnych grup obiektów skontrolowanych w 2024 r. przedstawia tabela 1.

Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych

Tab.1. Ocena stanu sanitarnego obiektów produkcji i obrotu w oparciu o arkusze oceny sanitarnej

Lp.	Grupa obiektów	Ilość obiektów wg ewidencji	Ilość obiektów skontrolowanych	Ilość zakładów oce- nionych jako wyso- kiego ryzyka
1.	Wytwórnice lodów	0	0	0
2.	Automaty do lodów	0	0	0
3.	Wytwórnice tłuszczów	0	0	0
4.	Piekarnie	5	0	0
5.	Ciastkarnie	7	6	4
6.	Przetwórnice owocowe, warzywne i grzybowe	14	3	0
7.	Wytwórnice natural- nych wód	0	0	0
8.	Zakłady garmazeryjne	0	0	0
9.	Zakłady przemysłu zbożowo.- młynarskiego	1	0	0
10.	Wytwórnice makaro- nów	1	1	0
11.	Wytwórnice wyrobów cukierniczych	1	1	0
12.	Zakłady produkcji suplementów diety	0	0	0
13.	Producenci pierwotni	40	15	0
14.	Rolniczy handel deta- liczny	1	0	0
15.	Producenci pierwotni prowadzący również rolniczy handel deta- liczny	5	2	0
16.	Producenci pierwotni prowadzący również dostawy bezpośrednie	18	11	0

Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnieniowych

Lp.	Grupa obiektów	Ilość obiektów wg ewidencji	Ilość obiektów skontrolowanych	Ilość zakładów oce- nionych jako wyso- kiego ryzyka
17.	Producenci żywności w warunkach domo- wych	18	3	0
18.	Inne wytwórnie żyw- ności	21	2	0
19.	Sklepy spożywcze	273	149	0
20.	Kioski spożywcze	4	1	0
21.	Apteki	26	0	0
22.	Magazyny hurtowe	13	10	0
23.	Obiekty ruchome i tymczasowe	12	2	0
24.	Środki transportu	217	21	0
25.	Inne obiekty obrotu żywnością	55	38	0
26.	Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	325	87	0
27.	Zakłady żywienia zbiorowego zamknię- tego	91	77	0

Niezgodności, które najczęściej stwierdzano w trakcie kontroli sanitarnych przeprowadzonych w 2024 roku:

I. Obiekty produkcji żywności (wytwórnie lodów, piekarnie, przetwórnie owocowo-warzywne, ciastkarnie, zakłady garmazeryjne, inne wytwórnie żywności):

- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno epidemiologicznych;
- brak zapisów wynikających z dokumentacji HACCP GHP/GMP;
- brudne podłogi w pomieszczeniach zakładu;
- brudne urządzenia produkcyjne.

II. Obiekty obrotu żywnością (*sklepy spożywcze, kioski spożywcze, magazyny hurtowe*):

- zły stan sanitarny pomieszczeń;
- sprzedaż środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia;
- brak zapisów wynikających z opracowanych procedur GHP/GMP oraz systemu HACCP;
- brudne urządzenia chłodnicze i zamrażalnicze oraz pomieszczenia;
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno –epidemiologicznych;
- zły stan techniczny ścian i podłóg

III. Obiekty żywienia zbiorowego typu otwartego (*restauracje, punkty malej gastronomii*):

- zły stan sanitarny pomieszczeń i sprzętu;
- brak zapisów wynikających z opracowanych procedur systemu HACCP;
- nieprawidłowe warunki przechowywania środków spożywczych;
- brak ciepłej wody przy umywalce do mycia rąk;
- żywność po upływie terminu przydatności do spożycia;
- zły stan techniczny ścian i podłóg.

IV. Obiekty żywienia zbiorowego typu zamkniętego (*stołówki w żłobkach, przedszkolach, szkołach*):

- brak bieżących zapisów z zakresu GHP/GMP i HACCP;
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych;
- zły stan techniczny ścian oraz podłóg;
- nieprawidłowy nadzór nad produkcją i dystrybucją posiłków.

4.2. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W 2024 r. skontrolowano 1 obiekt, w którym prowadzony jest obrót materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. W obiektach tych przeprowadzono 1 kontrolę.

4.3. Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi i środkami masowego przekazu.

W roku 2024 współpracowano przede wszystkim z Inspekcją Weterynaryjną przeprowadzając wspólnie 9 kontroli w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem prawa w obszarze postępowania z produktami pochodzenia zwierzęcego, z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa przeprowadzając wspólnie 7 kontroli oraz Wojskowym Ośrodkiem Medycyny Prewencyjnej (3 kontrole) i Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska (1 kontrola).

W 2024r przekazano cztery razy informacje dla mediów: 1x radio Zielona Góra, 1x radio Zachód oraz 2x dla Gazety Lubuskiej w zakresie grzyboznawstwa.

4.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych.

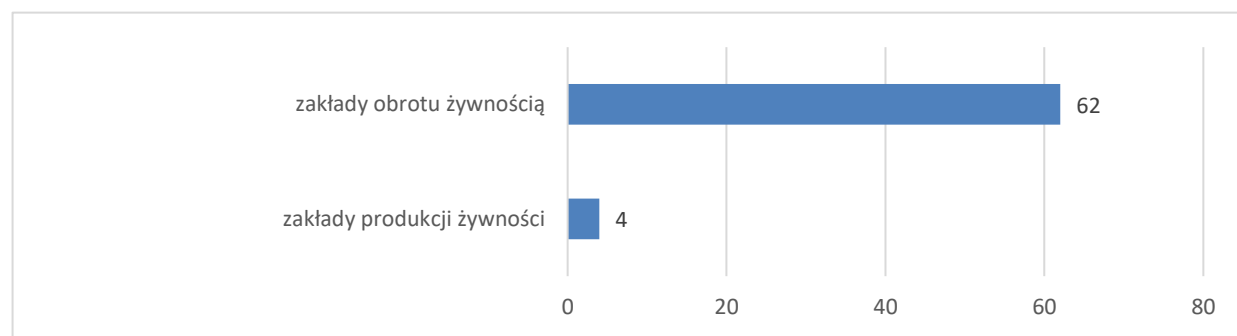

źródło: dalpl.co.in

w Gorzowie Wlkp. (badania mikrobiologiczne, metale, substancje dodatkowe, zawartość składników aktywnych, parametry czystości, azotany, kaloryczność, Cez-137, mikotoksyny, zawartości jodu) oraz w laboratoriach należących do Wojewódzkich Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych: we Wrocławiu, Łodzi i Opolu, Rzeszowie (pestycydy), Warszawie (pestycydy, napromienianie), w Bydgoszczy (pestycydy, WWA), w Poznaniu (GMO), w Gdańsku (mikotoksyny), w Lublinie (3-MPCD) a także w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach (pestycydy), oraz Państwowym Instytucie Weterynaryjnym w Puławach (lekooporność odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz bakterii komensalnych).

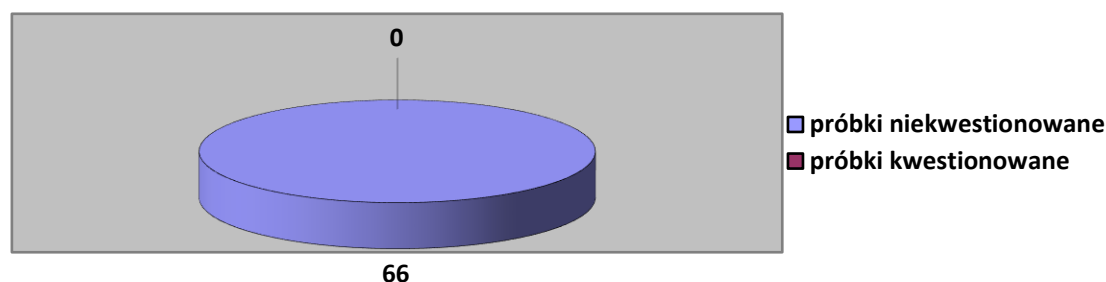
Próbki pobierano do badań zgodnie z „Planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa lubuskiego na 2024 rok”.

Próbki środków spożywczych pobierano w różnych obiektach produkcji i obrotu żywnością. Rodzaje obiektów oraz ilość pobranych w nich próbek przedstawia wykres nr 2

Wykres nr 2 Liczba próbek środków spożywczych z uwzględnieniem rodzaju obiektu, w którym dokonano pobrania próbek w roku 2024.

Realizując roczny plan pobierania próbek, pobrano i zbadano ogółem 66 próbek środków spożywczych; nie zakwestionowano żadnej próbki.

Wykres nr 3 Liczba próbek środków spożywczych zakwestionowanych na podstawie przeprowadzonych badań w stosunku do próbek niekwestionowanych pobranych do badań laboratoryjnych w roku 2024.

4.5. Funkcjonowanie systemu RASFF

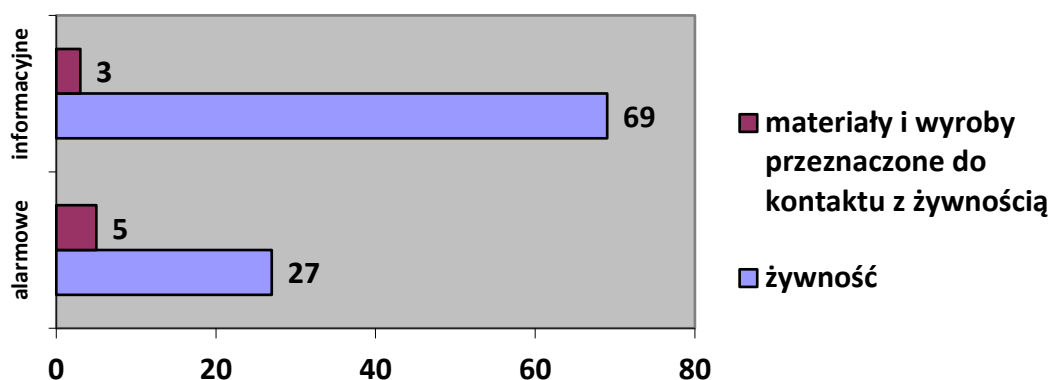

źródło: foodfakty.pl

Podstawy prawne Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach RASFF stanowią następujące akty prawne: Rozporządzenie (WE) NR 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. bezpieczeństwa żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności, rozporządzenie Komisji (UE) NR 16/2011 z dnia 10 stycznia 2011 r. ustanawiające środki wykonawcze dla systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt oraz ustawa o bezpieczeństwie żywności i żywienia z dnia 25 sierpnia 2006 r.

W oparciu o Procedury Funkcjonowania Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach zapewniono funkcjonowanie systemu RASFF na terenie działania PPIS w Zielonej Górze.

W 2024r. otrzymano w ramach systemu RASFF - 104 powiadomienia o produktach niezgodnych, w tym 32 powiadomienia alarmowe i 72 powiadomienia informacyjnych.

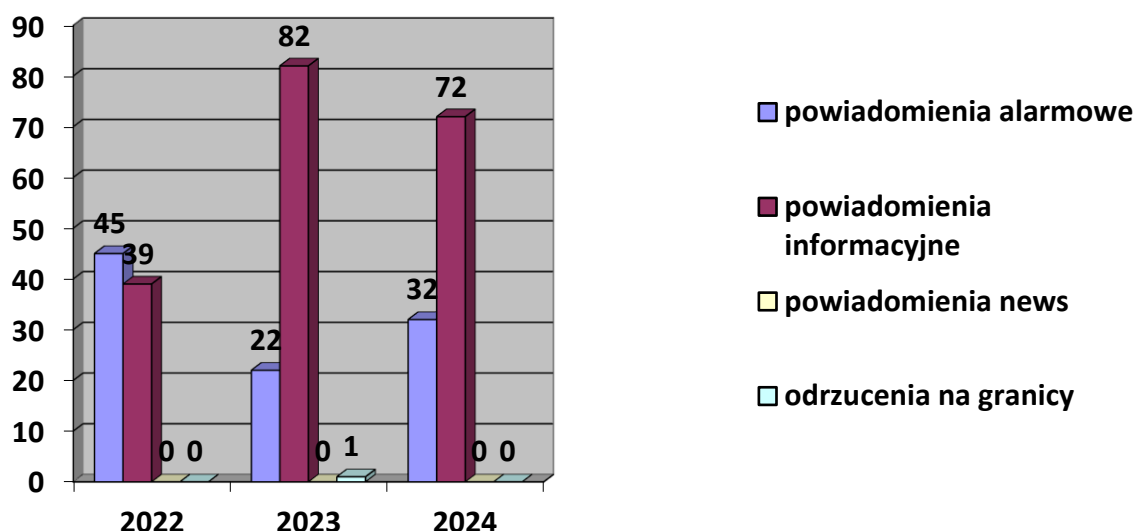
Wykres nr 4. Rodzaje powiadomień w systemie RASFF

 ¹ **Powiadomienie alarmowe** – ma na celu podjęcie natychmiastowych działań i dotyczy produktów, które zostały wprowadzone na rynek i mogą spowodować wystąpienie poważnych konsekwencji zdrowotnych, śmierć, bądź przejściowe niepożądane skutki zdrowotne.

 ² **Powiadomienie informacyjne** – ma na celu poinformowanie o tym, iż istnieje żywność lub pasza, dla których zidentyfikowano ryzyko, ale nie ma konieczności podejmowania natychmiastowego działania w innych krajach członkowskich lub gdy produkt nie znalazł się na terytorium krajów UE.

 ³ **Powiadomienie typu NEWS** – ma charakter przekazania informacji/wiadomości

 ⁴ **Powiadomienie o odrzuceniu na granicy** - informacja o odrzuceniu żywności na posterunku granicznym Unii Europejskiej

Wykres 5. Powiadomienia systemu RASFF, które PPIS w Zielonej Górze otrzymał w latach 2022-2024

4.5.1. Powiadomienia w systemie RASFF dotyczące żywności.

Produkty spożywcze, w których wykryto zagrożenia (mikrobiologiczne, chemiczne bądź fizyczne), stwarzające bezpośrednie lub pośrednie zagrożenie dla zdrowia konsumentów, były przedmiotem 27 powiadomień alarmowych oraz 69 powiadomień informacyjnych, które wpłynęły do PSSE w Zielonej Górze. Pozostałe powiadomienia dotyczyły materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Powiadomienia systemu RASFF o niebezpiecznych produktach żywnościowych, które w roku 2024 były przedmiotem działań podjętych przez Państwową Inspekcję Sanitarną dotyczyły m.in. stwierdzenia:

- ✦ obecności pałeczek Salmonella;
- ✦ obecności bakterii Listeria monocytogenes;
- ✦ obecności bakterii z grupy E.coli;
- ✦ obecności zanieczyszczeń fizycznych;
- ✦ obecności niedozwolonych substancji w suplementach diety;
- ✦ obecności niedeklarowanego alergenu;
- ✦ przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydów;
- ✦ przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu mikotoksyn;
- ✦ przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu tlenu etylenu;
- ✦ przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu 3-MPCD;
- ✦ przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu alkaloidów pirolizydynowych;
- ✦ przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu metali ciężkich;
- ✦ przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu barwnika;
- ✦ wykrycia niedozwolonego napromieniania produktu;
- ✦ nieprawidłowego znakowania produktu

W przypadku powiadomień otrzymanych w systemie RASFF dotyczących niebezpiecznych środków spożywczych, na listach dystrybucyjnych produktów podlegających procedurze wycofania, wskazano obiekty objęte nadzorem PPIS w Zielonej Górze. Były to przede wszystkim hiper- i supermarkety, hurtownie, oraz sklepy. W każdym przypadku otrzymania informacji o produkcie niezgodnym, wszczynano działania zgodnie z obowiązującymi procedurami. Monitorowano proces zabezpieczania i wycofywania partii produktów uznanych za niebezpieczne. Sprawdzano działania podjęte przez podmioty gospodarcze w tym zakresie, kładąc szczególny nacisk na sporządzanie list dystrybucyjnych, będących podstawą procesu wycofywania z rynku produktów niezgodnych. Informacje, uzyskane w wyniku prowadzonego postępowania wyjaśniającego, takie jak ilość towaru wycofanego i zabezpieczonego, ilość towaru zwróconego do producenta lub dystrybutora, przekazywano do LPWIS w Gorzowie Wlkp. oraz jeśli wystąpiła taka potrzeba do Powiatowego Lekarza Weterynarii.

PPIS w Zielonej Górze na podstawie otrzymanych kwestionowanych wyników próbek pobranych w zakładach obrotu oraz w ramach bieżącej działalności kontrolnej opracował 4 powiadomień w systemie RASFF, które dotyczyły:

- Oleju sojowego i słonecznikowego pochodzącego z Ukrainy, deklarowanego jako techniczny z uwagi na możliwość wykorzystania w przemyśle spożywczym – łącznie 4 zgłoszenia

4.5.2. Powiadomienia w systemie RASFF dotyczące materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W 2024 r. otrzymano 8 powiadomień informacyjnych których przedmiotem były produkty z grupy: *Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością (miska, przybory kuchenne, łyżeczka do gotowania, kubki szklane, czajnik elektryczny, mata, łyżeczka do patelni, łyżeczka).*

Stwierdzone zagrożenia wynikały z:

- obecności melaminy,
- zmian organoleptycznych,
- przekroczenia dopuszczalnego limitu migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych,
- przekroczenia dopuszczalnego limitu migracji kadmu,
- migracji 2,4-toluenodiaminy.

W przypadku powyższych powiadomień dotyczących przedmiotów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, na listach dystrybucyjnych produktów będących przedmiotem tych powiadomień, wskazano obiekty objęte nadzorem PPIS w Zielonej Górze. Były to sklepy. W przypadkach tych postępowano tak samo jak po otrzymaniu powiadomień dotyczących żywności.

4.6. Działalność kontrolno-represyjna.

W 2024 r., w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego nad obiektami produkcji i obrotu żywnością, a także materiałami i wyrobami przeznaczonych do kontaktu z żywnością:

- skontrolowano 378 obiektów;
- przeprowadzono 487 kontroli i rekontroli stanu sanitarnego;

Poza kontrolami planowymi, wynikającymi z „Harmonogramu nadzoru nad obiektami w 2024 roku”, przeprowadzono następujące kontrole:

- ⇒ na wniosek podmiotów gospodarczych w celu uzyskania decyzji zatwierdzających;
- ⇒ sprawdzające usunięcie stwierdzonych uchybień;
- ⇒ związane z poborem próbek do badań laboratoryjnych;
- ⇒ wykonywane w związku z interwencjami zgłaszanymi przez konsumentów na niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny obiektów żywienia zbiorowego i obrotu żywnością, a także na niewłaściwą jakość zdrowotną środków spożywczych oferowanych do sprzedaży;
- ⇒ obiektów żywnościowo-żywnieniowych, w związku z otrzymanymi zgłoszeniami w ramach systemu RASFF;
- ⇒ związane z wnioskami o wydanie świadectw spełniających wymagania zdrowotne produktów importowanych lub innych dokumentów dla produktów eksportowanych;
- ⇒ akcyjne (np. związane z wzmożeniem nadzoru nad sprzedażą owoców oraz wód mineralnych).
- wydano 6 decyzji administracyjnych nakazujących wykonanie określonych obowiązków;
- wydano 123 decyzje o ustaleniu opłaty za czynności kontrolne i zdyskwalifikowane próbki środków spożywczych na ogólną kwotę 25 027,00 zł;
- na osoby, które naruszyły przepisy prawa żywnościowego nałożono 41 mandatów karnych na łączną kwotę 11 300,00 zł;
- sporządzono 3 wnioski o nałożenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. w związku z:
 - sprzedażą w jednostce systemu oświaty niedozwolonych środków spożywczych;
 - rozpoczęciem działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej;

Podsumowanie:

- 🚩 Pod nadzorem znajdowało się 1122 obiektów produkcji i obrotu żywnością – w 2023r. pod nadzorem znajdowało się 1119 obiektów;
- 🚩 W nadzorowanych obiektach żywnościowo-żywnieniowych przeprowadzono 492 kontrole i rekontrole stanu sanitarnego – w 2023 – przeprowadzono 528 kontroli i rekontroli stanu sanitarnego;
- 🚩 skontrolowano 378 obiektów – w 2023 r. skontrolowano 420 obiektów;

Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych

- dokonano oceny stanu sanitarnego w 267 obiektach – w 2023r. dokonano oceny stanu sanitarnego 311 obiektach;
- pobrano i zbadano ogółem 66 próbek środków spożywczych i materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością; żadnej nie zakwestionowano – w 2023 r. - pobrano i zbadano 34 próbki produktów żywnościowych; żadnej nie zakwestionowano
- Nałożono 41 mandatów karnych na łączną kwotę 11 300,00 zł; w 2023r. - nałożono 46 mandatów karnych na łączną kwotę 13 000,00 zł;
- wydano 6 decyzji administracyjnych nakazujących wykonanie określonych obowiązków – w 2023 r. wydano 10 decyzji administracyjnych nakazujących wykonanie określonych obowiązków;
- wydano 123 decyzji o ustaleniu opłaty za czynności kontrolne i zdyskwalifikowane próbki środków spożywczych na ogólną kwotę 25 027,00 zł – w 2023 r. - wydano 159 decyzji o ustaleniu opłaty za czynności kontrolne i zdyskwalifikowane próbki środków spożywczych na ogólną kwotę 32 207,00 zł;
- sporządzono 3 wnioski o nałożenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. – w 2023r. sporządzono 6 wniosków o nałożenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.

Zespół Edukacyjny w Podmoklach Małych źródło: szkolnictwo.pl

V. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

1. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych.

W 2024 roku skontrolowano **79** szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych spośród **146** ujętych w ewidencji, tj. **54 %** (w 2023 r. - 56%). Nadzór nad placówkami miał na celu wyeliminować negatywny wpływ środowiska na placówkę nauczania, wychowania i opieki, ocenić aktualny stan techniczny i sanitarny oraz sprawdzić przestrzeganie higieny procesu nauczania.

1.1. Stan sanitarno-techniczny obiektów.

Niewłaściwy stan sanitarno-techniczny obiektów w 2024 r. stwierdzono w **15** placówkach, tj. w **20 %** skontrolowanych obiektów (w 2023 r. - 25%). Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły najczęściej złego stanu technicznego sal lekcyjnych, ciągów komunikacyjnych, szatni dla uczniów, boisk sportowych, placów zabaw, dróg i dojazdów do placówek, ławek szkolnych i przedszkolnych, nieczynnych punktów świetlnych w salach zajęć, złego stanu technicznego bloku żywieniowego. Wszystkie placówki objęte nadzorem posiadają instalacje wodno-kanalizacyjne.

1.2. Warunki do utrzymania higieny.

W zakresie zapewnienia warunków do utrzymania higieny osobistej w 2024 r. skontrolowano **78** placówek. We wszystkich skontrolowanych placówkach uczniowie mieli zapewniony dostęp do wody bieżącej zimnej i ciepłej, środków higieny osobistej tj.: mydła w dozownikach bądź mydła antybakteryjnego, papieru toaletowego, ręczników jednorazowego użytku oraz płynów do dezynfekcji rąk.

Właściwe warunki do utrzymania higieny stwierdzono w **72** placówkach. Niezachowanie warunków do utrzymania higieny stwierdzono w **6** placówkach. Wszczęto postępowanie administracyjne. Kontrole sanitarne sprawdzające wykazały usunięcie nieprawidłowości w tym zakresie. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych dla dziewcząt i chłopców zostały zachowane.

1.3. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

W **28** różnego typu szkołach skontrolowanych w 2024 r. stwierdzono odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, co oznacza, że uczniowie ćwiczyli w salach gimnastycznych przeznaczonych do tego celu. Uczniowie korzystali również z bazy sportowej znajdującej się na terenie gmin (baseny, siłownie, hale sportowe).

Podczas kontroli warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego oceniono stopień korzystania przez uczniów z natrysków po odbytych zajęciach sportowych. W **9** skontrolowanych szkolnych zespołach sportowych uczniowie korzystali z natrysków tylko po popołudniowych zajęciach dodatkowych. We wszystkich skontrolowanych szkołach podstawowych prowadzono gimnastykę śródlekcyjną.

1.4. Warunki bezpieczeństwa i higieny na placach zabaw i terenach rekreacyjnych.

Dokonano w 2024 r. oceny warunków bezpieczeństwa i higieny na placach zabaw, rekreacji i terenach sportowych. Nadzorem objęto 75 placów zabaw zlokalizowanych przy żłobkach, przedszkolach oraz innych placówkach oświatowych. Nieprawidłowości nie stwierdzono w tym zakresie.

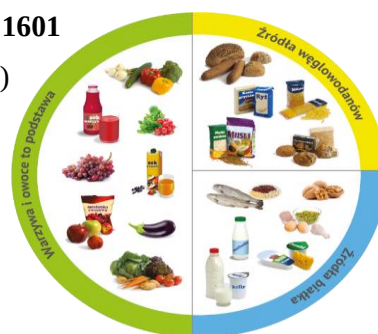
Ocena placów zabaw wykazała, że:

- o place zabaw wyposażone są w piaskownice i sprzęt służący do zabaw dla dzieci, ich stan sanitarno-techniczny w większości nie budził zastrzeżeń;
- o na wszystkich placach zabaw znajdują się tablice z instrukcją bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu;
- o sprzęt zabawowy oraz piasek w piaskownicach posiadał atesty i certyfikaty.

1.5. Dożywianie dzieci i młodzieży.

W 2024 roku skontrolowano 24 placówki szkolne pod kątem dożywiania dzieci i młodzieży w których zorganizowano dożywianie, którego strukturę przedstawiono poniżej:

- o w szkołach podstawowych z dożywiania korzystało **1601** uczniów (w tym **85** uczniów z posiłków dofinansowanych) na **4033** uczniów uczęszczających ogółem do tych szkół.
- o w zespołach szkół i liceach z dożywiania korzystało **1089** uczniów (w tym **65** uczniów z posiłków dofinansowanych) na **2515** uczniów uczęszczających do tych szkół.

źródło: <https://www.trzymajforme.pl/>

W 1 placówce objętej kontrolą w 2024 r funkcjonuje automat z żywnością a w 9 sklepiki szkolne. Jadłospis oraz asortyment oferowany uczniom w sklepikach szkolnych i automatach spełniał wymogi rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r., w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. 2016, poz. 1154). Nie stwierdzono nieprawidłowości o zalecenia w tym zakresie. We wszystkich szkołach podstawowych w klasach I-III ze zorganizowanych wspólnych śniadań szkolnych skorzystało 546 uczniów. W 30 szkołach uczniowie mieli zapewniony dostęp do wody pitnej (źródła, poidła). Podobnie jak w latach poprzednich w szkołach podstawowych w ramach programu „Program dla Szkół” uczniowie klas I-V otrzymują owoce, warzywa i mleko. Owoce i mleko do szkół dostarczane były w zależności od podpisanej umowy z dostawcą – 2 lub 4 razy w tygodniu. Szkoły, które posiadają blok żywieniowy i mają możliwość – przechowują dostarczone porcje owoców i warzyw w lodówkach. W pozostałych placówkach porcje wydawane są na bieżąco w dniu dowozu przez dostawcę. Owoce (jabłka) do szkół dostarczane są najczęściej

w porcjach pakowanych w torebki papierowe. Pokrojone warzywa (marchew, papryka lub ogórek) dostarczane są w opakowaniach foliowych zamkniętych lub w małych papierowych torebkach. Mleko natomiast podawane było w jednorazowych kartonikach. Z Programu w szkołach objętych kontrolą skorzystało **1318** uczniów.

1.6. Warunki zdrowotne i higieniczne w żłobkach i klubach dziecięcych.

Na nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze terenie działa **15** tego typu placówek, tj. 11 żłobków i 4 kluby dziecięce. Nadzorem objęto wszystkie placówki. Z opieki korzystało **372** dzieci w wieku od 6 m-ca do 3 lat. Nieprawidłowości nie stwierdzono w tym zakresie. W 2024 r. wydano **1** pozytywną opinię sanitarną o nowopowstałej placówce opieki nad dziećmi do lat 3.

1.7. Realizacja Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w placówkach oświatowo-wychowawczych.

We wszystkich skontrolowanych placówkach w 2024 r. przeprowadzone kontrole wykazały, że ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych jest w pełni realizowana przez placówki oświatowo-wychowawcze. Prowadzone działania edukacyjne dotyczące szkodliwości palenia tytoniu polegały na udzielaniu instruktażu dyrektorom placówek w trakcie czynności kontrolnych.

1.8. Higiena procesu nauczania

W 2024 r. skontrolowano przestrzeganie norm i reguł higieny pracy umysłowej uczniów, dokonując oceny higienicznej planów zajęć uczniów. Oceną objęto **169** rozkładów zajęć w **22** szkołach. Stwierdzono **3** szkoły, które zapewniają przerwy krótsze niż 10 minut ale zapewniają więcej niż jedną przerwę 15-20 minut w czasie pobytu na zajęciach w szkole. W pozostałych placówkach uczniowie mają zapewnione przerwy 10 min i jedną przerwę 20 minut. Jednocześnie wszystkie skontrolowane szkoły, umożliwiają uczniom spędzanie przerw międzylekcyjnych na świeżym powietrzu.

We wszystkich ocenionych placówkach stwierdzono uwzględnianie możliwości psychofizycznych uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia. Udzielono instruktażu kadrze kierowniczej i pedagogicznej na temat higieny planu zajęć i znaczenia prawidłowego rozkładu zajęć dydaktycznych w procesie uczenia się.

źródło: <https://zsms.zgora.pl/>

W celu poprawy higieny procesu nauczania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wniósł do organów prowadzących placówki szkolne o podjęcie działań mających na celu zapewnienie właściwej higieny nauczania i uczenia się w szkołach.

1.9. Ergonomia stanowiska pracy ucznia i przedszkolaka.

W ramach profilaktyki zmian przeciążeniowo – zwyrodnieniowych kręgosłupa, oceniono w 2024 roku **1980** stanowisk pracy uczniów i przedszkolaków, pod względem dostosowania mebli edukacyjnych do ich wzrostu. Nieprawidłowości stwierdzono w **1** placówce tj.: **25** uczniów miało stanowiska niedostosowane do wymagań ergonomii. Wszczęto postępowanie administracyjne.

Źródło :<https://www.gov.pl/>

W celu eliminacji ryzyka rozwoju wad postawy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wniósł do organów prowadzących placówki oświatowo-wychowawcze o podjęcie działań mających na celu zapewnienie stanowisk pracy ucznia, przedszkolaka dostosowanych do wymagań ergonomii.

1.10. Tornistry oraz warunki na pozostawienie przez uczniów przyborów i podręczników szkolnych.

W 2024 r. oceniono obciążenie tornistrami, plecakami uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i warunki do pozostawiania, przez uczniów, przyborów i podręczników szkolnych w ramach *ogólnopolskiego dnia tornistra 1 października*. Zważono **258** tornistrów, plecaków i uczniów. Ocena wykazała, że podobnie jak w latach poprzednich, uczniowie noszą tornistry i plecaki, których waga przekracza 10% masy ich ciała – dotyczyło to 55% uczniów, 15% masy ich ciała - dotyczyło to 15%. Waga tornistrów oscylowała między 0,7 kg do 8,1 kg.

źródło: www.gis.gov.pl

Dlatego systematycznie powtarzane są apele do rodziców, nauczycieli i uczniów, żeby zwracali uwagę na zawartość plecaków i tornistrów – aby nie było w nich rzeczy, które niepotrzebnie je obciążają. W skontrolowanych szkołach stwierdzono, że dyrektorzy placówek zapewnili wszystkim uczniom możliwość pozostawienia przyborów szkolnych w wydzielonych do tego celu indywidualnych szafkach lub na półkach w salach dydaktycznych. Przeprowadzona ocena wykazała, że w **21** skontrolowanych placówkach uczniowie posiadają szafki indywidualne do pozostawiania części podręczników w szkole a w **9** inne miejsce na pozostawienie podręczników. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

1.11. Warunki sanitarne w gabinetach profilaktycznej opieki medycznej w szkołach.

We wszystkich skontrolowanych w 2024 r. placówkach szkolnych, pielęgniarki odgrywały istotną rolę w zapewnieniu zdrowego i bezpiecznego środowiska szkolnego. Praca pielęgniarek polega m.in. na udzielaniu pierwszej pomocy, na szerzeniu oświaty zdrowotnej oraz współpracy z kadrą pedagogiczną i rodzicami. Czas pracy pielęgniarek, podobnie jak w latach poprzednich, uzależniony był od liczby

uczniów w szkole. Istnieją placówki gdzie pielęgniarka sprawuje opiekę 1 - 2 razy w miesiącu. Dzieci w przedszkolach nie mają zapewnionej opieki medycznej. W 6 placówkach szkolnych brak jest opieki pielęgniarskiej.

W 2024 r. nadzorem objęto 9 gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Gabinety w szkołach prowadzone były w formie indywidualnych praktyk pielęgniarskich lub niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej. W ocenionych gabinetach nie stwierdzono zaniedbań sanitarno-technicznych. Zapewniono w nich właściwe wyposażenie, stanowisko do mycia rąk z ciepłą i zimną wodą, ręczniki jednorazowe, dozowniki na mydło.

Źródło: <https://www.sp18.zgora.pl/piellegniarka-szkolna/>

1.12. Wypoczynek dzieci i młodzieży.

W 2024 roku nadzorem objęto 27 placówek wypoczynku dzieci i młodzieży, w których przebywało łącznie 680 uczestników (w 2023 r. nadzorem objęto 31 placówek, w których przebywało 768 uczestników). Przygotowanie placówek pod względem bezpieczeństwa i warunków higienicznych nie budziło zastrzeżeń.

Źródło: <http://www.drzonkow.pl/>

W okresie ferii zimowych z wypoczynku skorzystało 112 uczestników a w okresie letnich wakacji 568 dzieci i młodzieży. Wypoczynek w miejscu zamieszkania organizowany był w obiektach szkół lub w miejscu prowadzenia działalności przez organizatora. Formy wyjazdowe wypoczynku organizowano w hotelach bądź w ośrodkach sportowych. Dla uczestników wypoczynku organizatorzy przygotowali różnego rodzaju gry, zabawy i wycieczki. Nieprawidłowości stwierdzono w jednej placówce. Wydano zalecenia. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie nieprawidłowości.

1.13. Przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego 2024/2025.

Przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego w 2024 r. dokonano oceny przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2024/2025 przeprowadzając kontrole w 11 placówkach szkolnych.

Źródło: <https://www.gov.pl/>

Ocena wykazała, że przeprowadzone zostały prace remontowe, konserwatorskie i porządkowe m.in.: odmalowano ściany, sufity w salach lekcyjnych, korytarzach komunikacyjnych, węzłach sanitarnych; dokonano wymiany oświetlenia na LED w placówkach, dokonano termomodernizacji budynku, wymiany nagrzewnic w sali gimnastycznej oraz renowacji ławek szkolnych w salach dydaktycznych. Doposażono placówki w nowe pomoce dydaktyczne i tablice multimedialne. Ustalono, że w nowym roku szkolnym zajęcia będą prowadzone w systemie jednozmianowym. W celu zapewnienia

bezpieczeństwa zdrowotnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wniósł do organów prowadzących placówki oświatowo-wychowawcze o podjęcie działań mających na celu bezpieczny powrót uczniów do szkoły po przerwie wakacyjnej.

1.14. Substancje i preparaty chemiczne w szkolnych pracowniach chemicznych.

W 2024 r. w ramach eliminowania zagrożeń w szkolnych pracowniach chemicznych przeprowadzono kontrole w gabinetach chemicznych w zakresie postępowania z substancjami i preparatami chemicznymi. Na **31** skontrolowanych placówek, w 16 stwierdzono obecność substancji i preparatów chemicznych. Ocena wykazała, że preparaty chemiczne znajdujące się w szkole są oznakowane i przechowywane są w zamkniętych i oznakowanych pomieszczeniach. Stosowane w szkołach preparaty posiadały karty charakterystyki substancji chemicznych i ich mieszanin. Placówki posiadały aktualny spis preparatów chemicznych. Nieprawidłowości stwierdzono w jednej placówce. Nałożono mandat karny na osobę odpowiedzialną i wszczęto postępowanie administracyjne. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie nieprawidłowości.

1.15. Oświetlenie w pomieszczeniach do nauki

W ramach działań prewencyjnych narządu wzroku w 2024 r. dokonano oceny natężenia oświetlenia w 1 placówce szkolnej. Pomiary natężenia oświetlenia dokonał Oddział Laboratoryjny - Sekcja Badania Środowiska Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze oceniając **9** pomieszczeń do nauki, przeprowadzając **98** badań i **107** oznaczeń fizycznych.

Ocena wykazała niewłaściwe natężenie oświetlenia w salach lekcyjnych tj.: **23** punkty świetlne nie spełniały wymogów Polskiej Normy (w 2023 r. nie stwierdzono nieprawidłowości).

W celu eliminacji ryzyka rozwoju wad wzroku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wniósł do organów prowadzących placówki oświatowo-wychowawcze o podjęcie działań mających na celu zapewnienie właściwego oświetlenia w salach lekcyjnych.

1.16. Szczepienia zalecane przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV w szkołach podstawowych.

W 2024 r. rozpoczęto realizację „Programu szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV)”. Do programu przystąpiły **22** szkoły podstawowe na 31 szkół podstawowych znajdujących się w ewidencji. Liczbę chętnych dzieci do szczepień zgłosiło **11** placówek. W **6** placówkach szczepienia odbyły się poza szkołą natomiast w 5 szczepienia odbyły się na terenie szkół. Łącznie zadeklarowało **157** chętnych dzieci do szczepień na **1947** uczniów uczęszczających do tych szkół. W celu rozpropagowywania programu szczepień przeprowadzono **11** narad z dyrektorami szkół i szkolnymi koordynatorami programu.

1.17. Powódź

W związku z sytuacją meteorologiczną i potencjalnym zagrożeniem wystąpienia podtopień, powodzi w 2024 r. pełniono dyżur telefoniczny oraz zbierano od dyrektorów placówek **całodobowe meldunki** o stanie placówek oświatowo-wychowawczych na terenie zalewowym. Dyrektorzy placówek przekazywali codziennie meldunki w zakresie czy wystąpiło zalanie placówki, czy wystąpiło podtopienie, czy wprowadzono zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, czy placówki zostały ewakuowane czy zostały zamknięte. Przekazano łącznie **16** meldunków. Na terenie zalewowym znajdowały się **24** placówki. W trakcie powodzi **5** placówek zostało prewencyjnie zamkniętych.

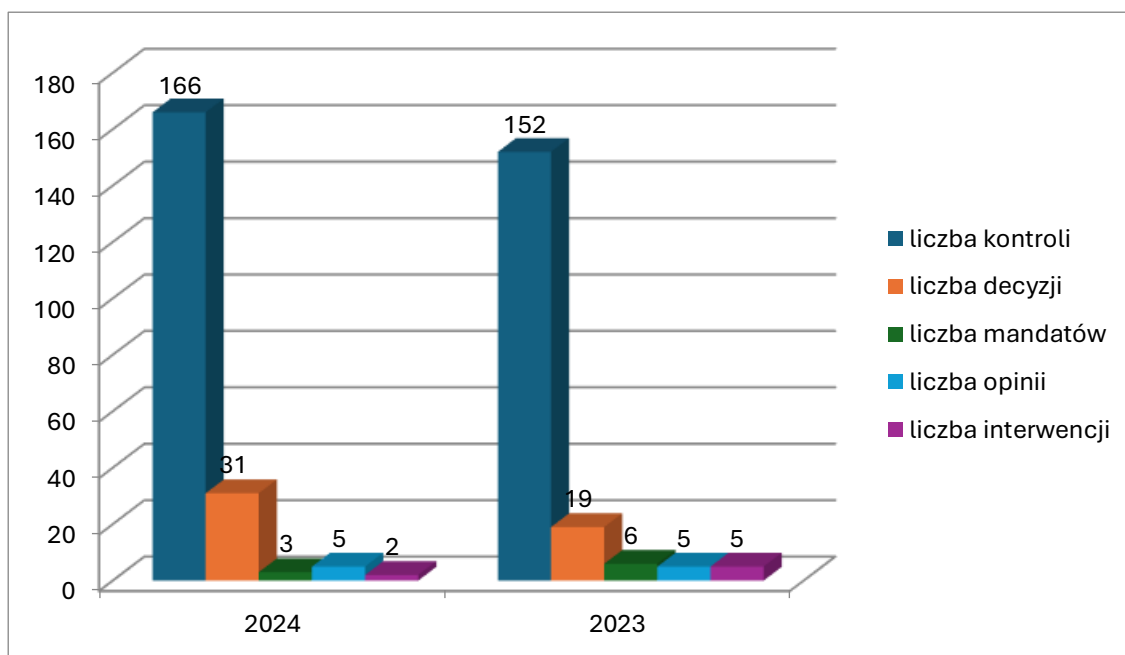
1.18. Działania informacyjno-edukacyjne

W 2024 roku jak w latach poprzednich prowadzona była działalność informacyjno-edukacyjna, prewencyjna i profilaktyczna tj.: uruchomiona w 2020 r. infolinia dla dyrektorów placówek oświatowo-wychowawczych działała przez cały 2024 r. Infolinia ta pozwoliła na szybki kontakt z Kierownikiem Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze. Dyrektorzy placówek bardzo chętnie korzystali z bezpośredniej linii i dzwonili z pytaniami dotyczącymi zdrowia higieny i bezpieczeństwa dzieci i młodzieży uczęszczającej do placówek nauczania, wychowania i opieki.

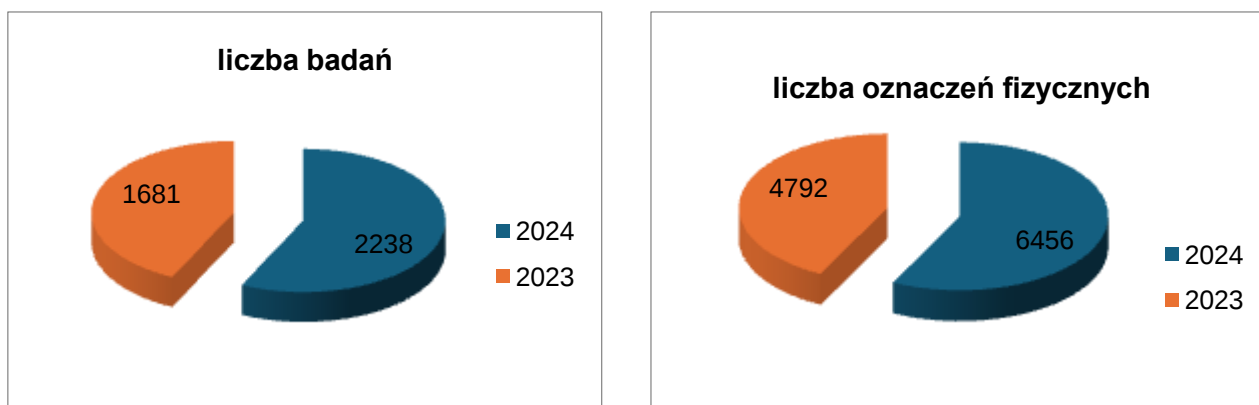
Prowadzona działalność edukacyjno-informacyjna, w **29%** skontrolowanych placówkach oświatowo-wychowawczych dotyczyła profilaktyki wad postawy w tym: właściwego doboru tornistra i jego wagi, ergonomii stanowiska pracy, dostosowania mebli do warunków antropometrycznych, miejsca na pozostawienie w szkole podręczników i przyborów szkolnych, wszawicy, oświetlenia, higienicznego rozkładu zajęć lekcyjnych w tym przerw międzylekcyjnych, higieny osobistej, dostępności do wody pitnej, mikroklimatu, wentylacji, ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, asortymentu oferowanego dzieciom i młodzieży szkolnej w sklepikach szkolnych oraz dożywiania dzieci i młodzieży szkolnej.

1.19. Działania kontrolne i represyjne.

W 2024 r. przeprowadzono łącznie **166** kontroli sanitarnych w placówkach oświatowych i placówkach sezonowych. Przebywało w nich łącznie **10 173** dzieci i młodzieży. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano **31** decyzji administracyjnych nakazujących poprawę warunków higienicznych i zdrowotnych. Za stwierdzone uchybienia nałożono **3** mandaty karne. Wydano **5** opinii sanitarnych dotyczących dopuszczenia do użytkowania placówek nauczania wychowania i opieki. Przyjęto **2** interwencje dotyczące placówek oświatowych, które uznano za bezzasadne. Przeprowadzono **2238** badań środowiska szkolnego (ergonomia, oświetlenie, tornistry) wykonując **6456** oznaczeń fizycznych.

Wykres nr 1 Działalność kontrolna i represyjna PSSE w Zielonej Górze prowadzona w placówkach nauczania i wychowania w 2024 r. w porównaniu do 2023 r.

Wykres nr 2 Badania środowiska PSSE w Zielonej Górze prowadzone w placówkach nauczania i wychowania w 2024 r. w porównaniu do 2023 r.

Podsumowanie:

1. Nieprawidłowy stan sanitarno – techniczny stwierdzono w 15 obiektach tj. 20 % skontrolowanych placówek (w 2023 r. – 25 % skontrolowanych).
2. Nałożono 3 mandaty karne za stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości (w 2023 r. – 6).
3. Przyjęto 2 interwencje na warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania, wychowania i opieki. (w 2023 r. – 5).
4. Uczniowie wszystkich skontrolowanych placówek mają warunki do pozostawienia podręczników w szkole, jednak nie zawsze korzystają z tej możliwości z uwagi na zadawane przez nauczycieli prace domowe.

5. W szkołach funkcjonują prawidłowe przerwy międzylekcyjne oraz możliwość spędzania przerw na świeżym powietrzu. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.
6. Z dożywiania w szkołach skorzystało 40% (2023 - 50%) uczniów uczęszczających do szkół podstawowych a 43% (2023 - 40 %) do zespołów szkół i liceów.
7. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych jest w pełni realizowana przez placówki oświatowo-wychowawcze.
8. Opieka zdrowotna nad uczniami realizowana jest przez pielęgniarki medycyny szkolnej. W 6 szkołach uczniowie nie mieli zapewnionej opieki.
9. Podobnie jak w latach poprzednich, w przedszkolach publicznych dzieci nie miały zapewnionej opieki medycznej.
10. Przeprowadzona w 2024 r. ocena dostosowania mebli do wzrostu uczniów wykazała nieprawidłowości w 1 placówce (w 2023 r. – nie stwierdzono nieprawidłowości). Wydano decyzję administracyjną z terminem wykonania.
11. Chętnych do szczepień w ramach „Programu szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV)” zadeklarowało 8 % uczniów uczęszczających do szkół.
12. Podobnie jak w latach poprzednich uczniowie noszą tornistry, których waga przekracza 10% masy ich ciała – dotyczyło to 55 % uczniów, a których waga przekracza 15% masy ich ciała – dotyczyło to 15 % uczniów.
13. Przeprowadzona ocena oświetlenia w szkołach wykazała nieprawidłowości w jednej placówce (w 2023 r. – nie stwierdzono nieprawidłowości). Wydano decyzje administracyjne z terminem wykonania.
14. Nieprawidłowości w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin w szkołach stwierdzono w 1 placówce (w 2023 r. – nie stwierdzono nieprawidłowości). Wydano decyzje administracyjną z terminem wykonania.
15. W stosunku do 2023 r. liczba placówek organizujących wypoczynek dla dzieci i młodzieży uległa zmniejszeniu z 31 do 27 i liczba uczestników wypoczynku uległa zmniejszeniu z 768 do 680.
16. Na placach zabaw i terenach rekreacyjnych zapewnione były bezpieczne i higieniczne warunki zabawy i wypoczynku.
17. Szkoły zostały dobrze przygotowane do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2024/2025.
18. Uruchomiona infolinia tylko dla dyrektorów placówek oświatowo-wychowawczych pozwoliła na szybki kontakt z Kierownikiem Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze. Dyrektorzy placówek chętnie korzystali z bezpośredniej linii i dzwonili z pytaniami dotyczącymi zdrowia i bezpieczeństwa dzieci i młodzieży uczęszczającej do placówek nauczania wychowania i opieki.

Źródło: <https://pol-aura.pl/>

VI. WARUNKI HIGIENICZNO - SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY

1.1. Warunki higienicznosanitarne w środowisku pracy

Do obowiązków Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego należy m.in. sprawowanie nadzoru nad higieniczno - sanitarnymi warunkami środowiska pracy, a jego celem jest zapobieganie chorobom, wypadkom przy pracy w szczególności powstawaniu chorób zawodowych związanych z warunkami pracy. Obowiązek ten jest realizowany przede wszystkim w oparciu o przepisy zawarte w ustawie Kodeks pracy oraz innych przepisach szczególnych wydanych na jego podstawie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny sprawuje również nadzór nad przestrzeganiem przepisów - krajowych i unijnych - dotyczących wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, produktów biobójczych, kosmetyków, detergentów oraz środków zastępczych.

Ponadto Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni zostali upoważnieni do podejmowania decyzji o stwierdzeniu lub braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, a tym samym są zobowiązani do zbadania związku przyczynowego między rozpoznanym schorzeniem, a pracą zawodową.

1.2. Zagrożenia w środowisku pracy

Źródło: <https://dlafirm.pracuj.pl>

W środowisku pracy występują dwie grupy czynników szkodliwych dla zdrowia do pierwszej grupy należą te, dla których ustalono w przepisach prawa normatywy higieniczne i są to m.in.: hałas, drgania mechaniczne, pyły, niektóre związki chemiczne, oraz czynniki o działaniu których rakotwórczym, mutagennym i reprotoksycznym. Do drugiej grupy należą te czynniki, dla których, brak jest ustalonych normatywów higienicznych, bądź ich ustalenie jest niemożliwe, są to m.in.: szkodliwe czynniki biologiczne, substancje i mieszaniny o działaniu alergizującym i drażniącym, czynniki i procesy technologiczne o udowodnionym działaniu rakotwórczym i mutagennym, nadmierny wysiłek głosowy, przeciążenie układu ruchu i obwodowego układu nerwowego spowodowane sposobem wykonywania pracy.

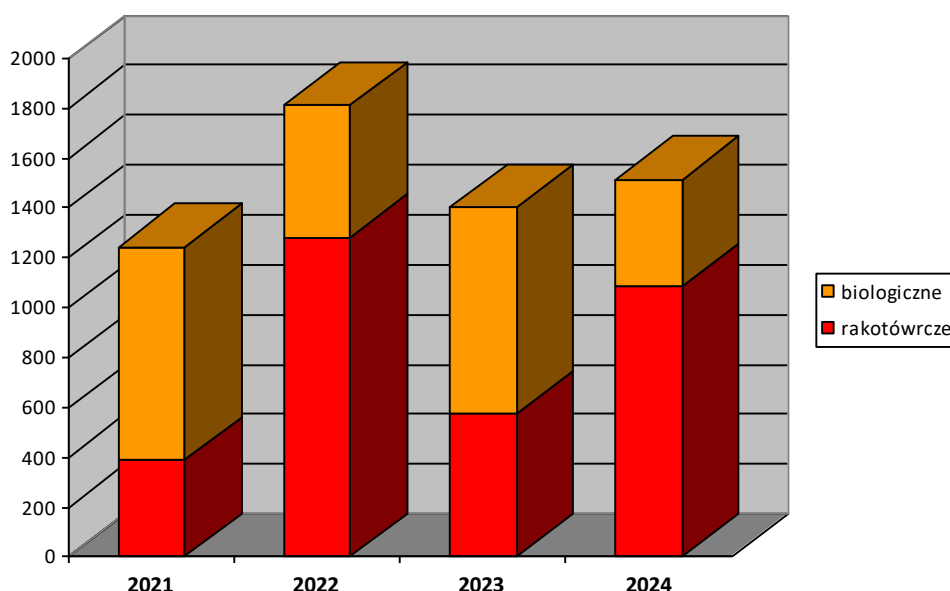
Warunki higieniczno-sanitarne w środowisku pracy

W 2024 r. Sekcja Higieny Pracy przeprowadziła 120 kontroli a zatrudnionych ogółem było 16319 pracowników, w tym w narażeniu na czynniki przekraczające NDS lub NDN *** pracowało 664 osób.

Rok	Ilość zakładów objętych nadzorem	Liczba zatrudnionych ogółem	Liczba zatrudnionych w przekroczeniach NDS lub N***
2021	47	9454	638
2022	96	9715	634
2023	101	9803	236
2024	111	16319	664

NDS lub NDN***- najwyższe dopuszczalne stężenie lub natężenie czynnika szkodliwego

Tabela nr 1. Zatrudnienie w skontrolowanych zakładach i liczba osób, które pracowały w przekroczeniach ustalonych normatywów higienicznych w latach 2021– 2024

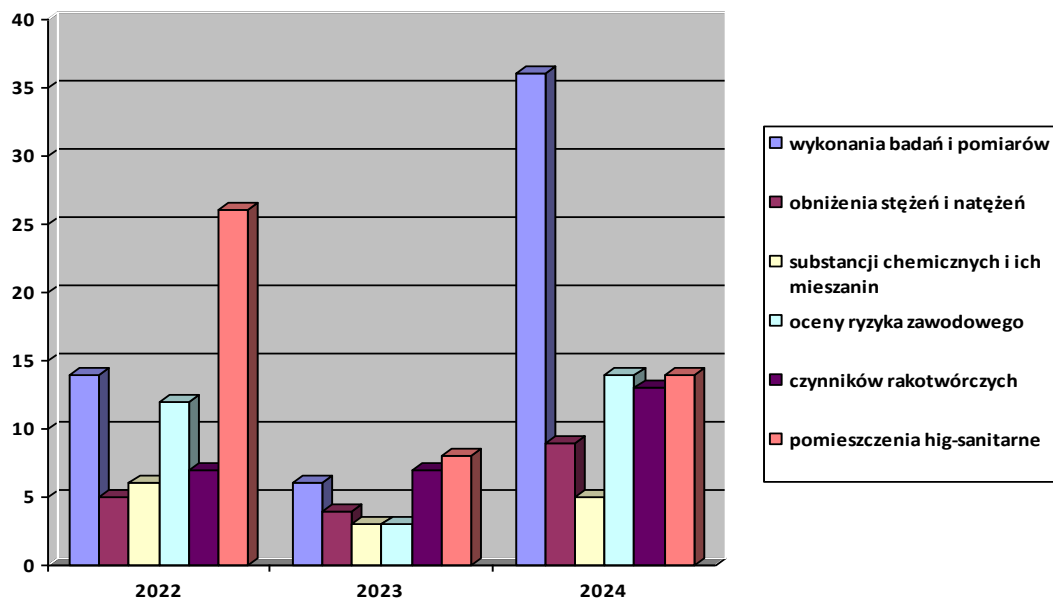
Wykres. 1. Liczba zatrudnionych na stanowiskach, na których występowało narażenie na czynniki rakotwórcze i szkodliwe czynniki biologiczne w latach 2021– 2024 (dotyczy zakładów skontrolowanych w danym roku)

W zakresie czynników biologicznych w 2024 r. przeprowadzono 18 kontroli zakładów zajmujących się m.in.: ochroną zdrowia, praniem i czyszczeniem odzieży, gospodarką wodno-ściekową, segregacją odpadów komunalnych. W narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne zatrudnionych było 430 pracowników. Czynniki z grupy 2 zagrożenia mogą wywoływać choroby u ludzi i być niebezpiecznymi dla pracowników, czynniki z 3 grupy mogą wywoływać u ludzi ciężkie choroby i być niebezpiecznymi dla pracowników, ale zazwyczaj istnieją skuteczne metody profilaktyczne, czynniki z 4 grupy zagrożenia mogą wywoływać ciężkie choroby i w stosunku, do których zazwyczaj brak jest skutecznych metod

Warunki higieniczno-sanitarne w środowisku pracy

profilaktyki i leczenia. Stosowane działania profilaktyczne polegają na: ograniczaniu liczby narażonych, zapewnieniu hermetyzacji prac, zapewnieniu właściwie urządzonych pomieszczeń i urządzeń higieniczno-sanitarnych (śluzy sanitarne, wydzielone jadalnie), w niektórych przypadkach szczepienia. W zakresie czynników rakotwórczych, mutagennych i reprotoksycznych w 2024 r. przeprowadzono 45 kontroli zakładów zajmujących się m.in.: obróbką mechaniczną drewna, zakłady stosujące w swoim procesie produkcyjnym formaldehyd, oleje mineralne przepracowane, tlenek węgla.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze w powiecie zielonogórskim podczas kontroli sanitarnych stwierdził najczęściej występujące nieprawidłowości:

Wykres. 2. Liczba zakładów gdzie stwierdzono niżej wymienione uchybienia w latach 2022-2024

Najistotniejsze uchybienia w skontrolowanych zakładach pracy w 2024 r. dotyczyły głównie:

- Złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń pracy i zaplecza socjalnego, tj.: szatni, umywalni, ubikacji, jadalni, które są niezbędne do zapewnienia właściwych, pod względem higieniczno-sanitarnym warunków pracy. Najczęściej stwierdzane uchybienia to: brudne ściany i sufity, niedostateczne wyposażenie pomieszczeń, zły stan sanitarny zaplecza socjalnego dla pracowników, brak wentylacji w pomieszczeniach, uszkodzona armatura sanitarna.
- Brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Brak badań w środowisku pracy utrudnia dokonanie oceny narażenia zawodowego na stanowiskach pracy oraz postępowania w sprawie stwierdzenia choroby zawodowej. Badania i pomiary wykonywane są bardzo często przez pracodawców dopiero jako skutek kontroli inspektora sanitarnego lub inspektora pracy.
- Przekroczenia NDS lub NDN czynników szkodliwych na stanowiskach pracy w tym pyły, czynniki chemiczne i reprotoksyczne.
- Brak aktualnej oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy, które uwzględniają aktualne warunki pracy i zagrożenia na stanowiskach pracy.

Warunki higieniczno-sanitarne w środowisku pracy

- W zakresie czynników rakotwórczych, mutagennych i reprotoksycznych dotyczyły braku badań i pomiarów, braku rejestrów.

W roku 2024 oprócz wykonywania kontroli planowych realizowane były kontrole tematyczne z zakresu:

- Przeprowadzono 1 kontrolę w zakresie nadzoru nad obiektami wytwarzania produktów kosmetycznych w tematyce GMP produkcji. Nieprawidłowości nie stwierdzono.
- Przeprowadzono 1 kontrolę tematyczną w zakresie podmiotu stosującego w działalności zawodowej rodentycydów i insektycydów stosowanych do deratyzacji i dezynsekcji pomieszczeń i zabudowań, gdzie ocenie poddano produkty biobójcze. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

W roku 2024 r. w ramach zadań Głównego Inspektora Sanitarnego oraz planowanych zasadniczych przedsięwzięciach nie dokonano kontroli warunków pracy pracowników zatrudnionych w zakładach związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.

Źródło: <https://matuszewski.com.pl>

Bardzo duże znaczenie dla ochrony zdrowia pracujących, zwłaszcza narażonych na czynniki szkodliwe działające poprzez drogi oddechowe i dla osób niepalących, ma przestrzeganie przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Wpływ palenia wyrobów tytoniowych na zdrowie powinien być już każdemu dobrze znany. Zakaz palenia wyrobów tytoniowych w pomieszczeniach pracy w większości zakładów jest przestrzegany. Wiąże się to bezpośrednio z powszechną znajomością przepisów ustawy. W większych zakładach pracy, często pracodawca zapewnia palarnie. W mniejszych zakładach wydzielane są często miejsca palenia na zewnątrz, są też takie, w których obowiązuje całkowity zakaz palenia na terenie obiektu. Całkowity zakaz wprowadzany jest najczęściej w związku ze specyfiką prowadzonej działalności dotyczy zakładów m.in. produkujących żywność, a także zakładów ochrony zdrowia.

1.3. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.

Źródło: <https://pol-aura.pl/>

Znaczący zakres działalności inspektora sanitarnego stanowi nadzór nad przestrzeganiem przepisów krajowych i unijnych dotyczących wprowadzania do obrotu i stosowania w działalności zawodowej niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym produktów biobójczych, prekursorów narkotyków, detergentów. W roku 2024 w powiecie zielonogórskim zagadnienia te były przedmiotem 73 kontroli. W zakresie produktów biobójczych wykonano 20 kontroli sanitarnych. Wydane zostały 3 decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli.

1.4. Nadzór nad środkami zastępczymi.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wspólnie z innymi organami prowadzi ustawowe działania z zakresu przeciwdziałania wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

Źródło: <https://gazetalubuska.pl/>

W roku 2024 r. nie odnotowano przypadków wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub NSP. Podmioty lecznicze oraz wykonujące badania pośmiertne zobowiązane są do zgłaszania powiatowemu inspektorowi sanitarnemu podejrzeń zatruc i zgonów po zażyciu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

W 2024 r. zgłoszono 8 osób, które uległy zatruciu środkami zastępczymi w powiecie zielonogórskim co pokazuje, że liczba ta nieznacznie zmalała w stosunku do roku poprzedniego.

1.5. Nadzór nad kosmetykami.

Sekcja Higieny Pracy sprawuje nadzór nad obiektami wytwarzania, konfekcjonowania i dystrybucji produktami kosmetycznymi. W 2024 r. przeprowadzono 1 kontrolę podmiotu wytwarzającego kosmetyk oraz podmiotu wprowadzającego do obrotu kosmetyki. Nieprawidłowości w zakresie przestrzegania ustawy o kosmetykach stwierdzono u wprowadzającego do obrotu i wydano 1 decyzję merytoryczną mającą na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

1.6 Choroby zawodowe

W roku 2024 w powiecie zielonogórskim Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wydał: 4 decyzje w sprawie chorób zawodowych, w tym: 4 prawomocne decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej. W roku 2024 nie wydano żadnej decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz postanowień o odmowie wszczęcia postępowania w przedmiocie podejrzeń o choroby zawodowe.

W związku z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi w sprawach podejrzeń o choroby zawodowe przeprowadzono 1 wizytację w zakładzie pracy, w ramach postępowań wyjaśniających dotyczących chorób zawodowych.

Źródło: <https://kolbuszowa.pl/20-aktualnosci/55-aktualnosci/2794-borelioza-najczestsza-choroba-zawodowa-rolnikow>

Poniżej przedstawiono zmiany, jakie następowały w strukturze chorób zawodowych w powiecie zielonogórskim, w latach 2020 – 2024.

Jednostka chorobowa pozycja wykazu chorób zawodowych	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
	powiat zielonogórski	powiat zielonogórski	powiat zielonogórski	powiat zielonogórski	powiat zielonogórski
zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa wywołane przez substancje chemiczne - poz. 1					
Pylice płuc - poz. 3					
astma oskrzelowa - poz. 6					
ostre uogólnione reakcje alergiczne - poz. 8					
alergiczny nieżyt nosa - poz. 12					
przewlekłe choroby narządu głosu - poz. 15	1	1		1	1
nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi - poz. 17					

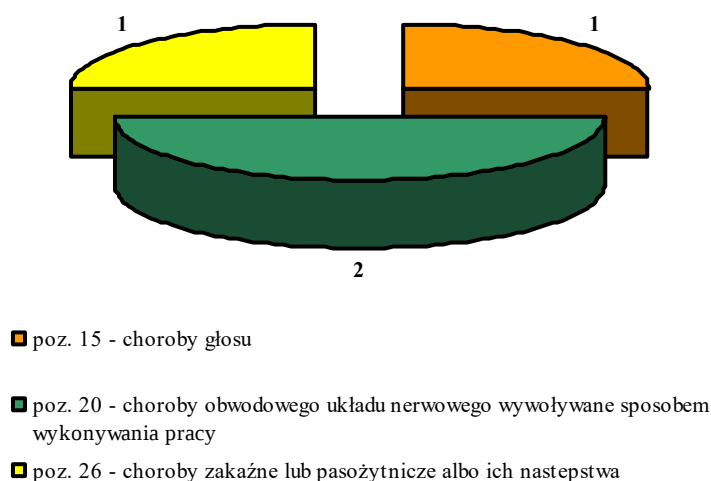
Warunki higieniczno-sanitarne w środowisku pracy

choroby skóry - poz. 18					
przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy - poz. 19		1			
przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy - poz. 20	1	1			2
obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo – nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1, 2 i 3 kHz - poz. 21					
zespół wibracyjny - poz. 22					
choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa - poz. 26					1
ogółem	2	3	0	1	4

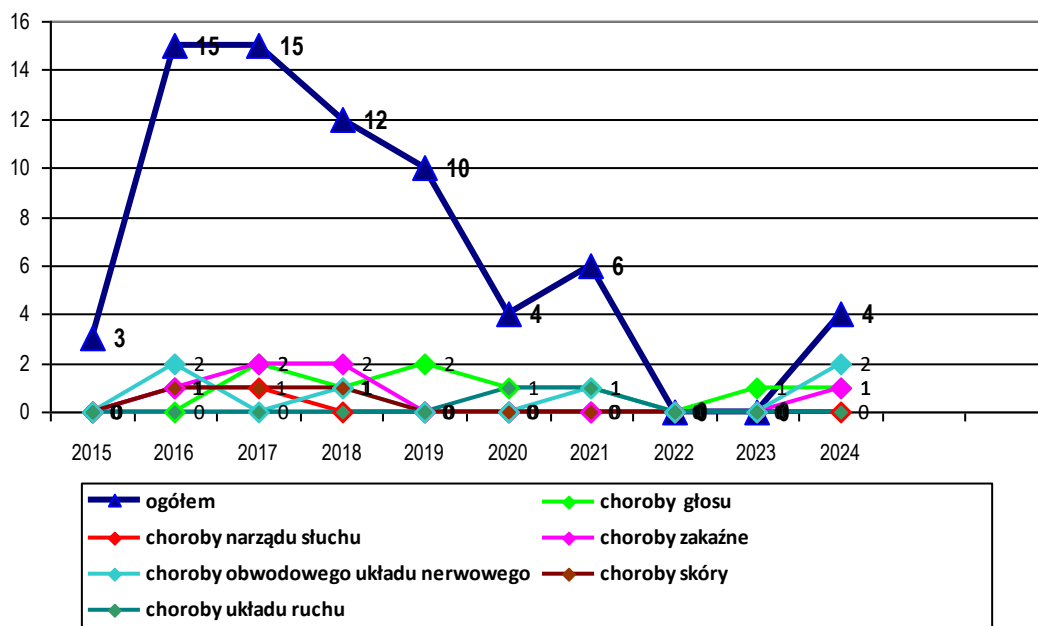
Tabela nr 2. Struktura chorób zawodowych w powiecie zielonogórskim – liczba przypadków stwierdzonych decyzjami prawomocnymi w latach 2020 - 2024

W Zielonej Górze i powiecie zielonogórskim w 2024 roku stwierdzono prawomocnymi decyzjami 4 przypadki chorób zawodowych, w tym:

- ✓ 2 przypadki to przewlekła choroba obwodowego układu nerwowego wywołana sposobem wykonywania pracy (poz. 20), tj.: zespół cieśni w obrębie nadgarstka - na stanowiskach: szwaczki, pracownika linii produkcyjnej;
- ✓ 1 przypadek to choroba zakaźna lub pasożytnicza albo ich następstwa tj.: borelioza u rolnika indywidualnego;
- ✓ 1 przypadek to przewlekła choroba narządu głosu spowodowana nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat tj.: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią na stanowisku nauczyciela;

Wykres nr 3. Struktura chorób zawodowych stwierdzonych w 2024 r. w powiecie zielonogórskim

Wykres nr 4. Choroby zawodowe powiecie zielonogórskim na przełomie ostatnich 10 lat (w latach 2015 – 2024) z podziałem na liczbę przypadków – ogółem i najczęściej stwierdzane

Podsumowanie:

1. W 2024 r. nadzorem objęto 99 zakładów pracy gdzie przeprowadzono 120 kontroli.
2. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wydał 57 decyzji merytorycznych oraz 46 decyzji płatniczych w powiecie zielonogórskim. Najczęstsze uchybienia w kontrolowanych zakładach to zły stan sanitarno-techniczny zaplecza socjalnego dla pracowników oraz pomieszczeń pracy, brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy brak aktualnych pomiarów w zakresie czynników rakotwórczych i reprotoksycznych na stanowiskach pracy.
3. Został wydany 1 tytuł wykonawczy o nałożeniu grzywny celem przymuszenia do wykonania obowiązków decyzji na łączną kwotę 1000 zł.
4. Zgłoszenia zatruc środków zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnym na nie wielkim spadku w stosunku do roku ubiegłego nie odnotowano z tego powody zgonów, nie zaobserwowano wzmożonej aktywności podmiotów w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych.
5. W Zielonej Górze i powiecie zielonogórskim w 2024 roku stwierdzono prawomocnymi decyzjami 4 przypadki chorób zawodowych.

Źródło: <https://www.kulturalnie.waw.pl/woda-pitna-warszawa/attachment/kranowka-w-szklance-mozna-pic>

VII. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

1. Wstęp

Woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie wskazuje agresywnych właściwości korozyjnych i spełnia podstawowe wymagania mikrobiologiczne i chemiczne.

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2024 roku sprawowany był przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*.

Stacja Uzdatniania Wody w Czerwieńsku, Źródło: <https://gazetalubuska.pl/nowa-stacja-uzdatniania-wody-w-czerwiensku-uroczystosc-zakonczenia-inwestycji-mieszkanicy-nie-kryja-zadowolenia/ar/c3-18497957>

W ramach nadzoru sanitarnego badania jakości wody wykonywane były przez akredytowane laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Zielonej Górze oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. Producenci wody w ramach kontroli

Jakość wody przeznaczonej do spożycia

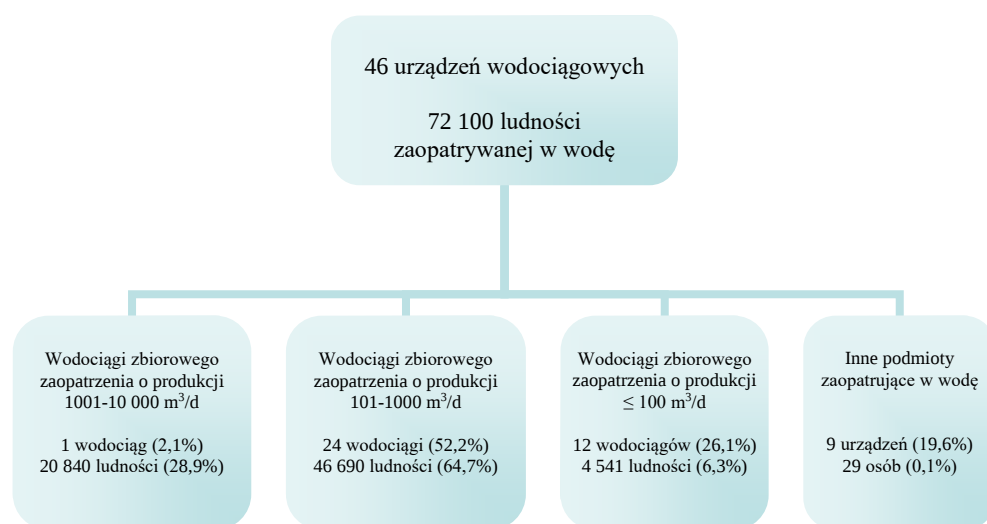
wewnętrznej wykonywali badania w laboratoriach akredytowanych i o udokumentowanym systemie jakości badań, zatwierdzonych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Nadzór sanitarny nad jakością wody był sprawowany w formie monitoringu, czyli badań próbek wody przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze oraz producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej, na podstawie harmonogramów pobierania próbek wody, zgodnie z częstotliwością i zakresem określonym w przepisach prawnych. W przypadku, gdy woda nie odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia organ monitorował wywiązywanie się producentów wody z realizacji harmonogramów działań naprawczych.

Każdorazowo po stwierdzeniu, że jakość wody uległa zmianie i nie spełniała wymagań, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze opracowywał komunikaty o jakości wody i zasadach jej użytkowania, które umieszczane były na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze. Komunikaty rozpowszechniane były przez właściwego wójta/burmistrza w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi konsumentów z obszaru, dla którego wydano komunikat.

2. Zaopatrzenie ludności w wodę

Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia powiatu zielonogórskiego były wodociągi publiczne czerpiące wodę z wód podziemnych. Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze w 2024 roku znajdowało się ogółem 46 urządzeń dostarczających wodę, w tym 37 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 9 innych podmiotów zaopatrujących w wodę.

Grafika 1. Liczba urządzeń wodociągowych produkujących wodę przeznaczoną do spożycia w stosunku do zaopatrzenia ludności.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia

W 2024 roku z wody kontrolowanej jakości korzystało 72 100 mieszkańców powiatu zielonogórskiego. Ze zbiorowego systemu zaopatrzenia w wodę zaopatrywanych było 72 071 ludzi, czyli 99,9 %, natomiast 29 osób tj. około 0,1 % z indywidualnych ujęć wody (grafika 1).

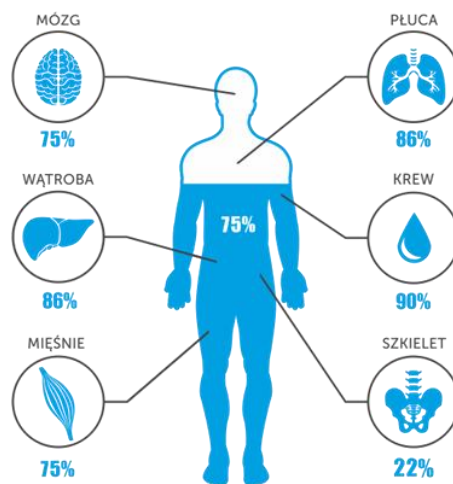
Wodę odpowiadającą wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia dostarczano dla 51 107 osób (w 2023 roku – 54 876 osób), natomiast z wody warunkowo dopuszczonej do spożycia korzystało 16 545 osób (w 2023 roku – 15 041 osób), a objętej chwilowym brakiem przydatności w zakresie wymagań mikrobiologicznych – 4 448 osób (w 2023 roku – 2 251 osób).

W minionym roku 11 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę dostarczało wodę warunkowo odpowiadającą wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia w tym 3 (w 2023 roku - 2) w grupie urządzeń o produkcji $\leq 100 \text{ m}^3/\text{d}$, 8 (tyle samo co w 2023 roku) w grupie 101-1000 m^3/d oraz 1 (w 2023 roku - 4) w grupie inne podmioty zaopatrujące w wodę. Wodociągi te znajdowały się na terenie gmin: Babimost, Czerwieńsk, Kargowa, Bojadła, Trzebiechów, Zabór. Brak przydatności wody do spożycia przez ludzi z powodu przekroczeń mikrobiologicznych wydano dla 2 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w grupie 101-1000 m^3/d w gminie Trzebiechów i Nowogród Bobrzański oraz dla 1 innego podmiotu zaopatrującego w wodę znajdującego się na terenie gminy Kargowa. Ponadto stwierdzono brak przydatności wody z powodu przekroczeń parametrów fizykochemicznych (nikiel i azotany) w 1 indywidualnym ujęciu wody znajdującym się na terenie gminy Nowogród Bobrzański.

3. Analiza przekroczeń wskaźników mikrobiologicznych i fizyko-chemicznych w badanych próbkach wody

Bieżący nadzór sanitarny nad jakością wody sprawowany był w formie monitoringu – cyklicznych badań próbek wody, które pobierane były z ustalonych, stałych punktów tzw. „punktów zgodności”. Następnie dokonywano oceny na podstawie uzyskanych wyników z wykonanych badań w odniesieniu do wartości parametrycznych określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W 2024 roku w ramach realizowanego bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych ogółem 234 próbki wody, w tym 16 w związku z monitoringiem ujęć wody w związku z pożarem odpadów niebezpiecznych przy ul. Przylep-Zakładowa 6 w Zielonej Górze, który wybuchł w dniu 22 lipca 2023 r. Z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę pobrano 208 próbek wody, z innych podmiotów dostarczających

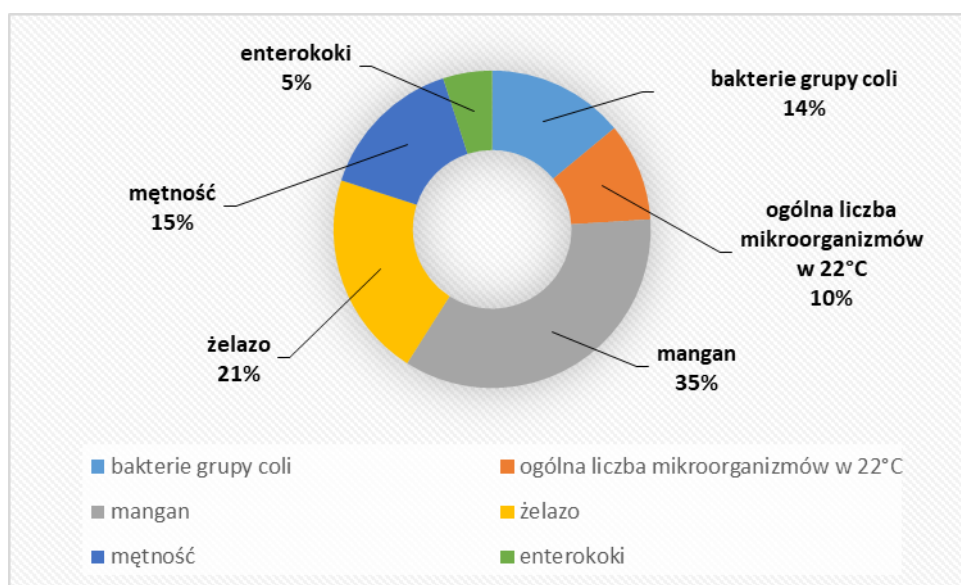
Woda w organizmie,
Źródło: <https://www.gov.pl/web/psse-swidwin/woda-w-organizmie>

Jakość wody przeznaczonej do spożycia

wodę pobrano 19 próbek wody, a ze studni przydomowych (w związku z w/w pożarem odpadów niebezpiecznych) – 7 próbek wody.

Pod względem mikrobiologicznym zakwestionowano 7 próbek wody pobranych z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 2 próbki wody pobrane z indywidualnego ujęcia wody z powodu stwierdzenia w wodzie bakterii grupy coli. Pod względem fizyko-chemicznym zakwestionowano 6 próbek z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w związku z przekroczeniem parametrów: mangan, żelazo, mętność oraz 2 próbki wody pobrane z indywidualnego ujęcia z powodu przekroczenia wartości parametrycznej dla azotanów i niklu. W 2024 roku przedsiębiorstwa wodociągowe oraz podmioty indywidualne prowadziły monitoring wewnętrzny nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Na podstawie przekazanych sprawozdań z badań wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze zakwestionował 69 próbek wody.

Na podstawie monitoringu realizowanego przez Państwową Inspekcję Sanitarną oraz kontroli prowadzonej przez administratorów wodociągów, najczęstszą przyczyną kwestionowania jakości wody w powiecie pod względem mikrobiologicznym były bakterie grupy coli (14), ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C (10), w mniejszym stopniu enterokoki (5), a pod względem fizykochemicznym – mangan (35), żelazo (21), mętność (15).

Wykres 1. Procentowy udział najczęściej kwestionowanych parametrów fizyko-chemicznych i mikrobiologicznych w wodzie w przebadanych próbkach w 2024 roku w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej.

Na podstawie wyników monitoringu jakości wody z realizowanego bieżącego nadzoru sanitarnego oraz kontroli wewnętrznej wydano 2 decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia przez ludzi dostarczanej z wodociągów publicznych w gminach: Trzebiechów (1) – z powodu wystąpienia w wodzie bakterii grupy coli i enterokoków kałowych oraz Nowogród Bobrzański (1) – również przez obecność enterokoków kałowych. Ponadto na podstawie wyników

Jakość wody przeznaczonej do spożycia

badan wody wykonanych przez tutejszy organ oraz przedstawionych przez właścicieli innych podmiotów dostarczających wodę wydano 3 decyzje o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi – 2 dla podmiotu indywidualnego działającego w gminie Kargowa (1 decyzja – enterokoki kałowe, 1 decyzja – bakterie grupy coli) oraz 1 decyzję dla podmiotu mieszczącego się w gminie Nowogród Bobrzański (nikiel, azotany). Wydano także 7 decyzji o warunkowej przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w gminie Zabór (1) – z uwagi na przekroczenie w wodzie dopuszczalnej zawartości manganu i podwyższonej mętności wody, Trzebiechów (1) – z powodu przekroczenia manganu, Nowogród Bobrzański (2) – z powodu przekroczenia żelaza oraz pH, utlenialności, siarczanów, Bojadła (1) – z powodu przekroczenia manganu oraz 2 decyzje o warunkowej przydatności wody dostarczanych przez wodociągi w gminach Trzebiechów (1) i Nowogród Bobrzański (1) do czasu zakończenia badania jakości wody w zakresie ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C po 72 godz.

Wydano również 38 zaleceń na jakość wody w wodociągach publicznych, które dotyczyły podwyższonego stężenia manganu, żelaza, twardości ogólnej, barwy, liczby mikroorganizmów w 22°C, liczby bakterii grupy coli, antymonu (wartość mieszcząca się w zakresie niepewności pomiarowej) i obniżonej wartości magnezu. Ponadto dla podmiotów indywidualnych wydano 7 zaleceń na jakość wody. Dotyczyły one podwyższonej twardości i mętności wody, zawartości żelaza, manganu, jonu amonowego oraz ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C.

Najwięcej przekroczeń parametrów było w grupie wodociągów o produkcji 101-1000 m³/d (71), następnie w grupie inne podmioty dostarczających wodę (34), mniej w grupie wodociągów o produkcji ≤100 m³/d (9). W grupie wodociągów o produkcji 1001-10000 m³/d nie wystąpiły przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów.

Stwierdzone przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych takich jak nikiel i azotany, nie spowodowały bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi. W roku ubiegłym nie odnotowano chorób i zatruc wodozależnych. Pozostałe parametry są istotne z punktu widzenia oceny wody przez konsumenta, ale nie mają bezpośredniego odniesienia do bezpieczeństwa zdrowotnego.

Poprawę jakości wody uzyskiwano wskutek prowadzonych przez producentów wody działań naprawczych polegających m. in na wymianie urządzeń technologicznych, pomp głębinowych, odwiercie nowych studni głębinowych, montażu alarmów bezpieczeństwa przed nieuprawnionym dostępem, montażu agregatów prądotwórczych i urządzeń dezynfekujących wodę wprowadzaną do sieci wodociągowej – lampy UV, budowie nowych zbiorników wyrównawczych, czy budowie całkowicie nowych stacji uzdatniania wody.

4. Badania ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella* sp.

Ciepła woda użytkowa oprócz wymagań mikrobiologicznych (*E.coli*, enterokoki) i fizykochemicznych kreślonych w części B załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi powinna spełniać wymagania w zakresie parametru *Legionella* sp. Wdychanie aerozolu wodno-powietrznego, w którym

Jakość wody przeznaczonej do spożycia

znajdują się bakterie *Legionella sp.* (np. podczas kąpieli pod prysznicem) może spowodować zachorowanie na legionellozowe zapalenie płuc (choroba legionistów).

W 2024 roku w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 51 próbek ciepłej wody z podmiotów leczniczych i obiektów użyteczności publicznej, z czego 2 próbki kwestionowano (1 próbkę z podmiotu leczniczego i 1 próbkę z obiektu użyteczności publicznej). W związku z kwestionowaniem w/w próbek wody wydano 2 decyzje administracyjne, w tym 1 dla podmiotu leczniczego stwierdzającą wysokie skażenie oraz 1 dla obiektu użyteczności publicznej stwierdzającą średnie skażenie instalacji ciepłej wody bakteriami *Legionella sp.* Właściciele obiektów podjęli działania naprawcze, które skutkowały poprawą jakości wody i wyegzekwowaniem wydanych decyzji.

Natrysk, Źródło: <https://deccoria.pl/artykuly/porady-domowe/z-kranow-plynie-bakteria-zmarlo-kilka-osob-jak-grozna-jest-choroba-legionistow-jak-sie-przed-nia-chronic-25-15269>

Zobligowane przez przepisy do przeprowadzania badań pod kątem obecności bakterii *Legionella sp.* w wodzie są podmioty wykonujące działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne oraz właściciele lub zarządcy budynków zamieszkania zbiorowego oraz budynków użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny. Na podstawie analizy wyników badań wody przekazanych przez 1 podmiot leczniczy w ramach kontroli wewnętrznej wydano 2 decyzje stwierdzające średnie (1) i wysokie (1) skażenie bakteriami *Legionella sp.* instalacji ciepłej wody.

Podsumowanie:

- W 2024 roku nieznacznie (z 10 na 11) zwiększyła się liczba ujęć dostarczających wodę kwestionowaną pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym. W 2024 r., podobnie jak w roku ubiegłym stwierdzono brak przydatności wody do spożycia w 2 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę.
- Podobnie jak w roku ubiegłym najczęstszą przyczyną kwestionowania jakości wody w powiecie zielonogórskim był mangan w przypadku parametrów fizykochemicznych i bakterie grupy coli w przypadku parametrów mikrobiologicznych. Najwięcej przekroczeń parametrów fizyko-chemicznych i mikrobiologicznych było w grupie wodociągów o produkcji 101-1000 m³/d.
- Wodę odpowiadającą wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia dostarczano 51 107 osobom, to o 3 769 mniej w porównaniu do roku ubiegłego, co stanowi 70,1% mieszkańców

Jakość wody przeznaczonej do spożycia

powiatu korzystających z wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub wody dostarczanej przez inne podmioty nadzorowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze.

- Z wody warunkowo dopuszczonej do spożycia korzystało 16 545 osób, czyli o 1 504 osób więcej w porównaniu do roku 2023, stanowi to 22,9 % zaopatrywanych w wodę wodociągową mieszkańców powiatu. W 2024 roku stwierdzono występowanie wody o jakości całkowicie nieodpowiadającej wymaganiom tzn. nie nadającej się do spożycia przez ludzi. Zakaz korzystania z wody objął 4 448 osób.
- W minionym roku producenci wody prowadzili prace modernizacyjne istniejącej infrastruktury wodociągowej tj.: wymianę urządzeń technologicznych, pomp głębinowych, odwiercenie nowych studni głębinowych, montaż alarmów bezpieczeństwa przed nieuprawnionym dostępem, montaż agregatów prądotwórczych i urządzeń dezynfekujących wodę wprowadzaną do sieci wodociągowej – lampy UV oraz realizowali nowe inwestycje mające na celu poprawę sytuacji w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę.
- Kwestionowane próbki ciepłej wody pobrane w ramach prowadzonego nadzoru w podmiotach leczniczych i obiektach użyteczności publicznej stanowiły ok. 4% wszystkich pobranych próbek wody do badań w kierunku Legionella sp.

Kąpielisko przy ul. Fabrycznej w Nowogrodzie Bobrzańskim

Źródło: <https://mgoksir.pl/kapielisko-w-obiektywie/#>

VIII. STAN SANITARNY KĄPIELISK, MIEJSC OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANYCH DO KĄPIELI I PŁYWALNI

1. Stan sanitarny kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli

W roku 2024 na terenie pow. zielonogórskiego w sezonie letnim zorganizowano 1 miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli Zalew Świdnicki, działka nr 51/17 obręb Świdnica gm. Świdnica (Z-1) oraz 1 kąpielisko przy ul. Fabrycznej w gm. Nowogród Bobrzański (Z-1).

W trakcie trwania sezonu kąpielowego wyżej wymienione obiekty skontrolowano w zakresie przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Kąpielisko przy ul. Fabrycznej w Nowogrodzie Bobrzańskim działało w sezonie od 24 czerwca 2024 r. do 31 sierpnia 2024 r. Obiekt posiada plażę piaszczystą z bezpośrednim dostępem do wody i jest wyposażone w pomost drewniany, a dodatkowo zamontowana jest 1 zjeżdżalnia (z tworzywa sztucznego). Na terenie kąpieliska znajduje się boisko do gry w piłkę plażową o nawierzchni piaszczystej, plac zabaw dla dzieci, siłownia plenerowa oraz wypożyczalnia sprzętu wodnego prowadzona przez podmiot zewnętrzny. Rozmieszczone są także drewniane leżaki, ławki, stoliki oraz miejsce na ognisko z zadaszoną wiatą, przebieralnie i pojemniki na odpady komunalne. Podczas kontroli przeprowadzonej w czasie trwania sezonu stwierdzono, że w/w obiekty są w odpowiednim stanie sanitarno-technicznym. Wydano natomiast doraźne zalecenia dotyczące doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno-porządkowego pomieszczeń sanitarnych przeznaczonych dla osób korzystających z kąpieliska i uaktualnienia informacji na tablicy informacyjnej, która ma być ulokowana w miejscu widocznym i dostępnym. Za niedostateczną czystość i porządek w toaletach stacjonarnych zastosowany został środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia. Ponowna kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli Zalew Świdnicki działało w sezonie kąpielowym od 13 lipca 2024 r. do 11 sierpnia 2024 r. Ma bezpośrednie, łagodne zejście do wody z plaży piaszczysto-trawiastej. Organizator wyznaczył 2 strefy dla osób kąpiących się: pierwsza to brodzik dla dzieci i strefa druga dla umiejących pływać. Miejsce zostało wyposażone w 2 pomosty (w tym 1 dla osób niepełnosprawnych). Na terenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli znajdują się przebieralnie, kontenery sanitarne (wc), pojemniki na odpady, ławki drewniane, stoły, ławki, zadaszona wiatka, słomkowe parasole, biblioteczka z książkami, boisko do piłki siatkowej oraz strefa gastronomiczna prowadzona przez podmioty zewnętrzne. Podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej w trakcie trwania sezonu kąpielowego stwierdzono, że stan sanitarno-higieniczny miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli Zalew Świdnicki nie budzi zastrzeżeń. Podobnie jak w roku ubiegłym poinstruowano stronę o wprowadzonych zmianach w ustawie Prawo wodne oraz zalecono przeanalizowanie procedury utworzenia kąpieliska przed kolejnym sezonem kąpielowym.

Organizatorzy w ramach kontroli wewnętrznej, prowadzili badania jakości wody z kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli w zakresie występowania bakterii *Escherichia coli* i Paciorkowców kałowych (*enterokoków*) oraz systematycznie, wizualnie nadzorowali wodę w kąpielisku, miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli i ich wody zasilające pod kątem występowania zanieczyszczeń mogących niekorzystnie wpłynąć na jakość wody i mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia kąpiących się osób. W wyniku kontroli wewnętrznych nie stwierdzono zanie-

Stan sanitarny kąpielisk, miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli i pływalni

czyszczeń, zakwitów sinic oraz obecności w wodzie materiałów smolistych, szkła, tworzyw sztucznych i innych odpadów.

Na podstawie oceny wizualnej oraz wyników badań jakości wody z kontroli urzędowej prowadzonej przez tutejszy organ, a także kontroli wewnętrznej prowadzonej przez organizatora kąpieliska, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wydał 5 bieżących ocen o przydatności wody do kąpieli dla kąpieliska przy ul. Fabrycznej w Nowogrodzie Bobrzańskim.

Natomiast w oparciu o przekazane oceny wizualne i wyniki badań jakości wody z kontroli wewnętrznej prowadzonej przez organizatora, wydano ogółem 3 bieżące oceny o przydatności wody do kąpieli dla miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli Zalew Świdnicki.

Jakość wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli.

Wykaz nadzorowanych miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli zamieszczany jest na stronie Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wielkopolskim. Aktualne informacje o jakości wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli można uzyskać u organizatora oraz w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze.

Informacje o jakości wody w kąpielisku były aktualizowane systematycznie po wydaniu bieżącej oceny jakości wody oraz zamieszczane na stronie internetowej Serwisu Kąpieliskowego.

2. Stan sanitarny pływalni.

W obiektach sportowych, w obiektach rekreacji wodnej, miejscach gdzie znajdują się pływalnie i urządzenia wodne przeznaczone do użytku publicznego i półpublicznego (ograniczona liczba osób np. hotele, szkoły) bezwzględnie powinny być zapewnione odpowiednie warunki sanitarno-higieniczne i sanitarno-techniczne, a woda powinna być wolna od mikroorganizmów stanowiących zagrożenie zdrowia użytkowników.

Pływalnia, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. *o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych*, to obiekt kryty lub odkryty, z wodą przepływową, przeznaczony do pływania lub kąpieli, posiadający co najmniej jedną nieckę basenową, z trwałym brzegiem i dnem, wyposażony w urządzenia sanitarne, szatnie i natryski.

Zagadnienia związane z funkcjonowaniem i nadzorem nad pływalniami w zakresie ich bezpieczeństwa zdrowotnego wody regulują krajowe akty prawne.

Za bezpieczeństwo kąpiących się osób odpowiedzialny jest podmiot prowadzący działalność, zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 roku *o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych*. W przypadku pływalni jest to osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność w tym zakresie oraz właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta), zwani „zarządzającym obszarem wodnym”.

Aby woda na pływalni była bezpieczna dla zdrowia ludzkiego i nie powodowała zagrożeń zdrowotnych musi być wolna od zanieczyszczeń mikrobiologicznych i fizykochemicznych określonych

Stan sanitarny kąpielisk, miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli i pływalni
nych w załączniku nr 1 i 2 do rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r.
w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

W powiecie zielonogórskim znajduje się 1 pływalia kryta w Sulechowie. W obiekcie tym przeprowadzono 4 kontrole. Niecki basenowe napełniane są wodą z wodociągu publicznego.

Pływalia kryta w Sulechowie, Źródło: <http://www.osir.sulechow.pl/galeria-basen/>

Badanie wody na pływalni w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze wykonano raz w roku zgodnie z przepisami rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, w zakresie następujących parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych tj.: *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa*, ogólna liczba mikroorganizmów w 36°C po 48 h, potencjał redox (oksydoredukcyjny), pH, chlor wolny, chlor związany, mętność, azotany, utlenialność, Σ THM, Chloroform, *Legionella sp.*

Do badań laboratoryjnych w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano łącznie 9 próbek wody z pływalni krytej w Sulechowie.

Dodatkowo w 2024 roku zarządzający pływalią w ramach kontroli wewnętrznej jakości wody dokonywał na bieżąco obserwacji wody, nadzorował urządzenia do uzdatniania wody, rejestrował systematycznie pomiary jakości wody oraz prowadził badania jakości wody na pływalni, zgodnie z harmonogramem ustalonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Zielonej Górze z częstotliwością 2 razy w miesiącu.

Jakość wody z niecek basenowych i systemów cyrkulacji na pływalni krytej w 2024 roku na ogół spełniała wymagania mikrobiologiczne i fizykochemiczne. Sporadycznie w kilku próbkach wody stwierdzano niegroźne dla zdrowia przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźników fizyko

Stan sanitarny kąpielisk, miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli i pływalni

– chemicznych (mętność, potencjał redox, chlor wolny, chlor związany i utlenialność). Dodatkowo w jednej próbce wody pobranej z systemu cyrkulacji obsługującego nieckę basenową pływalką stwierdzono nieznaczne przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii *Legionella* sp. Jednocześnie w wodzie z niecki basenowej nie stwierdzono obecności wyżej wymienionych bakterii. Powtórne badanie przeprowadzone po zakończeniu działań naprawczych nie wykazało obecności bakterii *Legionella* sp.

W związku z powyższym, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze w 2024 r. wydał 10 zaleceń dotyczących poprawy jakości wody na pływalni krytej w Sulechowie. Administrator pływalni każdorazowo podejmował działania naprawcze, mające na celu zapewnienie poprawy jakości wody.

W 2024 r. na podstawie wyników badań próbek wody ciepłej, pobranych z natrysków na pływalni krytej w Sulechowie w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego stwierdzono obecność bakterii *Legionella* sp. w ilości odpowiadającej wysokiemu skażeniu wyżej wymienionymi bakteriami. W związku z powyższym, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wydał decyzję administracyjną z rygorem natychmiastowej wykonalności, w której nakazał administratorowi pływalni zrealizowanie działań naprawczych mających na celu doprowadzenie jakości ciepłej wody w instalacji ciepłej wody zaopatrującej natryski do jakości odpowiadającej wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wprowadzenie zakazu korzystania z natrysków oraz przedstawienie Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Zielonej Górze wyników badań laboratoryjnych, potwierdzających skuteczność działań naprawczych. Zarządzający pływalnią podjął niezwłocznie działania naprawcze uzyskując poprawę jakości wody ciepłej pod względem mikrobiologicznym w natryskach, co zostało potwierdzone wynikami badań laboratoryjnych.

Zarządzający pływalnią informował użytkowników o jakości wody. Komunikaty zamieszczone były na tablicy informacyjnej w obiekcie i na stronie internetowej obiektu.

W minionym roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wydał 2 zalecenie pokontrolne dot. stanu sanitarno-higienicznego pływalni, które zostały wyegzekwowane.

Podsumowanie:

- W kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli, jakość wody odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli.
- Z nadzorowanej pływalni w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano ogółem 9 próbek wody.
- W 2024 roku administrator pływalni prowadził badania wody w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, tzn. dwa razy w miesiącu.

Stan sanitarny kąpielisk, miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli i pływalni

- Jakość wody w nieckach basenowych i systemach cyrkulacji na pływalni krytej w 2024 roku na ogół spełniała wymagania mikrobiologiczne i fizyko-chemiczne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w *sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach*. Sporadycznie stwierdzono niegroźne dla zdrowia przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźników fizyko – chemicznych (mętność, potencjał redox, chlor wolny, chlor związany i utlenialność) oraz w 1 próbce pobranej z systemu cyrkulacji obsługującego nieckę pływacką stwierdzono nieznaczne przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii *Legionella* sp. Jednocześnie w wodzie z wyżej wymienionej niecki basenowej nie stwierdzono obecności wyżej wymienionych bakterii. Powtórne badanie przeprowadzone po zakończeniu działań naprawczych nie wykazało obecności bakterii *Legionella* sp.
- W 2024 r. na podstawie badań laboratoryjnych pobranych próbek wody stwierdzono jednorazowo wysokie skażenie instalacji wewnętrznej wody ciepłej, zaopatrującej natryski na pływalni bakteriami *Legionella* sp. Administrator obiektu podjął niezbędne działania naprawcze uzyskując poprawę jakości wody ciepłej w natryskach pod względem mikrobiologicznym.

Budynek hali magazynowo- usługowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą- w obrębie ewidencyjnym Krężoły, gm. Sulechów

IX. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

1. Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

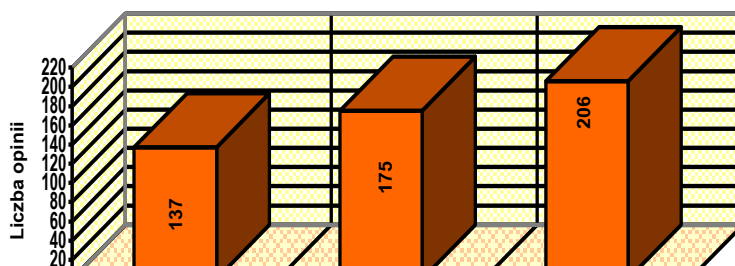
Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego obejmuje:

- opiniowanie gminnych aktów planowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i uzgadnianie warunków zabudowy,
- wydawanie opinii sanitarnych na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- opiniowanie dokumentacji projektowej dotyczącej budowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych lub ich części,
- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych poprzez stwierdzenie zgodności ich wykonania z projektem budowlanym oraz z wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi,
- wydawanie opinii sanitarnych oraz zgody na odstępstwa od warunków technicznych zgodnie z kompetencjami określonymi w odrębnych przepisach.

Powyższe działania mają na celu minimalizowanie lub eliminowanie środowiskowych zagrożeń zdrowia już na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego, projektowania i realizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w przekazywanych do użytkowania wybudowanych obiektów.

1.1. Realizacja zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze w obszarze nadzoru zapobiegawczego w 2024 r. wydał **206 opinii sanitarnych** w tym **9 negatywnych**.

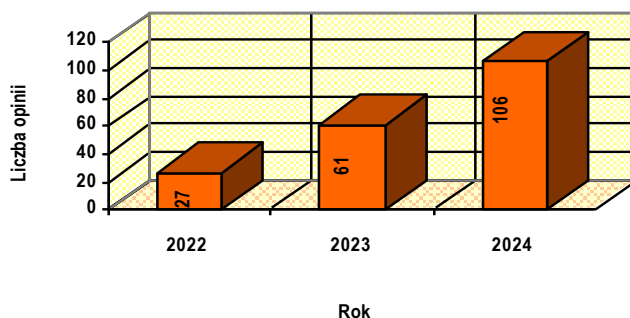
Wykres nr 1. Porównanie ilości wydanych opinii i uzgodnień w latach 2022-2024

Struktura w zakresie wydawanych opinii w 2024 r. przedstawia się następująco:

- **51%** - opinie dotyczące planowania przestrzennego w gminie;
- **33%** - opinie dotyczące oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;
- **7%** - opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych;
- **3%** - uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- **6%** - inne opinie sanitarne.

1.1.1. Opinie dotyczące planowania przestrzennego w gminie.

W 2024 r. wydano **106 opinii** dotyczących projektów planów ogólnych gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz warunków zabudowy.

Wykres nr 2. Porównanie ilości wydanych opinii i uzgodnień dotyczących planowania przestrzennego w gminie w latach 2022-2024

W postępowaniu dotyczącym strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko) wydano:

- **1 uzgodnienia** dotyczące odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- **23 uzgodnienia** zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów ogólnych gmin,
- **10 opinii sanitarnych**, w tym **4 negatywne**, dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- **1 pismo** informujące o braku podstaw do wydania opinii w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy w związku ze zmianą ustaw.

Na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wydano **71 postanowień** sprawie uzgodnienia projektu decyzji o warunkach zabudowy.

Przy opiniowaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów ogólnych gmin analizowano wpływ ich ustaleń na higienę środowiska i zdrowie ludzi.

W szczególności zwracano uwagę na:

- zapewnienie prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej na zasadach zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zbiorowego odprowadzenia ścieków;
- planowanie terenów mieszkaniowych i innych terenów chronionych w izolacji od terenów przemysłowych, dróg krajowych /wojewódzkich, dróg dojazdowych do terenów produkcyjnych i magazynowo-składowych oraz linii kolejowych w celu ograniczenia niekorzystnego oddziaływania na mieszkańców;

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

- zabezpieczenie ludzi przed uciążliwością związaną z hałasem poprzez zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych;
- jednoznaczne zapisy planu zawierających dopuszczenia, ograniczenia, nakazy lub zakazy w zagospodarowaniu terenów, w tym dotyczących lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- planowanie terenów mieszkaniowych w odpowiedniej odległości od istniejących i planowanych cmentarzy z uwzględnieniem zakazów obowiązujących w strefach ochronnych od cmentarzy,
- zastosowanie rozwiązań zapewniających prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów,
- eliminacje lub ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza w celu zapewnienia wymaganej jakości powietrza na terenach zamieszkania i pobytu ludzi, między innymi poprzez zastosowanie odpowiednich technologii przemysłowych oraz stosowania w celach grzewczych paliw gwarantujących zachowanie dopuszczalnych stężeń lub wartości odniesienia emitowanych zanieczyszczeń w powietrzu.

Wydano pozytywną opinię między innymi dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- dla obszaru w obrębie Nowe Kramsko, gmina Babimost,
- w obrębie Zabór, gmina Zabór,
- części terenów w obrębie geodezyjnym Chwalim, gmina Kargowa;
- dla części terenów w obrębie geodezyjnym 2 miasta Sulechów, gmina Sulechów;
- dla terenu ścieżki rowerowej w Laskach i Nietkowie oraz terenu Gminnego Centrum Bezpieczeństwa w Czerwiesku, gmina Czerwiesk.

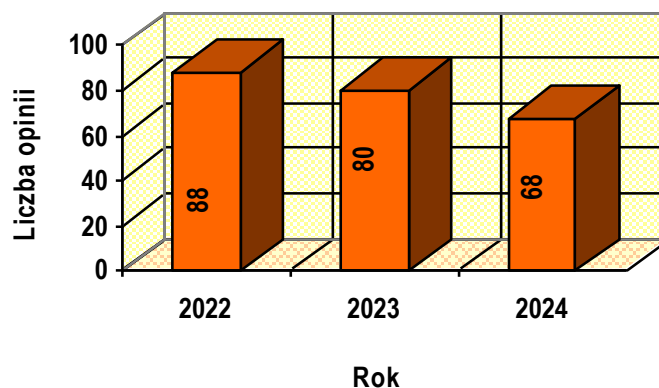
Powodem wydania opinii negatywnych dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego było:

- dopuszczenie realizacji zabudowy mieszkaniowej na terenie na którym możliwa jest realizacja usług zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- planowanie terenów produkcji lub usług w bezpośrednim sąsiedztwie planowanych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

1.1.2. Opinie dotyczące oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko.

W 2024 r. wydano **68 opinii** dotyczących oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko. Opinie były wydawane na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i dotyczyły:

- określenia potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
- warunków realizacji przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko.

Wykres nr 3. Porównanie ilości wydanych opinii dotyczących oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko w latach 2022-2024

W sprawie określenia potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej konieczności określenia zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wydano:

- **45 opinii,**
- **8 pism** z wyjaśnieniami dotyczącymi braku podstaw prawnych do zajęcia stanowiska przez organ PIS lub informacją że aktualna jest wcześniej wydana opinia.

Dla **2 przedsięwzięć** stwierdzono potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i określono zakres raportu.

W postępowaniu dotyczącym określenia potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko obowiązywała zasada przezorności. Wymagało to wnikliwej analizy danego przedsięwzięcia w celu uzyskania pewności, że jego oddziaływanie nie będzie znaczące dla zdrowia ludzi. Opinie przygotowywano biorąc pod uwagę:

- rodzaj i charakterystykę przedsięwzięcia,
- powiązań z innymi przedsięwzięciami,
- emisje i występowanie innych uciążliwości,
- rodzaj i skalę możliwego oddziaływania,
- prawdopodobieństwo oddziaływania, czas trwania, częstotliwość, odwracalność i zasięg oddziaływania,
- usytuowanie w stosunku do istniejących i planowanych terenów zabudowy mieszkaniowej i innych terenów chronionych.

Opinię o potrzebie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko wydano dla przedsięwzięć:

- „Prowadzenie zbierania odpadów w ramach Stacji przeładunkowej niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i stacji przeładunkowej odpadów ulegających biodegradacji, zlokalizowanych w ramach Zakładu Utylizacji Odpadów „Nowy Świat”, gmina Sulechów;

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

- „Budowa elektrowni fotowoltaicznej o mocy do 5 MW z magazynem energii, na działce nr 14/1, 30/3, 32/4, 35/3 obręb Dąbrówka, gm. Kargowa” z uwagi na lokalizację w odległości 4 m od terenu zabudowy mieszkaniowej.

Nie stwierdzono potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko między innymi dla przedsięwzięć:

- przebudowa i rozbudowa stacji uzdatniania wody w obrębie Belcze, gmina Bojadła;
- rozbudowa i budowa budynków magazynowych wraz z niezbędną infrastrukturą planowanego do realizacji w Świdnicy;
- budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków pod potrzeby projektowanego osiedla mieszkaniowego w Przytoku, gm. Zabór .;
- budowa obwodnicy miejscowości Nowe Kramsko w ciągu drogi wojewódzkiej nr 456, gmina Babimost;
- 20 elektrowni fotowoltaicznych.

W postępowaniu dotyczącym uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydano:

- **9 opinii** dotyczących warunków realizacji planowanego przedsięwzięcia, w tym **3 negatywne**,
- **3** pisma informujące, że aktualna jest wcześniej wydana opinia,
- **3** pisma informujące, że brak jest podstaw prawnych do wydania opinii.

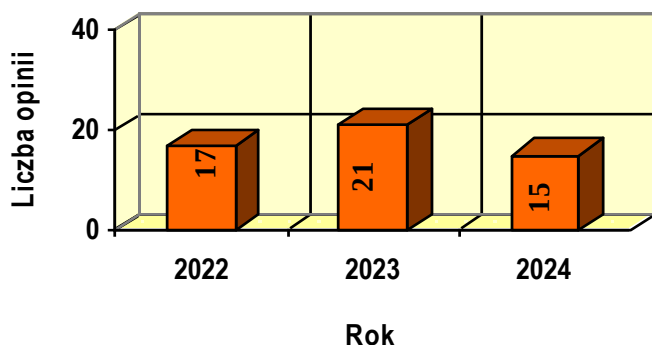
Przy opiniowaniu, na etapie uzgadniania warunków realizacji przedsięwzięcia zwracano szczególną uwagę na konieczność zapewnienia ludziom w sąsiedztwie inwestycji higienicznych warunków życia. Analizowano przewidywane oddziaływanie planowanej inwestycji na środowisko i oceniano możliwości zapewnienia ochrony zdrowia ludzi przed ewentualnymi szkodliwościami z uwzględnieniem uciążliwości zapachowej.

Negatywne opinie wydano między innymi dla przedsięwzięć:

- „Budowa biometanowni w miejscowości Kije, gmina Sulechów” - przedsięwzięcie planowane jest w odległości około 160 m od terenu istniejącej zabudowy mieszkaniowej;
- „Rozbudowa i modernizacja gospodarstwa rolnego na działkach o nr ewid. gr. 169/1, 169/2, 169/7, obręb Stare Kramsko, gmina Babimost, powiat zielonogórski, województwo lubuskie” – przedsięwzięcie planowane jest w odległości około 40 m od terenu istniejącej zabudowy mieszkaniowej i na terenie strefy ochrony pośredniej ujęcia wody powierzchniowej „Sadowa” z rzeki Obrzycy, w odległości około 85 – 90 m od brzegu Jeziora Wojnowskiego.

1.1.3. Opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych (na podstawie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane).

W 2024 r. w związku ze zgłoszeniem przez inwestora zakończenia robót budowlanych uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania wybudowanych obiektów i wydano **15 opinii sanitarnych** w sprawie wykonania obiektów zgodnie z projektem budowlanym i spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych, **w tym 4 z zastrzeżeniami**.

Wykres nr 4. Porównanie ilości wydanych opinii i uzgodnień w latach 2022-2024

Opinie z uwagami były wydawane na przykład gdy:

- obiekt został wykonany z odstępstwami od projektu budowlanego, które nie miały znaczącego wpływu na warunki higieniczne i zdrowotne,
- nie przedstawiono wyniku badania wody z instalacji wewnętrznej zrealizowanej inwestycji;
- nie zakończono wszystkich prac budowlanych – wykończeniowych w niewielkim zakresie;

W 2024 r. przeprowadzono kontrolę i wydano opinię między innymi dla przekazywanych do użytkowania inwestycji:

- budowa budynku handlowo- usługowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie działek nr ewid. 1677/2, 1677/5, obręb ewid. 0002 Nowogród Bobrzański;
- przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku byłego Domu Kultury na bibliotekę pl. Powstańców Wielkopolskich 11, Babimost;
- budynek stacji paliw płynnych i LPG z niezbędną infrastrukturą techniczną, technologiczną i zagospodarowaniem terenu Nowy Świat, gm. Sulechów;
- budowa budynku hali magazynowo- usługowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą- w obrębie ewidencyjnym Krężoły, gm. Sulechów;
- rozbudowa budynku mieszkalnego jednorodzinnego o salon fryzjerski w obrębie ewidencyjnym Płoty, gmina Czerwieńsk.

Nie wydano żadnego sprzeciwu przeciwko uruchomieniu lub dopuszczeniu do użytkowania wybudowanego lub przebudowanego zakładu pracy lub innego obiektu budowlanego.

1.1.4. Uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych i inne opinie sanitarne.

W 2024 r. wydano **5 opinii sanitarnych** w sprawie uzgodnienia dokumentacji projektowej, w tym **2 negatywne**. W trakcie uzgadniania projektów budowlanych inwestycji kontrolowano, w przyjętych rozwiązaniach projektowych, spełnienie wymagań higienicznych i zdrowotnych zapewniających właściwe warunki sanitarne w miejscach pobytu ludzi a także odpowiednie warunki pracy dla osób zatrudnionych w zakładzie pracy. Zwracano szczególną uwagę na zapewnienie prawidłowych ciągów technologicznych i układu funkcjonalnego pomieszczeń, właściwego oświetlenia, odpowiedniej

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

wysokości, skutecznej wentylacji i ogrzewania pomieszczeń, właściwej gospodarki wodno – ściekowej oraz odpadami, właściwej lokalizacji.

1.1.5. Inne opinie sanitarne.

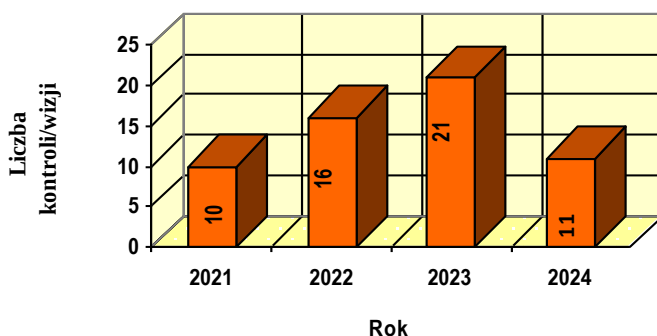
W 2024 r. wydano **12 opinii sanitarnych** na podstawie przepisów odrębnych, które dotyczyły między innymi:

- ocen higienicznych o materiałach i wyrobach używanych do uzdatniania wody w stacjach uzdatniania wody,
- weryfikacji materiałów zastosowanych do budowy sieci wodociągowej,
- informacji oraz wyjaśnień w zakresie prawa sanitarnego,
- wymiany informacji między podmiotami w sprawach sanitarnych.

Powyższe opinie były wydawane na wniosek zainteresowanych podmiotów i dotyczyły spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych. Analiza projektowanych rozwiązań przeprowadzana była w aspekcie oceny ryzyka narażenia ludzi na czynniki fizyczne, chemiczne i biologiczne, uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia.

2. Kontrole obiektów i wizje terenowe.

W związku z działalnością kontrolną w zakresie nadzoru zapobiegawczego w 2024 r. przeprowadzono **11 kontroli obiektów**, w **4 obiektach** stwierdzono nieprawidłowości.

Wykres nr 5. Porównanie liczby kontroli przeprowadzonych w latach 2021-2024

Podsumowanie:

1. Zapobiegawczy nadzór sanitarny realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego w obszarze dotyczącym: planowania przestrzennego w gminie, oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, opiniowania dokumentacji projektowej, dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych, wydawania zgód dotyczących odstępstw od przepisów prawa.
2. Celem nadzoru zapobiegawczego jest minimalizowanie lub eliminowanie środowiskowych zagrożeń zdrowia już na etapie planowania przestrzennego i planowania inwestycji mogących

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

znacząco oddziaływać na środowisko oraz zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych podczas eksploatacji nowo realizowanych obiektów.

3. Działalność nadzoru zapobiegawczego jest ściśle związana z ilością planowanych przedsięwzięć i realizowanych inwestycji. Stanowiska zajmowane są na wniosek organów prowadzących postępowanie lub zainteresowanych podmiotów. Ogólna ilość rozpatrywanych spraw i wydanych opinii sanitarnych w 2024 r. była wyższa niż w 2023 r. o około 18% .
4. Odsetek opinii negatywnych w 2024 r. wynosił około 4,4 %, w 2023 r. – 6,3 %. Opinie negatywne dotyczyły głównie projektów dokumentów planistycznych gmin oraz planowanych przedsięwzięć mogących znacznie oddziaływać na środowisko.

Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.

Działania podejmowane w 2024 roku w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, dotyczyły profilaktyki chorób zakaźnych, zapobiegania nowotworom, profilaktyki nadwagi i otyłości, profilaktyki uzależnień oraz działań związanych z sytuacją epidemiologiczną. Realizacja zadań odbywała się poprzez:

- koordynowanie i wdrażanie programów oraz kampanii edukacyjnych,
- organizowanie narad i szkoleń,
- udzielanie pomocy merytorycznej,
- dystrybucję materiałów edukacyjnych,
- prowadzenie zajęć edukacyjnych, pokazów oraz instruktaży dla uczniów,
- nagłaśnianie problematyki zdrowotnej w lokalnych mediach,
- opracowywanie i zamieszczanie informacji na Facebooku,
- nadzorowanie działalności oświatowo - zdrowotnej.

W roku sprawozdawczym nadzorowano działalność 50 placówek. W nadzorowanych placówkach przeprowadzono łącznie 62 wizytacje, podczas których oceniano sposób realizacji interwencji programowych.

Realizowane programy profilaktyczne i kampanie prozdrowotne:

I. PROGRAMY EDUKACYJNE

1. Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!”.

Głównym celem programu było kształtowanie prozdrowotnych nawyków uczniów oraz pogłębienie wiedzy na temat znaczenia diety i aktywności fizycznej. Program realizowany był w szkołach metodą projektu, dzięki której uczniowie wspólnie z nauczycielami, rodzicami i środowiskiem lokalnym opracowywali metody propagowania zasad zdrowego stylu życia. Program realizowany był w 17 szkołach podstawowych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 2274 uczniów oraz 809 rodziców. W trakcie realizacji programu przeprowadzono 14 wizytacji, szkolenie dla 15 koordynatorów programu, 3 zajęcia edukacyjne dla 69 uczniów, udzielono 4 wywiady w lokalnych stacjach radiowych oraz zamieszczono na portalu Facebook 43 informacje. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 50 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

2. Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”.

Zadaniem programu było zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program adresowany był przede wszystkim do dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczających do przedszkoli. W 2024 roku do programu przystąpiło 7 przedszkoli. W ramach realizacji programu przeprowadzono

3 wizytacje, udzielono 1 wywiadu w lokalnej stacji radiowej, Łącznie działaniami objęto 232 dzieci. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 50 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

3. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS.

Program dotyczył przekazania rzetelnych informacji na temat zakażeń wirusem HIV oraz dostarczenie wiedzy i kształtowanie właściwych postaw wobec osób żyjących z HIV i chorych na AIDS. W ramach programu przeprowadzono 1 wizytację, 3 zajęcia edukacyjne dla 53 uczniów, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, zorganizowano 1 punkt informacyjno-edukacyjny dla 150 osób oraz zamieszczono na portalu Facebook 7 informacji na temat profilaktyki HIV/AIDS. Program profilaktyki HIV/AIDS realizowany był w 4 placówkach nauczania i wychowania. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 2533 osób.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

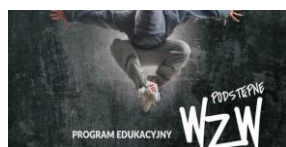
4. Program „Znamie! Znam je?”

Program adresowany był do uczniów szkół ponadpodstawowych oraz uczniów szkół podstawowych z klas VII-VIII, a jego celem było upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. W 2024 roku program realizowany był w 2 szkołach ponadpodstawowych oraz 9 szkołach podstawowych. W trakcie realizacji programu prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, przeprowadzono 12 porad, 12 wizytacji. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 1215 uczniów oraz 986 rodziców.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

5. Program „Podstępne WZW”

Celem programu było upowszechnienie wiedzy wśród uczniów na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. W 2024 roku program realizowany był w 7 szkołach podstawowych i 1 szkole ponadpodstawowej. W trakcie realizacji przeprowadzono 7 porad, 7 wizytacji oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 744 uczniów i 497 rodziców.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

6. Program „Wybierz życie-Pierwszy krok”.

Program realizowany był w 1 szkole ponadpodstawowej. Edukacją dotyczącą zmniejszenia występowania nowotworów wywołanych wirusem HPV objęto 221 uczniów oraz 131 rodziców. W trakcie realizacji programu przeprowadzono 1 poradę, 1 wizytację, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych oraz opracowano i zamieszczono 1 informację na portalu Facebook.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

7. Wojewódzki Program Profilaktyki Nowotworów.

Zadaniem programu było zmniejszenie liczby zachorowań na nowotwory poprzez propagowanie profilaktyki pierwotnej nowotworów wśród ogółu społeczeństwa. Program realizowany był w placówkach nauczania i wychowania. W trakcie realizacji programu prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, przeprowadzono 7 wizytacji, 2 zajęcia edukacyjne dla 36 uczniów, wykonano 1 ekspozycję wizualną dla 540 osób, opracowano 17 informacji na temat profilaktyki nowotworów i zamieszczono na stronie edukacyjnej i portalu Facebook. Ogółem działaniami edukacyjnymi objęto 5311 osób.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

8. Wojewódzki Program „Z higieną za Pan brat”

Celem programu była promocja podstawowych zasad higieny wśród dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów klas I-III szkół podstawowych. W 2024 roku program realizowany był w 4 szkołach podstawowych oraz w 6 przedszkolach. W ramach realizacji programu przeprowadzono 10 porad, 8 wizytacji, 4 zajęcia edukacyjne dla 90 uczniów, zamieszczono 5 informacji na portalu Facebook oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 463 dzieci i uczniów i 425 rodziców.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

II. KAMPANIE/AKCJE EDUKACYJNE

1. Światowy Dzień Zdrowia.

W 2024 roku Światowy Dzień Zdrowia obchodzony był pod hasłem: „Moje prawo, moje zdrowie”. W trakcie realizacji kampanii zorganizowano 2 zajęcia edukacyjne dla 28 dzieci, wykonano 1 ekspozycję wizualną dla 700 osób oraz opracowano informację na temat obchodów Światowego Dnia Zdrowia i zamieszczono na stronie edukacyjnej i portalu Facebook. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 741 osób.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

2. Światowy Dzień bez Papierosa i Światowy Dzień Rzucania Palenia

W 2024 roku zorganizowano 2 kampanie antytytoniowe: wiosenną i jesienną, które dotyczyły zmniejszenia zachorowań, inwalidztwa zdrowotnego i zgonów wynikających z palenia tytoniu poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy. Działania edukacyjne prowadzono w placówkach nauczania i wychowania, ośrodkach sportu i rekreacji, domach kultury oraz w punktach informacyjno-edukacyjnych zorganizowanych w trakcie imprez prozdrowotnych. Przeprowadzono 10 zajęć edukacyjnych dla 208 uczniów, wykonano 1 ekspozycję wizualną dla 500

osób, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych oraz zamieszczono na portalu Facebook 4 informacje. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 2763 osób.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

3. Kampania „Nie odpalaj nowej fajki wrzuć palenie między bajki”

Zadaniem realizowanej kampanii było zwiększenie wiedzy wśród uczniów na temat szkodliwości palenia tytoniu. W ramach kampanii odbyły się 2 zajęcia edukacyjne, w których uczestniczyło 33 uczniów oraz zamieszczono 1 informację na portalu społecznościowym Facebook.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

4. Kampania „Żyj pełnią życia bez energetyka”.

Zamiarem prowadzonej kampanii edukacyjnej była edukacja na temat skutków zdrowotnych spożywania energetyków. Kampania skierowana była do dzieci i młodzieży. W ramach kampanii odbyły się 2 pogadanki i pokazy prezentacji, w których uczestniczyło 42 uczniów oraz zamieszczono na stronie internetowej i portalu Facebook 2 informacje.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

5. Kampania EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”.

Celem kampanii było zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności oraz zachęcenia obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. W ramach kampanii zamieszczono na portalu Facebook i stronie internetowej 16 informacji oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

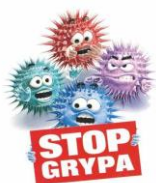
6. Kampania „Dbaj o zdrowie roślin”

Zadaniem prowadzonej kampanii było zwiększenie świadomości dotyczącej zdrowia roślin wśród mieszkańców Europy i wzbudzenie w nich poczucia zbiorowej odpowiedzialności za ich wspólne dobro. W ramach kampanii zamieszczono na portalu Facebook i stronie internetowej 5 informacji.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

7. Kampania dotycząca profilaktyki grypy.

Kampania dotyczyła propagowania informacji wśród ogółu społeczeństwa na temat bezpiecznych zachowań zapobiegających szerzeniu się zakażeń przenoszonych drogą kropelkową. W trakcie trwania kampanii zamieszczono na stronie edukacyjnej i portalu Facebook 11 informacji na temat profilaktyki grypy, udzielono 1 wywiadu w lokalnej stacji radiowej, oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych

mediach skorzystało około 50 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

8. Europejski Tydzień Szczepień.

Głównym zamierzeniem prowadzonej kampanii było zwiększenie wiedzy na temat korzyści wynikających ze szczepień. W ramach kampanii zamieszczono na portalu Facebook oraz na stronie internetowej 5 informacji, udzielono 2 wywiadów w lokalnych stacjach radiowych oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 50 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

9. Tydzień dla profilaktyki chorób zakaźnych

W ramach kampanii, której celem było przekazanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do dbania o zdrowie własne i najbliższych prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, na portalu Facebook zamieszczono 10 informacji oraz udzielono 1 wywiadu w lokalnej stacji radiowej. Z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 50 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

10. Kampania „STOP dopalaczom”.

W 2024 roku realizowano kampanię dotyczącą zagrożeń związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych. Celem kampanii była edukacja młodzieży szkolnej na temat negatywnych skutków ich zażywania. W trakcie trwania kampanii prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych w placówkach nauczania i wychowania oraz w placówkach wypoczynku letniego/zimowego oraz zamieszczono na stronie edukacyjnej i portalu Facebook 2 informacje na temat substancji psychoaktywnych.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

11. Bezpieczne i zdrowe wakacje/ferie.

Zadaniem kampanii była edukacja z zakresu bezpiecznych i zdrowych wakacji letnich/ferii zimowych, zapobiegania chorobom zakaźnym, uzależnień oraz szkodliwości promieniowania UV. Adresatami kampanii były dzieci, młodzież, ich rodzice oraz wychowawcy na koloniach, obozach i zimowiskach. W ramach kampanii przeprowadzono 11 prelekcji dla 335 uczestników, 16 wizytacji, udzielono 4 wywiadów w lokalnych mediach oraz zamieszczono na stronie internetowej i portalu Facebook 40 informacji na temat bezpiecznych i zdrowych wakacji/ferii. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 3704 osób. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 50 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

12. Kampania „Lekki Tornister”.

Głównym zamierzeniem kampanii była edukacja na temat profilaktyki wad postawy. Adresatami kampanii byli uczniowie klas I - III oraz ich rodzice oraz wychowawcy w szkołach podstawowych. W ramach realizacji kampanii prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, udzielono 8 wywiadów w lokalnych stacjach radiowych i telewizyjnych, opracowano i zamieszczono na stronie edukacyjnej portalu Facebook 5 informacji. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 50 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

III. WSPÓŁPRACA.

W 2024 roku Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Zielonej Górze prowadząc działalność oświatowo - zdrowotną współpracowała głównie z:

- Urzędem Marszałkowskim,
- Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli,
- Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Klasku,
- Komisarzatem Policji w Sulechowie,
- Stowarzyszeniem Studentów Medycyny IFMSA Poland Oddział w Zielonej Górze,
- placówkami nauczania i wychowania,
- placówkami wypoczynku letniego i zimowego,
- ośrodkami sportu i rekreacji, domami kultury, bibliotekami,
- lokalnymi mediami.

PODSUMOWANIE:

1. Zadania realizowane w 2024 roku w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej wynikały z kontynuacji programów edukacyjnych oraz kampanii prozdrowotnych związanych z aktualną sytuacją zdrowotną w kraju.
2. W trakcie realizacji programów edukacyjnych i kampanii prozdrowotnych wykorzystywano różnorodne formy takie jak: szkolenia, zajęcia edukacyjne, narady, instruktaże, pokazy prezentacji, pokazy na pomocach metodycznych oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.
3. Podczas prowadzonych wizytacji i narad stwierdza się duże zainteresowanie tematyką prozdrowotną wśród uczniów kadry pedagogicznej, którzy chętnie uczestniczą w realizowanych programach i kampaniach.

Źródło: zs-stanin.pl

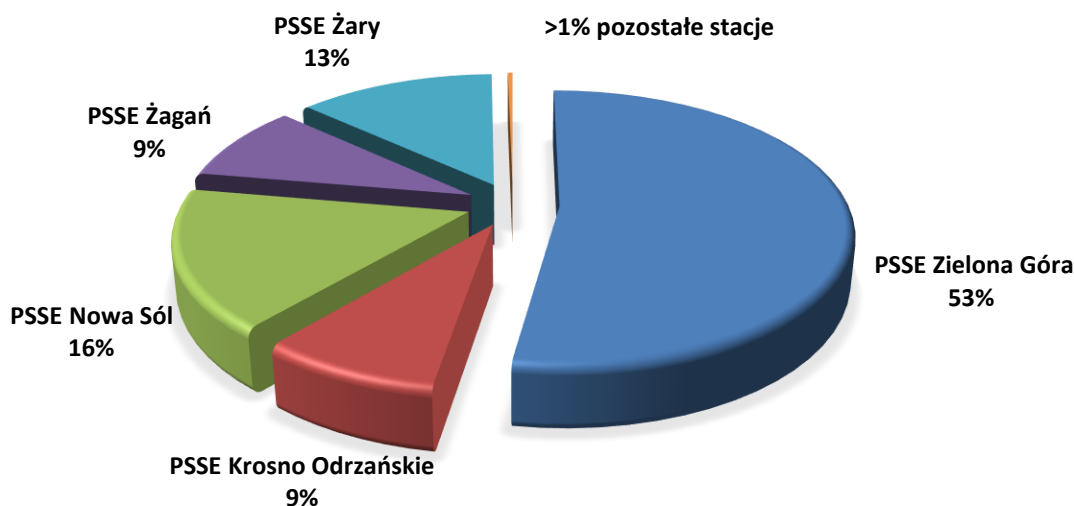
XI. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA

1. Kierunki i zakresy badań

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze w 2024 roku w ramach nadzoru sanitarnego kontynuował wykonywanie badań na potrzeby pięciu stacji sanitarno-epidemiologicznych, tj.: w Zielonej Górze, w Krośnie Odrzańskim, w Nowej Soli, w Żaganiu, w Żarach w zakresie badań próbek wody, sporali oraz materiału biologicznego pobranego od ludzi. Natomiast pobieranie próbek do oceny narażenia zawodowego oraz badania z zakresu środowiska pracy (z wyłączeniem prędkości i wydajności wentylacji oraz pomiarów pola elektromagnetycznego) w ramach sprawowanego nadzoru w województwie lubuskim realizowane były przez Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze na potrzeby wszystkich stacji w województwie lubuskim.

W 2024 roku Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze rozszerzył posiadany zakres akredytacji o numerze AB 622, wydany przez Polskie Centrum Akredytacji o pobieranie próbek wody na pływalni, kąpielisku i w miejscu wykorzystywanym do kąpieli do badań fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych oraz wdrożono oznaczanie pierwiastków w wodzie metodą emisyjnej spektrometrii atomowej ze wzbudzeniem w plazmie indukcyjnie sprzężonej (ICP-OES). W zakresie pomiarów wykonywanych w środowisku pracy rozszerzono zakres akredytacji o pomiary drgań miejscowych i ogólnych. Uaktualniono posiadany zakres akredytacji w obszarze badania wody. Działania podjęto w związku ze zmieniającymi się normami metodycznymi i potrzebami sprawowanego bieżącego nadzoru.

...

Wykres nr 1. Procentowy podział *parametrów* wykonywanych w 2024 r. przez Oddział Laboratoryjny, dla poszczególnych Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych.

Działalność laboratoryjna

Rodzaj i zakres badań.		Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna										
		Zielona Góra	Krosno Odrz.	Nowa Sól	Żagań	Żary	Gorzów Wlkp.	Sulęcín	Międzyrzecz	Słubice	Drezdenko	Świebodzin
Badania środowiskowe	Badania wody do spożycia	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
	Badania wody ciepłej w kierunku oznaczeń Legionella sp.	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
	Badania wody z basenów kąpielowych	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
	Badania wody z kąpielisk	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
Środowisko pracy	Badania natężenia oświetlenia w placówkach oświatowych	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Czynniki fizyczne	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
	Czynniki chemiczne	+	+	+	-	+	+	+	-	-	+	-
Mikrobiologia medyczna i sanitarna	Badania ozdrowieńców, nosicieli, chorych i osób ze styczności w kierunku Salmonella i Shigella	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
	Badania od uczniów i studentów	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
	Badania biologicznych wskaźników skuteczności procesu sterylizacji	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-

Tabela nr 1. Zestawienie głównych kierunków **badan** wykonywanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Zielonej Górze, dla poszczególnych Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych.

W ramach nadzoru sanitarnego w 2024 r. były wykonywane następujące badania:

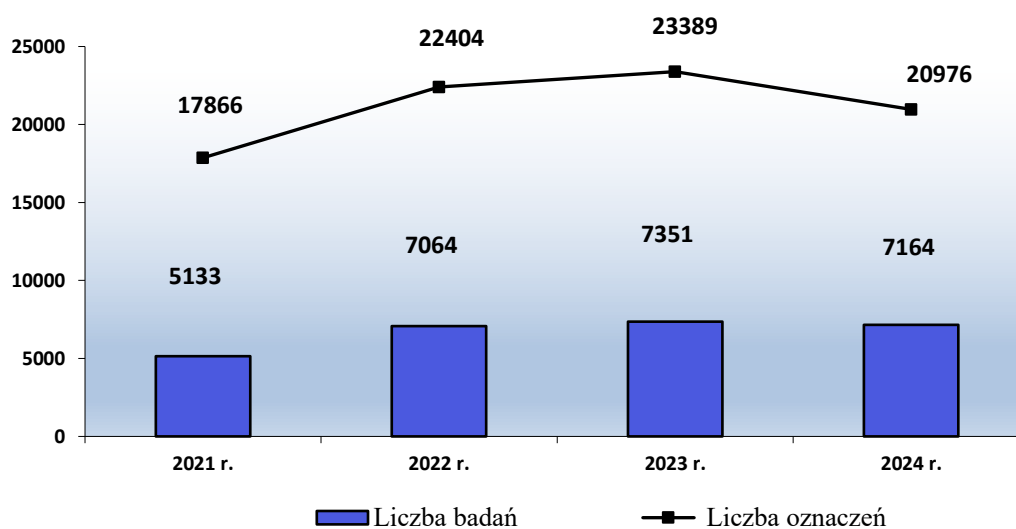
- środowiskowe,
- środowiska pracy,
- pomiary oświetlenia w placówkach oświatowych,
- w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi,
- z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej.

Łącznie wykonano 7164 badań i pomiarów, co w przeliczeniu na zbadane parametry fizyczne, chemiczne i mikrobiologiczne daje liczbę 24794 oznaczeń.

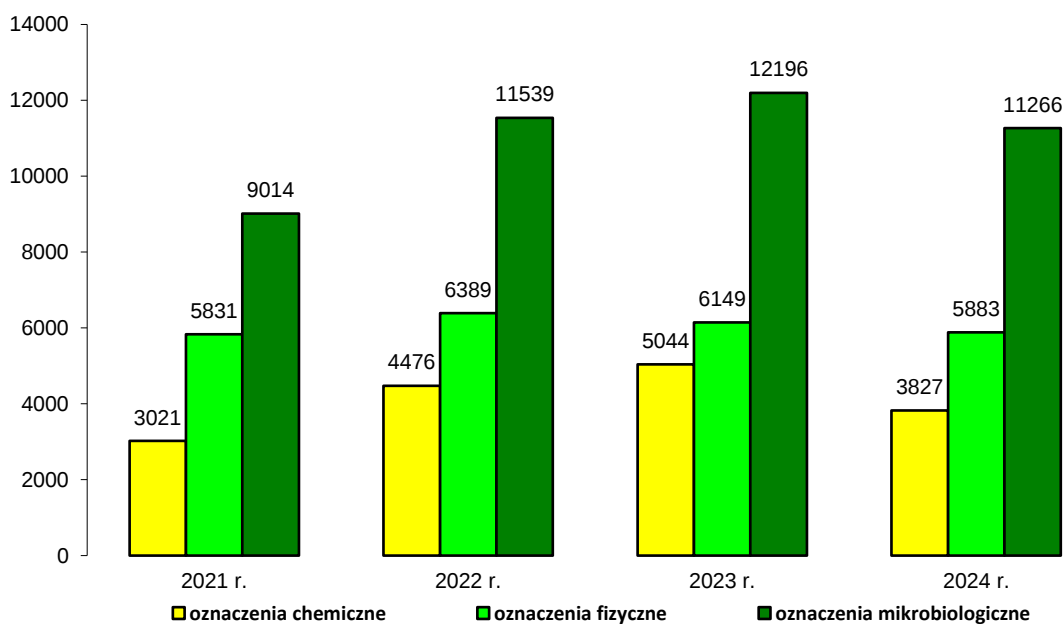
Działalność laboratoryjna

Lp.	Rodzaj nadzorowanych badań/pomiarów	Badania/pomiary	Liczba wykonanych oznaczeń		
			chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne
1.	Badania środowiskowe	2581	3125	5527	4300
2.	Badania/pomiary środowiska pracy	357	702	121	0
3.	Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej	4013	0	0	6966
RAZEM:		7164	3827	5883	11266

Tabela nr 2. Liczba wykonanych badań/pomiarów i parametrów w 2024 r.

Wykres nr 2. Porównanie *liczby badań/pomiarów i łącznej liczby oznaczeń* wykonanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Zielonej Górze w latach 2021-2024.

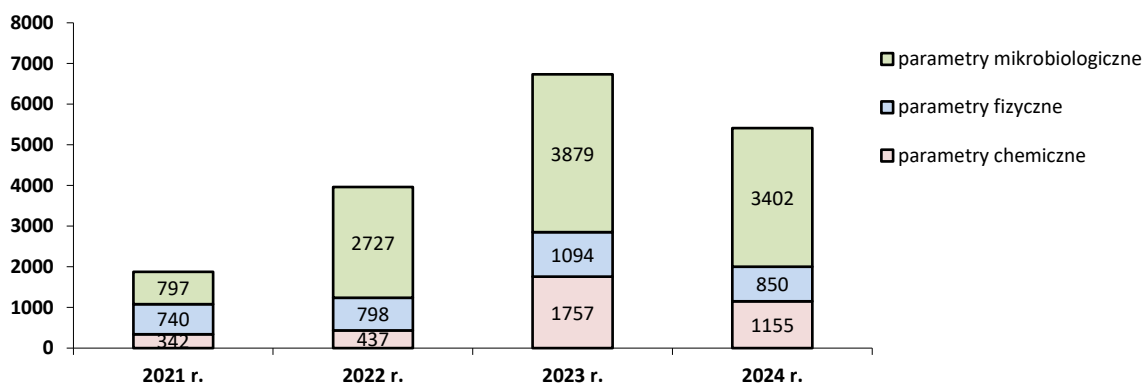

Wykres nr 3. Porównanie *liczby oznaczeń chemicznych, fizycznych i bakteriologicznych* wykonanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Zielonej Górze w latach 2021-2024.

Działalność laboratoryjna

Lp.	Rodzaj nadzorowanych badań/pomiarów	Badania pomiary	Liczba wykonanych oznaczeń		
			chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne
1.	Badania środowiskowe	454	603	719	674
2.	Badania/pomiary środowiska pracy	221	552	3	0
3.	Pomiary oświetlenia w placówkach oświatowych	115	0	128	0
4.	Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej	1486	0	0	2728
RAZEM:		2276	1155	850	3402

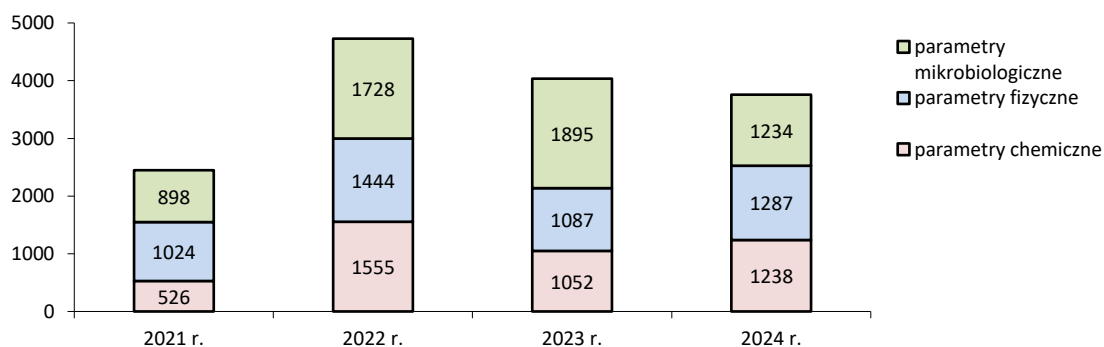
Tabela nr 3. Liczba wykonanych badań/pomiarów i parametrów w 2024 r. dla powiatu grodzkiego

Wykres nr 4. Liczba wykonanych parametrów dla powiatu grodzkiego w latach 2021-2024.

Lp.	Rodzaj nadzorowanych badań/pomiarów	Badania/pomiary	Liczba wykonanych oznaczeń		
			chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne
1.	Badania środowiskowe	548	1124	1180	649
2.	Badania/pomiary środowiska pracy	54	114	0	0
3.	Pomiary oświetlenia w placówkach oświatowych	98	0	107	0
4.	Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej	324	0	0	585
RAZEM:		1024	1238	1287	1234

Tabela nr 4. Liczba wykonanych badań/pomiarów i parametrów wykonanych w 2024 r. dla powiatu ziemskiego

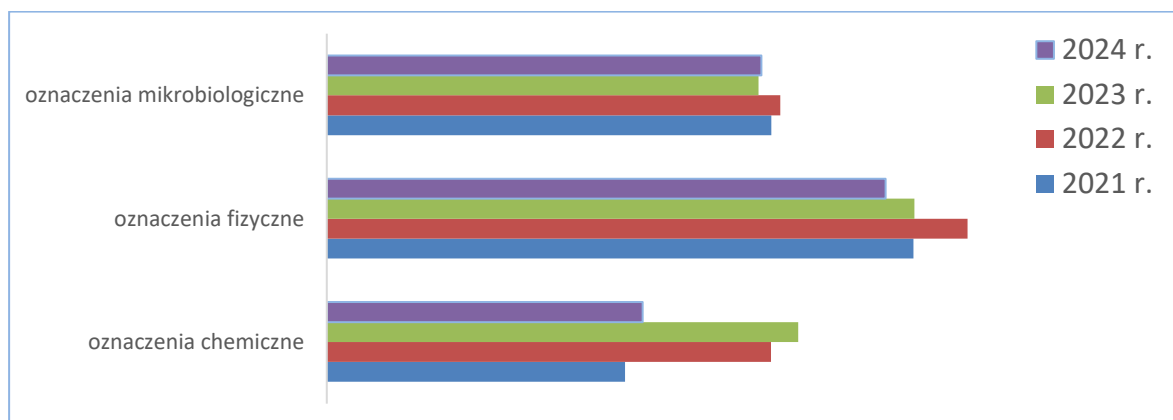

Wykres nr 5. Liczba wykonanych parametrów dla powiatu ziemskiego w latach 2021-2024.

2. Badania laboratoryjne

2.1. Badania środowiskowe.

W 2024 r. w Oddziale Laboratoryjnym w ramach nadzoru sanitarnego wykonano łącznie 2581 badań / 12952 parametrów w próbkach środowiskowych.

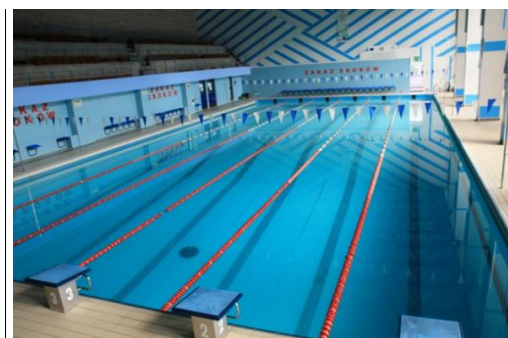
Wykres 6. Porównanie *liczby oznaczeń* środowiskowych wykonanych w latach 2020 – 2023.

Badania środowiskowe w 2024 r. obejmowały badania próbek wody tj.: przeznaczonej do spożycia w ramach monitoringu parametrów grypy A i grupy B, wody ciepłej w kierunku badań Legionella, z pływalni i kąpielisk. Kontynuowano badania próbek wody na skażonym terenie po pożarze hali w Przylepie, w której składowane były chemikalia. Łącznie wykonano 407 oznaczeń chemicznych i 99 oznaczeń fizycznych.

fot. rawpixel, pobrane z Unsplash.

W 2024 r. przebadano 985 próbek wody do spożycia w zakresie badań mikrobiologicznych z czego 10% nie spełniało wymagań zawartych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia. W zakresie badań fizyko-chemicznych 1%% przebadanych próbek nie spełniało wymagań.

fot. mosir.zgora.pl

W 2024 r. w ramach nadzoru sanitarnego na pływalniach wykonano 329 oznaczeń mikrobiologicznych oraz 359 oznaczeń fizyko-chemicznych.

Przeprowadzono również 91 badań próbek wody ciepłej w kierunku oznaczenia liczby bakterii z rodzaju *Legionella*, z czego blisko 13% z nich nie spełniało wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

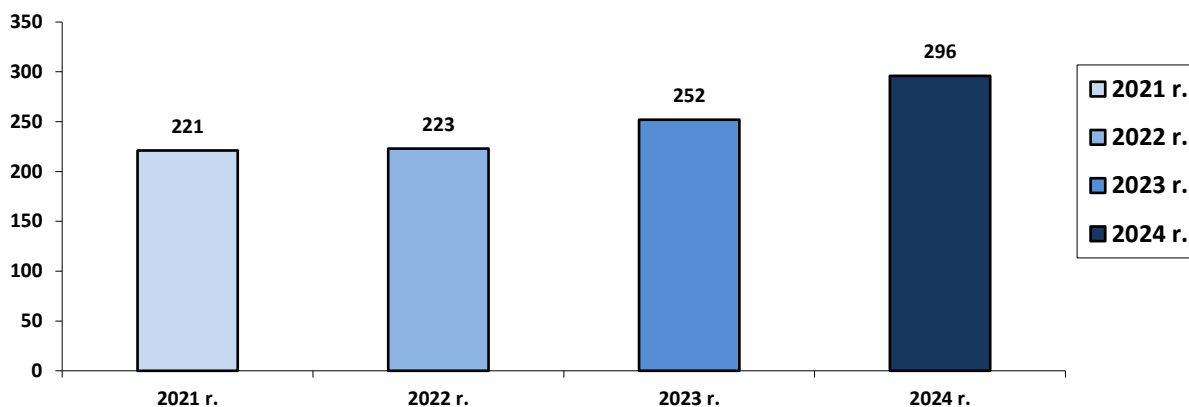

fot. A. Tonder

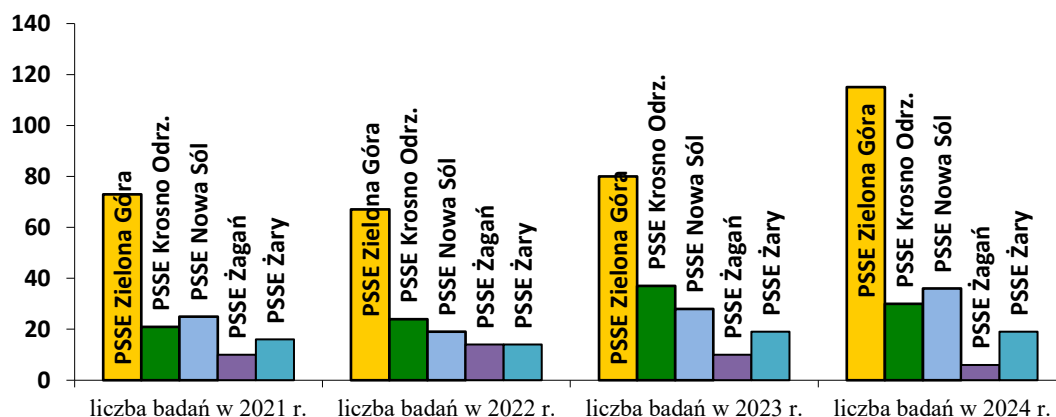

Fot. cadprojekt.com.pl

W 2024 r. w ramach nadzoru sanitarnego wykonano 207 badań próbek wody ciepłej w kierunku oznaczenia liczby bakterii z rodzaju *Legionella*, z czego 24 z nich, co stanowi 12%, nie spełniało wymagań zawartych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia.

Wykres nr 7. Liczba *badania* próbek wody ciepłej (woda do spożycia i woda z pływalni) wykonanych w kierunku bakterii *Legionella* w latach 2021-2024.

Wykres nr 8. Liczba *badania* próbek wody ciepłej wykonanych w kierunku bakterii *Legionella* dla poszczególnych Stacji Sanitarно-Epidemiologicznych w latach 2021 – 2024.

fot. Urząd Gminy w Świdnicy

W 2024 roku w ramach nadzoru sanitarnego wykonano 8 badań mikrobiologicznych wody z kąpielisk, wykonując łącznie 16 oznaczeń. Wymagania mikrobiologiczne, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli, były spełnione w 100% badanych próbek.

Badania w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi wykonywane były z uwagi na skargi ludności. W 2024 r. stanowiły zaledwie 0,8 % wszystkich badań środowiskowych. W pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi w 2024 r. zostały przeprowadzone pomiary hałasu komunalnego.

2.2. Badania środowiska pracy.

W 2024 r. w ramach nadzoru sanitarnego badania/pomiary czynników szkodliwych w środowisku pracy wykonano na 91 stanowiskach pracy, m.in.. w zakładach obróbki metali, drewna, zakładach produkcji tworzyw sztucznych, piekarni i szpitalu.

Fot. Marcin Kubacki

Fot. ze strony <https://spzoz1.rzeszow.pl/szpital/centralna-sterylizatornia/>

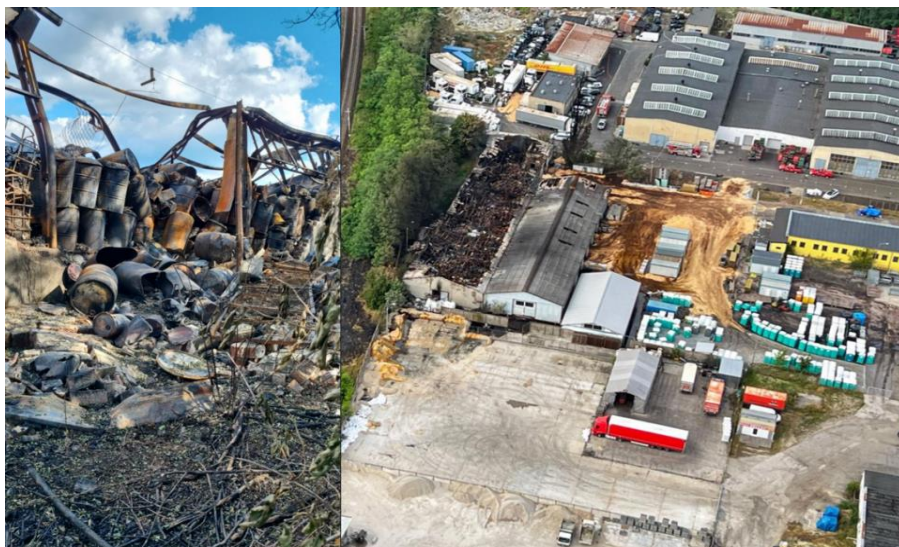
Fot. A. Tonder

Fot. Mariusz Kapala / GL. Archiwum

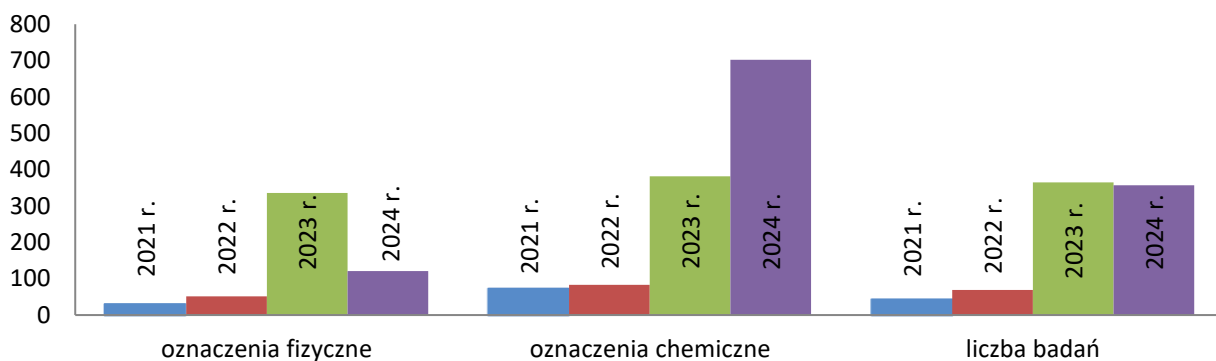
Wykonano badania stężenia pyłu, metali, tlenu węgla, rozpuszczalników organicznych oraz przeprowadzono pomiary hałasu i drgań. W placówkach oświatowych wykonano pomiary oświetlenia w 21 salach lekcyjnych.

Łącznie w 2024 r. wykonano 367 badań na stanowiskach pracy, co daje 823 oznaczeń chemicznych i fizycznych.

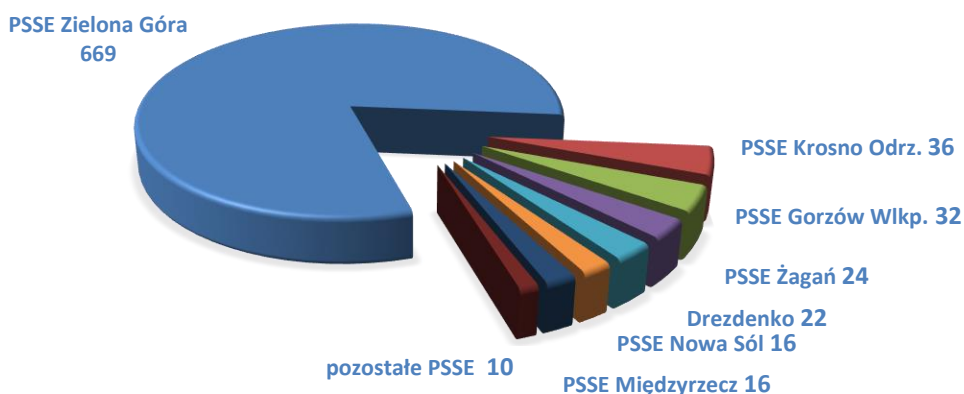

Fot. Facebook/Janusz Kubicki

W 2024 roku kontynuowano badania powietrza w zakładach pracy znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie spalonej hali, w której składowane były chemikalia. Próbki powietrza były pobierane w trakcie trwania prac porządkowych na pogorzelisku i wywózki toksycznych odpadów. Pobrano łącznie 235 próbek powietrza i wykonano 468 oznaczeń.

Wykres nr 9. Porównanie liczby oznaczeń z zakresu środowiska pracy wykonanych w latach 2021 - 2024.

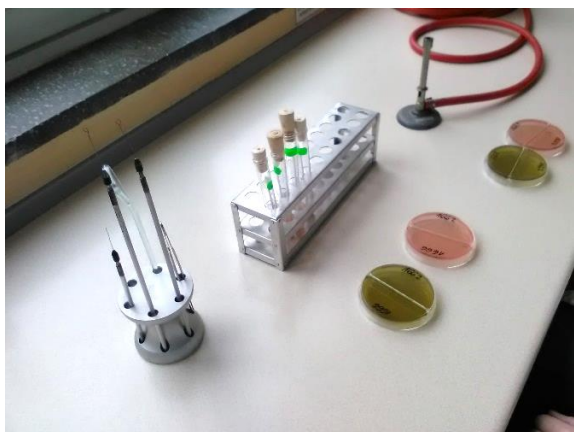

Wykres nr 10. Liczba oznaczeń z zakresu środowiska pracy wykonanych dla poszczególnych stacji sanitarno-epidemiologicznych w 2024 roku.

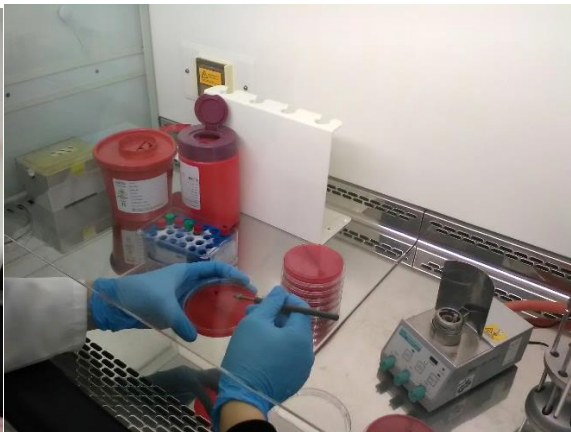
2.3. Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej

Z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej, w ramach nadzoru sanitarnego w 2024 r. wykonywano badania:

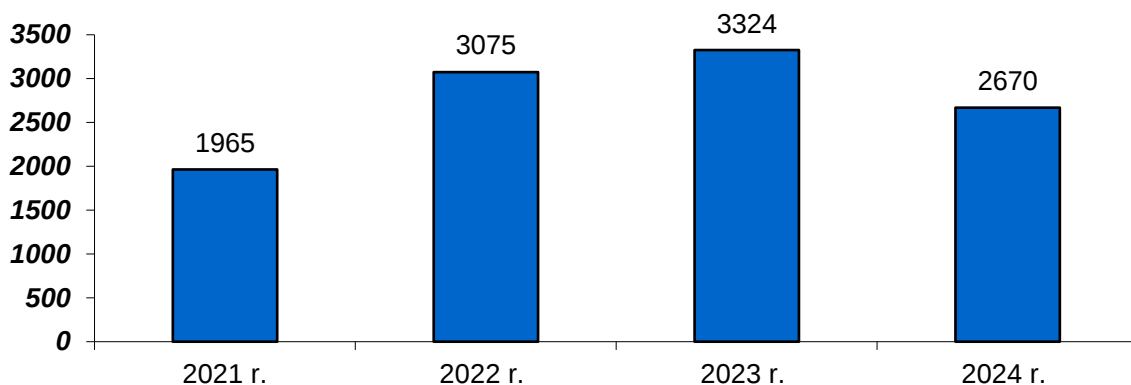
- materiału diagnostycznego od człowieka, także w ramach zatruc pokarmowych,
- próbek pobranych od uczniów i studentów do celów sanitarno – epidemiologicznych,
- biologicznych wskaźników skuteczności procesów sterylizacji.

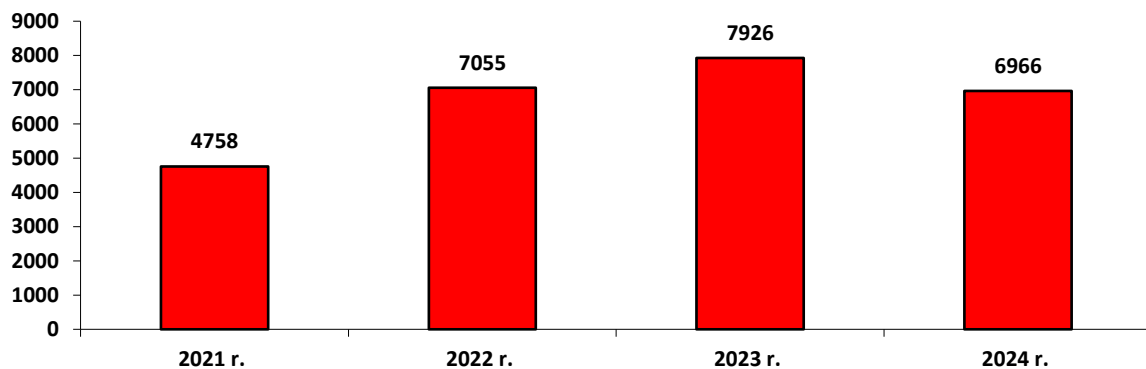
Fot. P. Furmانيak

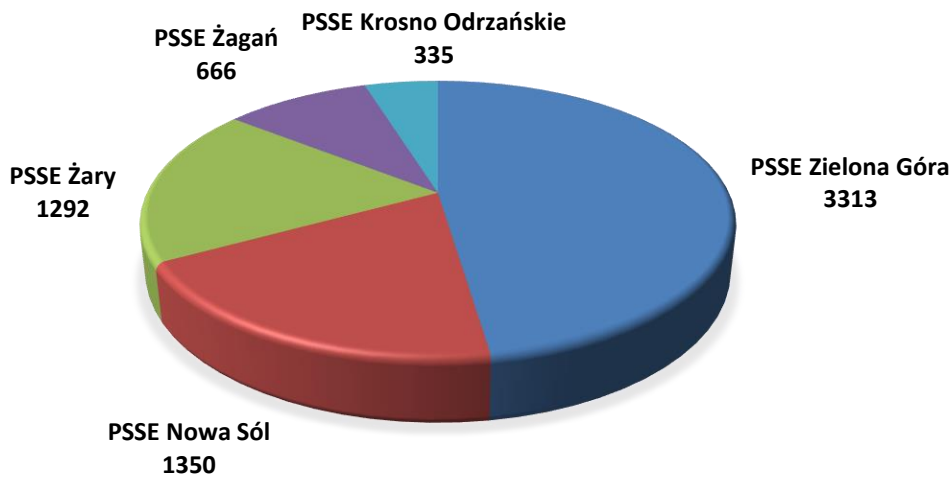
Fot. A. Tonder

Wykres nr 11. Porównanie liczby wykonanych **badani** do celów sanitarno – epidemiologicznych próbek pobranych od uczniów i studentów w latach 2020-2023.

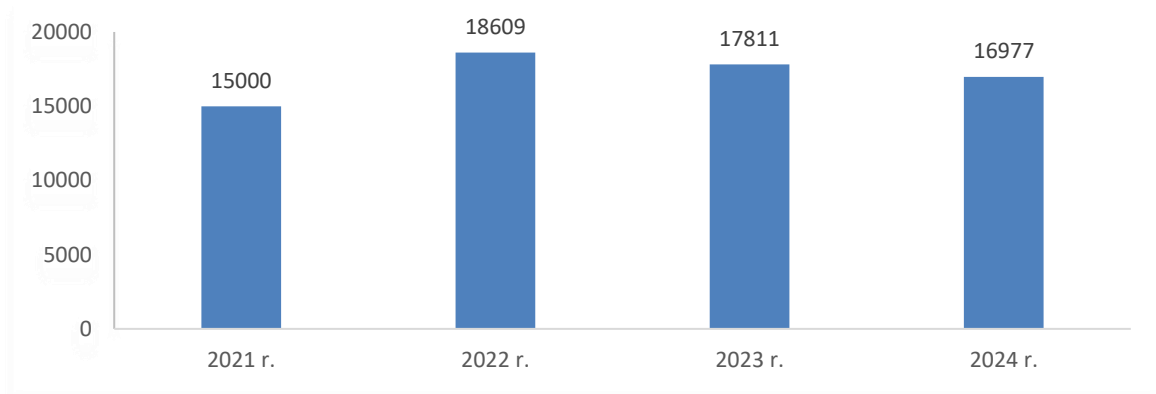

Wykres nr 12. Porównanie **liczby oznaczeń** wykonanych z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej w latach 2021 – 2024 finansowanych z budżetu państwa.

Wykres nr 13. Liczba oznaczeń z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej wykonanych w 2024 dla poszczególnych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych.

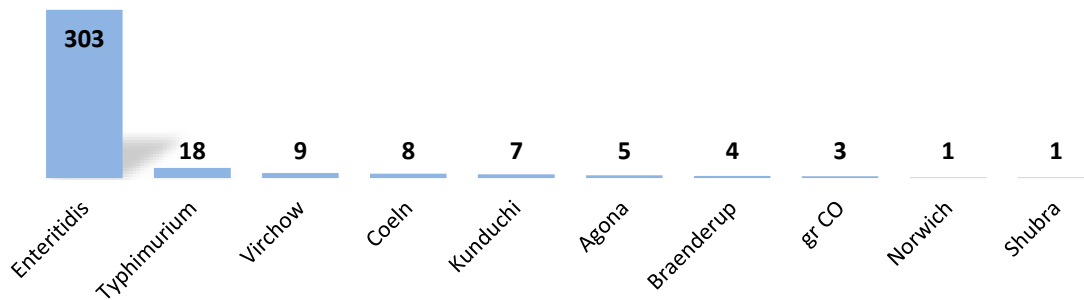
W ramach obowiązkowych badań sanitarno-epidemiologicznych wykonano łącznie 20970 badań, z czego 1419 badań próbek diagnostycznych (próbki od osób chorych, ozdowieńców, nosicieli i osób ze styczności), 2670 badań próbek od uczniów i studentów oraz 16977 badań próbek od osób branżowych (osoby podejmujące lub wykonujące prace, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby).

Wykres nr 14. Liczba badań sanitarno-epidemiologicznych wykonanych w latach 2021 - 2024 dla osób branżowych

W 2024 roku wykonano badania próbek w ramach dochodzenia epidemiologicznego dotyczącego ognisk zatruc pokarmowych w powiatach zielonogórskim, krośnieńskim i żarskim. Pobrane próbki przebadano w kierunku *Escherichia coli* O:157, *Yersinia* sp., *Salmonella* sp. oraz *Shigella*. Łącznie w ramach dochodzeń epidemiologicznych przeprowadzono 229 badań i wykonano 311 oznaczeń. U 5 osób w pobranych próbkach wyhodowano pałeczki *Salmonella* Enteritidis.

W 2024 roku u 187 badanych osób potwierdzono obecność bakterii *Salmonella* o typach serologicznych: Enteritidis, Typhimurium, Virchow, Agona, Braenderup, Coeln, Kunduchi, Shubra i grupy CO. Najczęściej występującym szczepem bakterii była *Salmonella* Enteritidis.

Wykres nr 15. Typy serologiczne bakterii *Salmonella* wyhodowane w 2024 roku.

Podsumowanie:

1. W 2024 r. Oddział Laboratoryjny rozszerzył i uaktualnił Zakres Akredytacji Nr AB 622 w zakresie metod badawczych oraz pobierania próbek.
2. W ramach działalności statutowej w 2024 r. wykonano łącznie 7164 badań i pomiarów co w przeliczeniu na zbadane parametry fizyczne, chemiczne i mikrobiologiczne daje liczbę 20976. W porównaniu do 2023 r. odnotowano 2,5% spadek ilości prowadzonych badań i 10% spadek ilości oznaczonych parametrów.
3. Największą liczbę badań/parametrów w ramach nadzoru sanitarnego Oddział Laboratoryjny wykonał dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze tj. 53 % ogólnej liczby, następnie 16% dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli, 13% dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Żarach i po 9% dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krośnie Odrzańskim i Żaganiu. Ilość badań wykonanych dla pozostałych stacji sanitarno-epidemiologicznych stanowiła poniżej 1% ogólnej liczby.
4. W 2024 roku wyniki 158 badań nie spełniały wymagań określonych w aktach prawnych, co stanowiło ponad 2% badań wykonanych w ramach nadzoru sanitarnego.
5. Badania w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi w 2024 r. stanowiły zaledwie 0,8 % badań środowiskowych.
6. Ilość wykonanych oznaczeń w środowisku pracy wzrosła ponad o 12% w stosunku do roku poprzedniego, natomiast w zakresie mikrobiologii medycznej i sanitarnej spadła o 12%. Ilość oznaczeń środowiskowych spadła blisko o 25% w stosunku do roku 2023.
7. Badania wody i powietrza po pożarze hali z toksycznym odpadami w Przylepie były prowadzone do zakończenia całkowitego uporządkowania pogorzeliska.
8. W 2024 roku o 18% wzrosła liczba pobranych próbek wody ciepłej w kierunku oznaczania bakterii z rodzaju *Legionella*. Odsetek wyników niezgodnych z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia był porównywalny do 2023 roku.